

Lovforslag nr. L 157

Folketinget 2014-15

OMTRYK

2. omtryk. Rettelser i de specielle bemærkninger side 19, 22, 24, 26 og 29-35.

Fremsat den 27. februar 2015 af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål, lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og konkurrenceloven¹⁾

(Fælles udnyttelse af passiv fysisk infrastruktur, forberedelse af bygninger til højhastighedsnet, krav til øget sikring af ikkediskrimination ved lancering af nye eller væsentligt ændrede detailprodukter, sektorspecifik fusionskontrol samt gratis wifi til turismeformål m.v.)

§ 1

I lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål, jf. lovbekendtgørelse nr. 662 af 10. juli 2003, som ændret ved § 25 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.«

2. *Fodnoten* til lovens *titel* affattes således:

»Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet), EF-Tidende 2002 nr. L 108, s. 33, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet), EF-Tidende 2002 nr. L 108, s. 21, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, EU-Tidende 2014, nr. L 155, s. 1.«

3. Før § 1 indsættes:

»Afsnit I

Nedgravning af telekabler på udendørs arealer

Nedgravning af kabler og ekspropriation«

4. Efter § 8 indsættes:

»Digital kommunikation«

5. Efter § 8 c indsættes:

»Klageadgang«

6. Efter § 9 indsættes:

»Administrative bestemmelser«

7. Efter § 9 d indsættes:

»Afsnit II

Udnyttelse og etablering af infrastruktur

Definitioner

§ 9 e. Ved anvendelsen af bestemmelserne i dette afsnit gælder definitionerne i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Stk. 2. I dette afsnit forstås ved:

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, EU-Tidende 2014, nr. L 155, s. 1 og Kommissionens henstilling af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikkediskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd, EU-Tidende 2013, nr. L 251, side 13.

- 1) Passiv fysisk infrastruktur: Et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet, fx rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger, adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne og pæle m.v.
- 2) Netoperatør: Den, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, samt den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere;
  - a) en tjeneste i forbindelse med produktion, transport eller distribution af
    - i) gas,
    - ii) elektricitet, herunder offentlig belysning,
    - iii) opvarmning, og
    - iv) vand, herunder deponering eller rensning af spildevand, og dræningssystemer,
  - b) en transporttjeneste, herunder jernbaner, veje, havne og lufthavne eller
  - c) elektroniske kommunikationstjenester via et offentligt elektronisk kommunikationsnet, uden selv at udbyde elektroniske kommunikationsnet.
- 3) Højhastighedsnet til elektronisk kommunikation: Et elektronisk kommunikationsnet, som kan levere bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbit/s.
- 4) Bygningsintern fysisk infrastruktur: Passiv fysisk infrastruktur eller installationer på slutbrugerens område, beregnet til at huse kablede eller trådløse elektroniske kommunikationsnet, hvor sådanne elektroniske kommunikationsnet kan levere elektroniske kommunikationstjenester og forbinde bygningens adgangspunkt med nettermineringspunktet.
- 5) Højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur: Passiv fysisk infrastruktur i bygninger, som er beregnet til at huse elementer eller muliggøre levering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.
- 6) Større renoveringsarbejde: Bygge- og anlægsarbejder på slutbrugerens område, der omfatter bygningsmæssige ændringer af hele den bygningsinterne fysiske infrastruktur eller en væsentlig del heraf, og som kræver byggetilladelse i henhold til bygge-loven.
- 7) Adgangspunkt: Et fysisk punkt i eller uden for bygningen, som virksomheder, der udbyder offentlige elektroniske kommunikationsnet, har adgang til, og som den højhastighedsforberedte bygningsinterne fysiske infrastruktur kan tilsluttes.

Fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur

§ 9 f. En netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 6 og 7. En anmodning skal indgives skriftligt og angive de elementer i den passive fysiske infrastruktur, der anmodes om adgang til.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør,

der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Afslag på en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. stk. 1, skal skriftligt meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Afslag skal gives ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier, hvilket bl.a. kan være

- 1) den tekniske egnethed af den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår,
- 2) tilgængelig plads i den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår,
- 3) den offentlige sikkerhed og folkesundhed,
- 4) netsikkerhed og -integritet,
- 5) risikoen for, at de planlagte tjenester i væsentlig grad påvirker ydelsen af andre tjenester, der er placeret i den samme eksisterende passive fysiske infrastruktur, eller
- 6) netoperatøren udbyder adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosleddet, som kan anvendes til offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, forudsat at en sådan adgang tilbydes på rimelige vilkår og betingelser, samt at anmodningen, jf. stk. 1, er fremsat med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Stk. 4. Adgang til en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. stk. 1, gives på rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Stk. 5. Adgang, jf. stk. 1, gives efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og der i den passive fysiske infrastruktur er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse for en udbyder af elektroniske kommunikationsnet, såfremt der er truffet afgørelse i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller fastsat regler i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der pålægger den pågældende udbyder forpligtelser om adgang til passiv fysisk infrastruktur, som går videre, end hvad der følger af denne bestemmelse eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 7. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse for passiv fysisk infrastruktur omfattet af §§ 2 og 3 i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

§ 9 g. En netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til oplysninger om netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 5. En anmodning skal indgives skriftligt og angive det område, hvor netoperatøren agter at etablere elementer af et net.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Oplysninger, der skal gives adgang til efter stk. 1, omfatter

- 1) område og føringsvej, og
- 2) type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur.

Stk. 4. Adgang til oplysningerne, jf. stk. 1, skal gives senest to uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder eventuel pris.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om begrænsning af adgang til oplysninger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

§ 9 h. En netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 4. En anmodning skal indgives skriftligt og angive hvilke elementer af den eksisterende passive fysiske infrastruktur, der skal opmåles.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Adgang til anlægsopmålinger skal gives senest to uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder eventuel pris.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler om begrænsning af retten til at kunne foretage anlægsopmålinger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

Bygningsintern fysisk infrastruktur

§ 9 i. Alle nyopførte bygninger på en slutbrugers område, hvor der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter 31. december 2016, skal være udstyret med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, der når frem til nettermineringspunkterne, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Alle nyopførte flerfamiliehuse, hvor der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter 31. december 2016, skal være udstyret med et adgangspunkt, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse ved større renoveringsarbejder, hvor der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter 31. december 2016, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om undtagelse af bygningstyper og kategorier af større renoveringsarbejder fra forpligtelserne i stk. 1-3 i tilfælde, hvor forpligtelserne i stk. 1-3 vil medføre uforholdsmæssige kon-

sekvenser for en bygherre, eller hvor højhastighedsforberedelse ikke kan anses som relevant.

§ 9 j. Indehavere af brugsretten til et adgangspunkt skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til en bygnings adgangspunkt, jf. dog stk. 6. En anmodning skal indgives skriftligt og angive, hvilket adgangspunkt der anmodes om adgang til.

Stk. 2. Ejere af privat ejendom skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til etablering af deres net frem til en bygnings adgangspunkt, jf. dog stk. 6. En anmodning skal indgives skriftligt og angive hvilken privat ejendom, der anmodes om adgang til.

Stk. 3. Anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 4. Adgang til adgangspunktet, jf. stk. 1, og adgang til etablering af nettet frem til en bygnings adgangspunkt, jf. stk. 2, gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Stk. 5. Adgang, jf. stk. 1, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og der i adgangspunktet er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Stk. 6. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret på enten objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

§ 9 k. Indehavere af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i tilfælde, hvor duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv. En anmodning skal indgives skriftligt og angive hvilken bygningsintern fysisk infrastruktur, der anmodes om adgang til.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur, jf. stk. 1, gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Stk. 4. Adgang, jf. stk. 1, gives efterhånden som anmodninger herom modtages. I tilfælde af modtagelse af flere anmodninger på samme dag, hvor der i den bygningsinterne fysiske infrastruktur er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Stk. 5. Stk. 1 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret på enten objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

§ 9 l. Hvor der ikke er højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ret til efter aftale med en slutbruger at tilslutte sit net hos slutbrugeren, forudsat at indvirkningerne på tredjeparters private ejendom minimeres.

Stk. 2. Udbyderen skal ved udnyttelse af retten i stk. 1 indhente forudgående samtykke om adgang fra hver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

Stk. 3. Udbyderen skal samtidig med fremsættelse af en anmodning om samtykke vedrørende adgang til en tredjeparts private ejendom, jf. stk. 2, fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for fremsættelsen af anmodningen, den praktiske gennemførelse, samt adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene.

Stk. 4. Kravet om skriftlig redegørelse, jf. stk. 3, gælder i forhold til alle tredjeparter, hvis ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

Stk. 5. De tredjeparter, som tilslutningen af slutbrugen vil have indvirkning på, jf. stk. 1 og 2, har krav på erstatning.

Stk. 6. I mangel af enighed mellem udbyderen af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og tredjeparten til hvis ejendom, der skal gives adgang, jf. stk. 1 og 2, om erstatningsspørgsmålet, kan dette afgøres af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Opnås der ikke enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Stk. 7. Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 7, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den pågældende udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Erhvervsstyrelsens kompetencer i forbindelse med fælles udnyttelse af infrastruktur

§ 9 m. Erhvervsstyrelsen behandler sager om

- 1) afvisning af eller afslag på en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. § 9 f, stk. 2 og 3,
- 2) at en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur ikke er imødekommet inden for to måneder, jf. § 9 f, stk. 1 og 4,
- 3) afvisning af en anmodning om adgang til oplysninger om eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. § 9 g, stk. 2,
- 4) at en anmodning om oplysninger om en netoperatørs eksisterende passiv fysisk infrastruktur ikke er imødekommet inden for to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 g, stk. 1 og 3,
- 5) afvisning af en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger, jf. § 9 h, stk. 2,
- 6) at en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger ikke er imødekommet inden for to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 h, stk. 1 og 3,
- 7) afvisning af en anmodning om etablering frem til en bygnings adgangspunkt, eller om adgang til et adgangspunkt, jf. § 9 j, stk. 3,
- 8) at en anmodning om adgang til et adgangspunkt ikke er imødekommet inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 j, stk. 1 og 4,
- 9) at adgang til etablering af et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygnings adgangspunkt ikke er givet inden for to måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen, jf. § 9 j, stk. 2 og 4,
- 10) afvisning af en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur, jf. § 9 k, stk. 2, eller
- 11) at en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur ikke er imødekommet inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 k, stk. 1 og 3.

Stk. 2. Sager omfattet af stk. 1 kan indbringes af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen er i sin virksomhed uafhængig af instrukser vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om Erhvervsstyrelsens behandling af sager efter denne bestemmelse.

§ 9 n. Erhvervsstyrelsen kan i sager efter § 9 m, stk. 1, træffe afgørelse om, at

- 1) en netoperatør skal give adgang til sin eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 f og § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, herunder fastsætte vilkår og betingelser, herunder pris,

- 2) en netoperatør skal udlevere oplysninger om sin eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 g og § 9 m, stk. 1, nr. 3, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris,
- 3) en netoperatør skal give adgang til, at der kan foretages anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af dennes eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 h og § 9 m, stk. 1, nr. 5, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris,
- 4) ejeren eller indehaveren af brugsretten til et adgangspunkt skal give adgang til adgangspunktet, jf. § 9 j, stk. 1, og § 9 m, stk. 1, nr. 8, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris,
- 5) ejeren til en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygningens adgangspunkt, jf. § 9 j, stk. 2, og § 9 m, stk. 1, nr. 9, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og
- 6) ejeren eller indehaveren af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur skal give adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, jf. § 9 k, stk. 1 og 3, og § 9 m, stk. 1, nr. 11, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

§ 9 o. Erhvervsstyrelsen kan af sagens parter kræve enhver oplysning og ethvert materiale, som Erhvervsstyrelsen skønner relevant med henblik på behandling af sagen, jf. § 9 m, stk. 1.

Stk. 2. Undlader en netoperatør at afgive oplysninger, som Erhvervsstyrelsen kan kræve i henhold til stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen pålægge netoperatøren tvangsbøder.

§ 9 p. Erhvervsstyrelsens afgørelser efter § 9 n kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

8. Efter § 9 p indsættes:

**»Afsnit III
Ikrafttrædelse«**

§ 2

I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *fodnote* indsættes efter »forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, EF-Tidende 2009, nr. L 337, side 11«: », og Kommissionens henstilling af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikkediskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd EU-Tidende 2013, nr. L 251, side 13«

2. § 43, *stk. 3*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Erhvervsstyrelsen kan i relation til pålæggelse af en forpligtelse om ikkediskrimination efter stk. 1 stille krav til udbyderen med en stærk markedsposition om gennem en

test at dokumentere, at andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester teknisk kan replikere nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med en stærk markedsposition på grundlag af netadgangsprodukter, der er fastsat i en markedsafgørelse, jf. § 41. Erhvervsstyrelsen kan i den forbindelse stille krav om, at dokumentationen skal foreligge i rimelig tid inden lancering af et nyt eller væsentligt ændret detailprodukt og til enhver tid efterfølgende.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan, hvis udbyderen med en stærk markedsposition ikke overholder en forpligtelse om dokumentation fastsat efter stk. 3, påbyde denne udbyder at udskyde lanceringen af et detailprodukt, indtil forpligtelsen fastsat efter stk. 3 er opfyldt, hvis den manglende opfyldelse skønnes at være til væsentlig skade for konkurrencen.«

3. Efter § 51 indsættes:

»Kapitel 16 a

Sektorspecifik fusionskontrol

§ 51 a. En fusion, jf. konkurrencelovens § 12 a, mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i Danmark skal af de deltagende virksomheder meddeles til Erhvervsstyrelsen, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr., jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis fusionen er anmeldelsespligtig efter reglerne om fusionskontrol i konkurrenceloven.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen henviser en fusion meddelt til styrelsen efter stk. 1 til behandling hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens regler om fusionskontrol, hvis fusionen har tilknytning til et marked, hvor Erhvervsstyrelsen i henhold til en analyse af konkurrencesituationen efter § 39 har konstateret konkurrenceproblemer og pålagt forpligtelser, jf. §§ 37-41.

Stk. 4. En fusion omfattet af stk. 1 må ikke gennemføres, hverken før den er blevet meddelt til Erhvervsstyrelsen eller under styrelsens behandling af fusionsmeddelelsen. Dette er ikke til hinder for gennemførelsen af et offentligt overtagelsestilbud eller en serie transaktioner i værdipapirer, herunder sådanne, som kan konverteres til andre værdipapirer, der kan omsættes på et marked såsom en børs, hvorved der fra forskellige sælgere erhverves kontrol, når fusionen omgående meddeles til Erhvervsstyrelsen, og erhververen ikke udøver de stemmerettigheder, der er knyttet til de pågældende værdipapirer, eller kun gør det for at bevare den fulde værdi af sin investering.

Stk. 5. Erhvervsstyrelsens ansatte må ikke videregive oplysninger vedrørende sager om fusionsmeddelelser modtaget i henhold til stk. 1, til andre end Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Stk. 6. Beregning af omsætningen efter stk. 1 sker i overensstemmelse med regler fastsat i henhold til konkurrencelovens § 12, stk. 4.

Stk. 7. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om meddelelse af fusioner, jf. stk. 1, og proce-

durer og tidsfrister for Erhvervsstyrelsens behandling af en meddelt fusion.«

4. Efter § 60 a indsættes i kapitel 21 a:

»§ 60 b. I områder, hvor der er aktiviteter rettet mod international turisme, kan kommuner udbyde gratis adgang til wifi, når

- a) der maksimalt gives gratis adgang en time pr. døgn pr. apparat,
- b) den tilbudte gratis adgang sker med henblik på uden-dørsdækning, og
- c) der ikke er tale om sammenhængende net i større områder, herunder hele kommunen.

Stk. 2. Kommunen skal købe den i stk. 1 nævnte wifi-adgang af en privat udbyder af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.«

5. I § 73, stk. 1, nr. 10 ændres »-systemer og«, til »-systemer,«.

6. I § 73, stk. 1, nr. 10, indsættes efter »slutbrugere«: »og«.

7. I § 73, stk. 1, indsættes som nr. 12:

»12) virksomheder, der meddeler en fusion, jf. § 51 a, stk. 1.«

8. I § 79, stk. 1, ændres » § 73, stk. 1, nr. 1-7 og 9 og 10,« til: »§ 73, stk. 1, nr. 1-7, 9,10 og 12,«.

9. I § 81, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 35«: », 51 a, stk. 1 og 4,«.

§ 3

I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 700 af 18. juni 2013, som ændret ved lov nr. 1371 af 16. december 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 1, nr. 1, ændres »kr. eller«, til »kr.,«.

2. I § 12, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »3,8 mia. kr.«: », eller«.

3. I § 12, stk. 1, indsættes som nr. 3:

»3) Erhvervsstyrelsen efter lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester har henvist en fusion mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i Danmark til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.«

4. I § 12 h, stk. 7, nr. 2, udgår »eller«.

5. I § 12 h, stk. 7, nr. 3, indsættes efter »den anmeldte fusion«: », eller«.

6. I § 12 h, stk. 7, indsættes som nr. 4:

»4) Erhvervsstyrelsen ikke havde grundlag for at henvise en fusion til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. § 12, stk. 1, nr. 3.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2015, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1 træder i kraft den 1. juli 2016.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
  - 1.1. Lovforslagets formål
    - 1.1.1. Fællesudnyttelse af passiv infrastruktur og forberedelse af bygninger til højhastighedsnet
    - 1.1.2. Erhvervsstyrelsens udvidede beføjelser om ikkediskrimination
    - 1.1.3. Sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet
    - 1.1.4. Gratis wifi til turismeformål
2. Lovforslagets hovedindhold
  - 2.1. Fællesudnyttelse af passiv infrastruktur og forberedelse af bygninger til højhastighedsnet
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Direktiv 2014/61/EU om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet)
    - 2.1.3. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
      - 2.1.3.1. Adgang til og fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur
      - 2.1.3.2. Gennemsigtighed vedrørende eksisterende passiv fysisk infrastruktur
      - 2.1.3.3. Bygningsintern fysisk infrastruktur
      - 2.1.3.4. Erhvervsstyrelsens kompetencer i forbindelse med fællesudnyttelse af infrastruktur
      - 2.1.3.5. Håndhævelse
  - 2.2. Erhvervsstyrelsens udvidede beføjelser om ikkediskrimination
    - 2.2.1. Gældende ret
    - 2.2.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.3. Sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.4. Gratis wifi til turismeformål
    - 2.4.1. Gældende ret
    - 2.4.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål

Lovforslagets overordnede formål er at skabe bedre rammebetingelser for udbredelsen og anvendelsen af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Dette formål søges opnået ved at gennemføre en række ændringer af lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål, lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt konkurrenceloven. Ændringerne kan opdeles i fire emner. For det første søges det at mindske omkostningerne forbundet med etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (bredbånd) ved at indføre nye regler om fællesudnyttelse af passiv infrastruktur og forberedelse af bygninger til højhastighedsnet. For det andet udvides Erhvervsstyrelsens beføjelser om ikkediskrimination med hen-

blik på at fremme ensartede konkurrencevilkår på telemarkedet. For det tredje indføres sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet med henblik på at undgå en u hensigtsmæssig koncentration af telemarkedet. For det fjerde medvirker forslaget til at forbedre kvaliteten i dansk turisme gennem en indførelse af regler om gratis wifi til turismeformål.

1.1.1. Fællesudnyttelse af passiv infrastruktur og forberedelse af bygninger til højhastighedsnet

Med lovforslaget implementeres dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet).

Etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation kræver betydelige investeringer. Hovedparten af omkostningerne forbundet med etablering af elektroniske kommunikationsnet kan tilskrives anlægsarbejdet i forbindelse med nedgravning af kabler og manglende effektivitet i etableringsprocessen.

Formålet med lovforslaget er at gøre det nemmere, billigere og mere effektivt for udbydere af elektroniske kommunikationsnet at etablere højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og at fremme deling af passiv fysisk infrastruktur mellem netoperatører på tværs af forsyningssektorer. Dette skal ske bl.a. gennem regler, der pålægger netoperatører – på visse vilkår – at give andre netoperatører adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, fx tomrør, på tværs af forsyningssektorer, herunder elektronisk kommunikation, el-, vand- og varmforsyning, hvor der er potentiale for betydelige synergieffekter i form af fælles udnyttelse af den samme passive fysiske infrastruktur til flere forsyningsarter og derved reducere de samlede etableringsomkostninger. Endvidere fastsættes regler om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur i bygninger, fx kabelkanaler og anden rørføring, samt regler om, at der ved nybyggeri og større renoveringsarbejder af bygninger skal etableres højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur.

1.1.2. Erhvervsstyrelsens udvidede beføjelser om ikkediskrimination

Formålet med lovforslaget er at fremme ensartede konkurrencevilkår for alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Med lovforslaget udvides Erhvervsstyrelsens beføjelser i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ved at give Erhvervsstyrelsen mulighed for i relation til pålæggelse af en forpligtelse om ikkediskrimination over for en udbyder med en stærk markedsposition at stille krav til denne udbyder om gennem en test at dokumentere, at andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester teknisk kan replikere nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med en stærk markedsposition på grundlag af netadgangsprodukter, der er fastsat i en markedsafgørelse i henhold til loven.

1.1.3. Sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet

Med lovforslaget indføres regler i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester om sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet med det formål at gøre fusionskontrolreglerne i konkurrenceloven mere effektive, set i forhold til de særlige konkurrencemæssige forhold der gør sig gældende på telemarkedet. Lovforslaget giver Erhvervsstyrelsen hjemmel til at henvise sager om fusioner, hvor to eller flere af de fusionerende selskaber er erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på fusionskontrol efter de almindelige regler i konkurrenceloven. Erhvervsstyrelsens sektorspecifikke viden inddrages i vurderingen af, om en fusion skal underlægges fusionskontrol, uagtet at fusionen ikke er omfattet af konkurrencelovens nuværende omsætningsgrænser, men det er alene Konkurren-

ce- og Forbrugerstyrelsen, der foretager den materielle behandling af fusionen.

1.1.4. Gratis wifi til turismeformål

Lovforslaget giver kommuner mulighed for at stille wifi gratis til rådighed for turister. Det sker på baggrund af aftalen om vækstplan for dansk turisme, som regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti indgik den 20. juni 2014.

Formålet med lovforslaget er at medvirke til at forbedre kvaliteten i dansk turisme. Det gælder bl.a. servicen overfor turisterne og service i forhold til adgangen til turistinformation. For turister er det i dag naturligt løbende at søge information på destinationen. Derfor vil nem adgang til internettet bidrage til turisternes gode oplevelse af Danmark som turistdestination.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Fællesudnyttelse af passiv infrastruktur og forberedelse af bygninger til højhastighedsnet

2.1.1. Gældende ret

Lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål indeholder regler om graveadgang og ekspropriation med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. For så vidt angår lovforslagets bestemmelser, der implementerer dele af infrastrukturdirektivet, bemærkes, at den gældende lov ikke regulerer dette område.

Regler om fælles udnyttelse af infrastruktur findes pt. i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v., som indeholder regler om fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og adgang til opsætning af antennesystemer på bygninger og andre høje konstruktioner. Reglerne gælder også for master, der ikke anvendes til radiokommunikationsformål. Ejere af master til radiokommunikationsformål skal i henhold til lovens regler imødekomme anmodninger fra andre parter om fælles udnyttelse af den pågældende mast, medmindre der foreligger tekniske hindringer for fælles udnyttelse, fx radiotekniske hindringer. Indgivelse af en anmodning forudsætter, at den ansøgende part har ret til at anvende frekvenser og har de nødvendige tilladelser fra landzone- og bygningsmyndighederne.

For så vidt angår lovforslagets bestemmelser om adgang til passiv fysisk infrastruktur bemærkes, at adgang til eksisterende fysisk infrastruktur med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet i dag reguleres i afsnit IV om sektorspecifik konkurrenceregulering og i afsnit V om samhusning og fælles udnyttelse af faciliteter i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Lovgivning om forsyningsvirksomhed, herunder kommunalfuldmagtsreglerne, vedrører bl.a. gas, elektricitet, offentlig belysning, opvarmning og vand, herunder spildevand, og

indeholder rammerne for virksomhedernes virke, herunder i relation til tilknyttede aktiviteter. Tilknyttede aktiviteter inkluderer bl.a. salg eller udleje af overskudskapacitet og -produkter. Rammerne i lovgivningen kan indebære krav om regnskabsmæssig eller selskabsmæssig adskillelse af tilknyttede aktiviteter fra forsyningsvirksomhedens øvrige aktiviteter samt nødvendige hensyn til forsyningsikkerheden og forbrugerbeskyttelse. Imidlertid omfatter lovgivningen på forsyningsområdet ikke regler om adgang til og fællesudnyttelse af passiv fysisk infrastruktur.

Inden for den sektorspecifikke konkurrenceregulering kan Erhvervsstyrelsen pålægge en udbyder med stærk markedsposition at give adgang til udbyderens elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i form af en forpligtelse om netadgang. En netadgangsforpligtelse kan omfatte enhver form for aktiv eller passiv infrastruktur i den relevante udbyders net. For at kunne pålægge en forpligtelse om netadgang i henhold til den sektorspecifikke konkurrenceregulering er det en forudsætning, at Erhvervsstyrelsen i en markedsundersøgelse af et konkret afgrænset marked har konstateret, at der er så væsentlige konkurrenceproblemer, at en sektorspecifik regulering er nødvendig. Herefter udpeges på markedet eventuelle udbydere med stærk markedsposition. Den eller de udpegede udbydere kan herefter pålægges de forpligtelser, der er nødvendige for at imødegå de konkurrenceproblemer, der er konstateret på det konkrete marked, herunder fx en forpligtelse om netadgang til udbyderens passive fysiske infrastruktur i et nærmere bestemt omfang. Markedsundersøgelserne følger en i EU-retten nøje reguleret procedure med inddragelse af blandt andre Kommissionen.

I forhold til afsnit V om samhusning og fælles udnyttelse af faciliteter i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet, tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger. De forpligtelser, der kan fastsættes regler om, har i et vist omfang lighed med forpligtelser, der kan pålægges en udbyder med stærk markedsposition efter afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. De regler, der vil kunne fastsættes, har dog et klart andet anvendelsesområde end reglerne om forpligtelser for en udbyder med stærk markedsposition og varetager andre hensyn. I det omfang det er nødvendigt, vil der med bestemmelserne kunne fastsættes regler om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, herunder samhusning i tilhørende bygninger, brønde, gadeskabe og lignende, hvis hensyn til miljøet, folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller planmæssige hensyn tilsiger det. Ligeledes kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om fælles udnyttelse af ledningsnet, der er egnet til fremføring af elektronisk kommunikation, i bygninger, såfremt det er berettiget ud fra hensyn til miljøet, folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller planmæssige hensyn. Til forskel fra den sektorspecifikke konkurrenceregulering kan regler fastsat i medfør af afsnit V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester omfatte enhver udbyder af elektroniske kommunikationsnet.

Herudover kan netoperatører indgå aftaler med hinanden om adgang til passiv fysisk infrastruktur og bygningsintern fysisk infrastruktur på frivillig aftaleretligt grundlag.

2.1.2. Direktiv 2014/61/EU om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet).

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 15. maj 2014 direktiv 2014/61/EU om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet). Direktivet indeholder en række foranstaltninger, der skal gøre det nemmere, billigere og mere effektivt at etablere højhastighedsbredbånd. Foranstaltningerne omfatter bl.a. adgang til og fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur på tværs af forsyningssektorer på forhandlede vilkår, øget koordinering af anlægsarbejder (samgravning), herunder på tværs af forsyningssektorer, forenkledede procedurer i forbindelse med udstedelse af tilladelser, etablering af højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur i forbindelse med nybyggeri og bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder, samt adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur i bygninger.

Direktivet omhandler følgende seks hovedområder: 1) Adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, 2) bedre overblik over eksisterende fysisk infrastruktur med henblik på deling, eventuelt gennem en central informationstjeneste, 3) koordinering af anlægsarbejder (samgravning), 4) forenkling af komplekse og tidskrævende tilladelsesprocedurer i forhold til etablering af infrastruktur gennem en central informationstjeneste, 5) nye bygninger og bygninger, der gennemgår renovering, skal forberedes til højhastighedsbredbånd og 6) etablering af nationalt konfliktløsningsorgan.

I det følgende beskrives de dele af direktivet, der gennemføres i nærværende lovforslag. De resterende dele af direktivet gennemføres i anden lovgivning, herunder eksempelvis i vejloven.

Deling af fysisk infrastruktur (kabelkanaler, gadeskabe mv.) kan reducere anlægsudgifterne til etablering af højhastighedsforbindelser og dermed øge incitamentet til investeringer i øvrig højhastighedsinfrastruktur. I artikel 3 fastsættes retten for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet til at få adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, uanset placering, på rimelige vilkår, der er i overensstemmelse med den normale udøvelse af ejendomsretten.

Det kan være meget bekosteligt at etablere højhastighedsforbindelser i eksisterende bygninger. Ifølge artikel 8 skal medlemsstaterne sikre, at alle nybyggerier og bygninger, der bliver gennemgående renoveret, forberedes til højhastighedsforbindelser. Det er dog muligt for medlemslandene at fastsætte undtagelser på dette område, hvis omkostningerne ved at opfylde forpligtelserne er uforholdsmæssige store i forhold til gevinsterne.

Ifølge artikel 9 skal medlemsstaterne sikre, at udbydere af offentlige kommunikationsnet kan få adgang til eksisterende højhastighedsforberedt fysisk infrastruktur på rimelige vil-

kår, hvis duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

I artikel 10 pålægges medlemsstaterne at sikre, at de relevante kompetente tilsynsmyndigheder på området kan behandle enhver afvisning eller tvist om vilkår for adgang til eksisterende fysisk infrastruktur. Direktivet giver mulighed for nationalt at fastholde de påkrævede tilsynsopgaver hos de myndigheder, der allerede i dag har kompetencen og beføjelserne hertil.

2.1.3. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Etablering af faste og trådløse højhastighedsnet til elektronisk kommunikation kræver betydelige investeringer. En betydelig del af omkostningerne tilskrives anlægsarbejdet i forbindelse med nedgravningen af kabler. Hertil kommer, at etableringsprocessen kan blive mere effektiv gennem øget fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur (fx rør, kabelkanaler, ledningskanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, bygninger eller adgangsveje til bygninger, gadeskabe, pæle, master, antenneanlæg, tårne og andre støttekonstruktioner).

De rettigheder og pligter, der fastsættes med forslaget, forventes at medvirke til at nedbringe omkostningerne i forbindelse med etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Endvidere forventes forslaget at medvirke til en mere effektiv udbredelse af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt bidrage til at mindske de tilknyttede samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger, fx forurening, gener og trafikal overbelastning, der er forbundet med etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Lovforslaget skal fremme udbredelsen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, således at slutbrugere kan få adgang til at benytte elektroniske kommunikationstjenester over højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. I et samfundsmæssigt perspektiv er det et meget væsentligt hensyn at sikre adgang til højhastighedsbredbånd, da adgangen kan have væsentlig betydning for, hvor borgerne vælger at bosætte sig eller etablere virksomhed. I regeringsinitiativet Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark fra marts 2013 er der fastsat et mål om, at alle husstande og virksomheder skal have adgang til mindst 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload i 2020. Udbredelse af højhastighedsbredbånd er endvidere med til at sikre fremtidig vækst, og at gevinsterne ved den digitale udvikling høstes. De negative samfundsmæssige konsekvenser af manglende adgang til højhastighedsbredbånd kan omvendt være, at en bolig eller erhvervsjendom ikke kan sælges eller udlejes. Adgangen til højhastighedsbredbånd er i stadig stigende grad en vital og betydningsfuld infrastruktur for virksomhederne, borgerne og samfundet som helhed.

Lovforslaget indeholder bestemmelser, som kan have ekspropriativ karakter. Det bemærkes dog, at der ifølge bestemmelsen skal gives adgang på rimelige vilkår og betingelser, herunder betaling. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter

grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Formålet med lovforslaget er at fremme udbredelsen af højhastighedsbredbånd ved at mindske omkostningerne ved etablering af højhastighedsbredbånd. Omkostningerne reduceres ved, at eksisterende passiv fysisk infrastruktur på tværs af forsyningssektorer udnyttes mere effektivt, samtidig med at de tilknyttede samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger forbundet med gravearbejder mindskes. Der er med lovforslaget taget stilling til, at eventuelle indvirkninger på tredjeparters private ejendom sker i almenvellets interesse. Begrænsningerne i ejeres eller brugeres rådighed over fysisk infrastruktur gennemgås under bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

De væsentligste ændringer, der følger af implementeringen af infrastrukturdirektivet, er beskrevet nedenfor.

2.1.3.1. Adgang til og fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur

De forskellige forsyningsnets fysiske faciliteter adskiller sig ikke væsentligt fra hinanden, uanset om der er tale om fx bredbånd eller elforsyning. Et forsyningsnet kan derfor huse en bred vifte af netelementer samtidig, uden at det påvirker forsyningsnettets hovedtjeneste. Passiv fysisk infrastruktur, der anvendes til elforsyning, kan derfor som udgangspunkt huse elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, ligesom passiv fysisk infrastruktur, der anvendes til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, kan huse elementer af andre forsyningsnet, fx elforsyning, opvarmning eller vandforsyning.

Det foreslås, at netoperatører på tværs af forsyningssektorer skal imødekomme rimelige anmodninger om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur. Anmodningen kan indgives af en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, eller af andre netoperatører med henblik på etablering af elementer af andre forsyningsnet. Adgang gives på rimelige vilkår og betingelser, medmindre afslag kan begrundes ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier, fx den passive fysiske infrastrukturens tekniske egnethed til at huse elementer af andre net eller tilgængelig plads i den passive fysiske infrastruktur, herunder hensynet til fremtidige forretningsplaner.

For udbydere af elektroniske kommunikationsnet kan det være omkostningseffektivt at genbruge eksisterende passiv fysisk infrastruktur, herunder forsyningssektorens infrastruktur, til at etablere højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Dette gælder navnlig i geografiske områder, hvor der ikke er etableret højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, eller hvor det ikke er økonomisk rentabelt at opbygge ny fysisk infrastruktur. Modsat vil det også blive muligt for forsyningssektorer, fx el-, vand- og varmforsyning, at få adgang til og genbruge den passive fysiske infrastruktur, som udbydere af elektroniske kommunikationsnet råder over. Eksempelvis kan der i forbindelse med opsætning af gadebelysning gives adgang til tomrør eller lignende

de, som en udbyder af elektroniske kommunikationsnet råder over.

2.1.3.2. Gennemsigtighed vedrørende eksisterende passiv fysisk infrastruktur

Med henblik på at skabe den mest effektive udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur, der egner sig til etablering af eksempelvis højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er det vigtigt at kunne planlægge etableringen heraf på en effektiv måde. Det er derfor vigtigt, at netoperatører, herunder udbydere af elektroniske kommunikationsnet, har adgang til oplysninger om den passive fysiske infrastruktur, der findes inden for et geografisk interesseområde, med henblik på at kunne vurdere den pågældende infrastrukturens egnethed.

Det foreslås, at netoperatører skal imødekomme rimelige anmodninger om adgang til oplysninger om netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, samt fra andre netoperatører med henblik på etablering af elementer af andre forsyningsnet. Adgang til oplysninger gives på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår.

Det foreslås endvidere, at netoperatører skal imødekomme rimelige anmodninger om anlægsopmåling af nærmere specificerede elementer af deres passive fysiske infrastruktur fra udbydere af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net. Tilladelse til anlægsopmålinger skal gives på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår.

2.1.3.3. Bygningsintern fysisk infrastruktur

Etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur, fx kabelkanaler, medfører kun begrænsede meromkostninger under opførelsen af en bygning, mens eftermontering af bygningsintern fysisk infrastruktur i bygninger kan udgøre en betydelig del af omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Der er behov for at sikre, at alle bygninger, der opføres eller renoveres i større omfang, er forberedt til etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, hvilket der fastsættes krav om i lovforslaget.

På den baggrund foreslås det, at alle nyopførte bygninger eller bygninger, som gennemgår større renoveringsarbejder, på en slutbrugers område skal udstyres med bygningsintern fysisk infrastruktur, som gør det muligt at tilslutte slutbrugere til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, og i forhold til flerfamiliehuse med et adgangspunkt, hvor udbydere af elektroniske kommunikationsnet kan få adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur.

Når udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet etablerer elektroniske kommunikationsnet i et bestemt område er stordriftsfordelene betydelige, hvis de kan tilslut-

te deres net til bygningens adgangspunkt. Når nettet tilsluttes ved adgangspunktet, er det langt billigere at forbinde en ny kunde.

Det foreslås, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet har ret til, for egen regning, at etablere deres net frem til en bygnings adgangspunkt, uanset om en slutbruger udtrykkeligt har tilkendegivet interesse for tjenesten på det pågældende tidspunkt, dog således at privat ejendom påvirkes mindst muligt ved, at eksisterende passiv fysisk infrastruktur udnyttes, og det berørte område reetableres.

Det foreslås endvidere, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet har ret til efter anmodning at få adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, hvor etablering af parallel bygningsintern fysisk infrastruktur, der svarer til den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur, er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

Endelig foreslås det, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet efter aftale med en slutbruger kan tilslutte sit net hos slutbrugeren, hvor der i forvejen ikke findes højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, forudsat at indvirkningerne på tredjeparters private ejendom minimeres.

2.1.3.4. Erhvervsstyrelsens kompetencer i forbindelse med fællesudnyttelse af infrastruktur

Det følger af infrastrukturdirektivet, at i tilfælde af uenighed under forhandlingerne om vilkår og betingelser, herunder prisfastsættelse, eller såfremt der gives afslag på anmodninger, skal hver part kunne forelægge sagen for Erhvervsstyrelsen, som kan pålægge parterne en løsning for at undgå, at aftaler afvises på et uberettiget grundlag, eller at der pålægges urimelige vilkår og betingelser. Parterne vil herudover have mulighed for at indbringe sagen for domstolene.

Det foreslås, at Erhvervsstyrelsen behandler sager og træffer afgørelse i sager vedrørende afslag på anmodning om eller manglende indgåelse af aftale om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, manglende imødekommelse af anmodning om oplysninger om eksisterende passiv fysisk infrastruktur, manglende imødekommelse af anmodning om at kunne foretage anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af eksisterende passiv fysisk infrastruktur samt manglende imødekommelse af anmodning om adgang til en bygnings adgangspunkt eller den bygningsinterne fysiske infrastruktur.

2.1.3.5. Håndhævelse

Da lovforslagets bestemmelser udelukkende regulerer forhold mellem private parter (eller myndigheder, der foretager privatretlige dispositioner), er det forudsat i lovforslaget, at håndhævelse af reglerne skal ske i privatretligt regi. Det er således op til de parter, som med lovforslaget tillægges retigheder, selv at søge reglerne håndhævet. Dette kan eksempelvis ske gennem søgsmål med påstand om erstatning på baggrund af manglende overholdelse af reglerne. Hertil

kommer, at afgørelser fra domstolene vil kunne tvangsfuldbyrdes efter deres indhold.

2.2. Lovforslagets udvidede beføjelse for Erhvervsstyrelsen om ikkediskrimination

2.2.1. Gældende ret

De gældende regler i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester om ikkediskrimination indebærer, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet- eller tjenester skal kunne udbyde de samme detailprodukter som en udbyder med en stærk markedsposition baseret på de netadgangsprodukter, som udbyderen med en stærk markedsposition i medfør af en markedsafgørelse er blevet pålagt at give adgang til.

Erhvervsstyrelsen har i dag mulighed for at pålægge en udbyder med en stærk markedsposition en forpligtelse om at suspendere et nyt eller væsentligt ændret netadgangsprodukt (afholde en konkurrencefremmende innovationsperiode), hvis netadgangsproduktet ikke har været behørigt varslet over for engroskunderne. Formålet er at sikre, at engroskunderne, der aftager netadgangsprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition, har adgang til tilstrækkelige oplysninger om et kommende netadgangsprodukt i rimelig tid til at kunne udvikle og forberede slutbrugerprodukter baseret på det pågældende netadgangsprodukt i lige konkurrence med udbyderen med stærk markedsposition. Suspensionen omfatter et forbud mod såvel eksternt som internt udbud af det pågældende netadgangsprodukt. Erhvervsstyrelsen fastsætter suspensionsperiodens længde i markedsafgørelserne, herunder hvilke informationer om produktet der skal følge varslet.

Erhvervsstyrelsen kan således i relation til forpligtelsen om ikkediskrimination i dag kræve, at et udbud af netadgangsprodukter bliver suspenderet, indtil disse er behørigt varslet, mens styrelsen er udtrykkeligt afskåret fra at stille lignende krav til detailprodukter, som markedsføres af udbyderen med stærk markedsposition.

2.2.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kommissionen har med sin henstilling 2013/466/EU af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd lagt op til, at de nationale tilsynsmyndigheder på teleområdet bør sikre ensartede konkurrencevilkår på telemarkedet gennem bl.a. indførelse af ændrede ikkediskrimineringskrav. Der er tale om et nyt fokus fra Kommissionen baseret på en fortolkning af tilladelsesdirektivets artikel 10, hvor Kommissionen i henstillingen bl.a. udtrykkeligt henviser til muligheden for at kunne pålægge en udbyder med en stærk markedsposition gennem en test at dokumentere, at andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester teknisk kan replikere nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med en stærk markedsposition på grundlag af netad-

gangsprodukter, der fastsat i en markedsafgørelse i henhold til lovens §§ 37-41, samt at tilbageholde detailprodukter, hvis kravene ikke er overholdt.

Erhvervsstyrelsens markedsafgørelser, der træffes på baggrund af reglerne i §§ 37-41, er i henhold til teledirektiverne underlagt kontrol fra Kommissionen. Erhvervsstyrelsen skal således i sin afgørelsesaktivitet tage nøje hensyn til eventuelle henstillinger, retningslinjer eller lignende, der er udstedt af Kommissionen. Dette princip er fastslået i bemærkningerne til lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Med henblik på at give Erhvervsstyrelsen mulighed for at følge Kommissionens henstilling 2013/466/EU af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd i styrelsens afgørelsesvirksomhed er det nødvendigt at ændre reglerne om ikkediskrimination i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Derfor indføres med lovforslaget en mulighed for, at Erhvervsstyrelsen i tilknytning til en forpligtelse om ikkediskrimination kan pålægge en udbyder med en stærk markedsposition en forpligtelse til gennem en test at dokumentere, at andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet- eller tjenester teknisk kan replikere nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition på grundlag af netadgangsprodukter, fastsat i en markedsafgørelse.

Forslaget giver Erhvervsstyrelsen hjemmel til over for en udbyder med stærk markedsposition at opstille en række krav til dokumentation af funktionaliteten af de relevante netadgangsprodukter.

Med henblik på at sikre overholdelsen af en forpligtelse om gennem en test at dokumentere teknisk replikerbarhed for nye eller væsentligt ændrede detailprodukter kan Erhvervsstyrelsen efter forslaget suspendere udbud af detailprodukter, der ikke lever op til de dokumentationskrav, der er blevet fastsat konkret i forpligtelsen. Suspensionen kan vare indtil dokumentationskravene er opfyldt, og engroskunderne har fået teknisk mulighed for at genskabe de nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition.

En sådan suspensionsbeføjelse er en særdeles indgribende beføjelse, hvorfor muligheden for at anvende suspension af detailprodukter er begrænset til situationer, hvor manglende opfyldelse af en forpligtelse om dokumentation af teknisk replikerbarhed vurderes at ville medføre væsentlig skade for konkurrencen.

2.3. Sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet

2.3.1. Gældende ret

De gældende regler om fusionskontrol følger af konkurrenceloven og er ens for alle brancher og sektorer. Konkurrenceloven indeholder således ikke regler om sektorspecifik fusionskontrol. Efter konkurrencelovens regler skal der foreligge en fusion, og fusionen skal falde ind under nogle be-

stemte omsætningsgrænser, før der er pligt til at anmelde fusionen til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Ifølge konkurrencelovens § 12 a, stk. 1 er der tale om en fusion, når

1. to eller flere hidtil uafhængige virksomheder sammen-smeltes til én virksomhed, eller
2. en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed eller en eller flere virksomheder, ved opkøb af andele eller aktiver gennem aftale eller på anden vis erhverver den direkte eller indirekte kontrol over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder.

Oprettelsen af et joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig virksomheds samtlige funktion, udgør også en fusion efter konkurrencelovens § 12 a, stk. 2.

Er der tale om en fusion, skal fusionen anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, når fusionen falder ind under omsætningsgrænserne i konkurrencelovens § 12. Det vil sige, at

1. de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr., og mindst to af de deltagende virksomheder hver især har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 100 mio. kr., eller
2. mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3,8 mia. kr., og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3,8 mia. kr.

2.3.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I 2010 blev konkurrenceloven ændret, således at omsætningstærsklerne for fusionskontrol blev nedsat fra 3,8 mia. kr. til mindst 900 mio. kr. for de deltagende virksomheders samlede omsætning i Danmark og fra 300 mio. kr. til mindst 100 mio. kr., som den mindsteomsætning mindst to af de deltagende selskaber hver især skal have i årlig omsætning i Danmark.

De seneste års opkøb på teleområdet har imidlertid vist, at en nedsættelse af tærskelværdierne ikke har været tilstrækkelig til at løse problematikken med potentielt konkurrencehæmmende opkøb på telemarkedet.

I disse år er der navnlig i telesektoren en forholdsvis høj aktivitet af fusioner og opkøb både på nationalt plan og i Europa generelt.

Konkurrencelovens regler om fusionskontrol tager som nævnt udgangspunkt i omsætningsgrænser, der både relaterer sig til de fusionerende virksomheders samlede omsætning og omsætningen i de enkelte virksomheder, der indgår i fusionen.

Telemarkedet adskiller sig bl.a. fra andre brancher ved, at det er meget bekosteligt at etablere den infrastruktur, hvorpå tjenesterne leveres til kunderne. Initialomkostningerne er høje, og samtidig tager det ofte tid, inden teleselskaberne kan generere en betydelig omsætning. I forbindelse med en

fusion kan den opkøbte infrastruktur dermed have en større værdi for det opkøbende selskab, end det købte selskabs kunder og dermed omsætningens størrelse afspejler.

På telemarkedet kan det på baggrund af de hidtidige erfaringer antages, at en stor virksomhed vil have en væsentlig interesse i at opkøbe virksomheder, herunder den store virksomheds konkurrenter, og at den store virksomhed ofte vil være villig til at betale en høj pris for at fjerne en konkurrentrussel. Dette understøtter sandsynligheden for, at der på telemarkedet, som er meget koncentreret, vil være risiko for, at små virksomheder vil blive opkøbt, og at konkurrencen som følge heraf potentielt kan blive hæmmet.

Det er efter de gældende regler således fx ikke muligt at kontrollere, om det har skadelige virkninger for konkurrencen – og eventuelt at forhindre – at en forholdsvis ny virksomhed med en værdifuld teleinfrastruktur, men med en omsætning under de tærskelværdier, der er fastsat i konkurrenceloven, bliver opkøbt af et stort selskab. Dermed kan der ske en yderligere koncentration på markedet til skade for den langsigtede konkurrence.

Selvom virksomheder er små, kan de spille en vigtig rolle på markedet. For det første kan de medvirke til at sikre et varieret udbud, og for det andet kan de, ved at de fx ikke blot følger en dominerende virksomheds prissætning, udøve reel og aktiv konkurrenceadfærd, samt skabe innovation på markedet. Disse aktører kan således på trods af deres størrelse lægge et essentielt konkurrencepres på store virksomheder. Opkøbes disse virksomheder af en stor – evt. dominerende – virksomhed, vil dette principielt kunne hæmme konkurrencen betydeligt.

Selvom Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen principielt har mulighed for at imødegå nogle af de problemer, som en fusion kan skabe, fx gennem efterfølgende indgreb over for urimelig prissætning, er der en række skadevirkninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke vil kunne gribe ind overfor. Dette kunne være tilfældet, hvor fusionen har medført højere priser, som dog ikke nødvendigvis er urimelige, eller hvor fusionen fører til et mindre varieret tjenestuebud eller lavere innovation på længere sigt, fordi virksomhederne på markedet efter fusionen ikke længere er underlagt tilstrækkeligt konkurrencepres.

Erhvervsstyrelsen kan pålægge teleselskaber med en stærk markedsposition konkurrencefremmende forpligtelser. De forpligtelser, som Erhvervsstyrelsen kan pålægge i medfør af den gældende sektorspecifikke konkurrenceregulering i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, er imidlertid først og fremmest adfærdsregulerende. Det er fx forpligtelser, der vedrører adgang til net på ikke-diskriminerende vilkår og til fastsatte maksimalpriser.

De konkurrencefremmende forpligtelser, som Erhvervsstyrelsen i henhold til den sektorspecifikke konkurrenceregulering kan pålægge, er ikke i alle tilfælde tilstrækkelig til at adressere langsigtede strukturelle konkurrenceproblemer, der fx er forbundet med en øget koncentration af infrastruktur på markeder for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Disse afledte markedsvirkninger vil kunne blive imødegået med muligheden for sektorspecifik fusionskontrol.

Regeringen offentliggjorde den 9. december 2014 Vækstplan for digitalisering i Danmark. Som en del af vækstplanen indgik et initiativ om en styrket fusionskontrol på teleområdet.

Lovforslaget gennemfører vækstplanens initiativ om styrket fusionskontrol på teleområdet.

På baggrund heraf fremsættes forslag om styrket fusionskontrol specifikt for telemarkedet, da der på dette område ses en høj grad af konsolidering og potentielt konkurrenceforvridende opkøb, som ikke har været underlagt fusionskontrol med de nuværende regler i konkurrenceloven.

Med lovforslaget indføres sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet. Lovforslaget giver Erhvervsstyrelsen hjemmel til at henvise fusioner, hvor to eller flere af de fusionerende selskaber er erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, og fusionen er knyttet til et marked, der er underlagt regulering i henhold til den sektorspecifikke konkurrenceregulering i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på fusionskontrol efter de almindelige regler herom i konkurrenceloven. Herved bliver en fusion genstand for fusionskontrol, selvom fusionen ikke er underlagt konkurrencelovens omsætningsgrænser. Det vil sige, at uanset de deltagende virksomheders individuelle årlige omsætning i Danmark kan fusionen blive genstand for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens fusionskontrol, hvis den samlede årlige omsætning i Danmark for samtlige deltagende virksomheder er på 900 mio. kr. eller derover.

Med lovforslaget inddrages Erhvervsstyrelsens sektorspecifikke viden i forhold til en vurdering af, hvornår der er tale om en erhvervmæssig udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, og hvornår en given fusion har tilknytning til et marked, der er underlagt regulering i henhold til den sektorspecifikke konkurrenceregulering.

Erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om meddelelser til Erhvervsstyrelsen af fusioner på teleområdet, der ikke er omfattet af den almindelige anmeldelsespligt efter konkurrenceloven, og om Erhvervsstyrelsens behandling af meddelte fusioner.

2.4. Gratis wifi til turismeformål

2.4.1. Gældende ret

Den gældende lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester indeholder ikke regler, der giver kommuner hjemmel til at etablere og udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, fx wifi.

I det omfang kommuners opgavevaretagelse ikke er reguleret i den skrevne lovgivning, skal spørgsmålet vurderes på grundlag af almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse – de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

Det antages efter disse regler, at en kommune efter kommunalfuldmagtsreglerne som udgangspunkt ikke uden lov-

hjemmel kan drive handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed.

Det er således ikke en kommunal opgave efter kommunalfuldmagtsreglerne at drive erhvervsvirksomhed, herunder generelt at stille elektroniske kommunikationstjenester til rådighed for borgerne. Efter kommunalfuldmagtsreglerne vil en kommune dog kunne etablere elektroniske kommunikationstjenester til eget brug, herunder til kommunens institutioner mv.

En kommune vil endvidere, hvis der er tale om lovligt opstået overkapacitet, som kommunen ikke kan afskaffe, med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler kunne sælge sådan overkapacitet i et elektronisk kommunikationsnet til markedspris.

Hvis en kommune skal have mulighed for at stille wifi gratis til rådighed i byrummet, som foreslået, kræver dette en specifik lov hjemmel.

2.4.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti indgik den 20. juni 2014 aftale om vækstplan for dansk turisme. Lovforslaget gennemfører et af initiativerne i den aftale.

Det fremgår af aftalen om vækstplan for dansk turisme, at det skal være let og gennemskueligt at finde rundt i det danske turismeprodukt, og at hvis turister får adgang til gratis wifi, vil de få nemmere adgang til bl.a. at bruge de forskellige digitale tjenester, der er rettet mod turister, uden at de skal betale roamingafgifter. Flere kommuner ønsker at stille wifi til rådighed for udenlandske turister. Der er derfor enighed om at ændre lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, så der skabes hjemmel til, at kommuner kan udrolle wifi til sådanne turismeformål, herunder i tilknytning til turistbureauer, seværdigheder og bymidter.

Gratis adgang til internet i områder med internationale turismeaktiviteter vil medvirke til at gøre Danmark mere turistvenligt og attraktivt bl.a. i forhold til at bruge de mange digitale tjenester, der er rettet mod turister, sociale medier, e-mail mm., uden at de skal betale roamingafgifter. Samtidig er det afgørende i forhold til at gøre ordningen forenelig med statsstøttere reglerne og ikke have en negativ effekt på det eksisterende marked, at muligheden for at stille bredbånd til rådighed for turister afgrænses. Lovforslaget afspejler hermed en nødvendig balance mellem de modsatrettede hensyn.

Med lovforslaget gives kommuner mulighed for, i områder hvor der er aktiviteter rettet mod international turisme, at udbyde gratis adgang til wifi, en time pr. døgn udendørs og ikke i sammenhængende net, men ved en punktvis mulighed for adgang. Adgangen til elektroniske kommunikationstjenester skal kommunerne købe af en privat udbyder af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til markedspris.

I henhold til de fælleseuropæiske regler for statsstøtte til bredbåndsnets må der ikke ydes offentlig støtte til etablering af net i områder, hvor markedsoperatører dækker, jf. kommissionsafgørelse vedr. wifi i Prag (NN 24/2007 af 30. maj

2007). På denne baggrund er det derfor afgørende i forhold til at gøre ordningen forenelig med statsstøttereglerne, at muligheden for at stille wifi til rådighed for turister afgrænses, således at det kun anvendes til almennyttige og turismeformål. Den foreslåede model er dermed i overensstemmelse med statsstøttereglerne allerede fordi, der ikke er tale om offentlig etablering af et netværk, men køb af adgang til nettet hos en privat operatør på markedsvilkår og til markedspris, ligesom denne opgave indkøbes efter gældende regler for kommunale indkøb, fx via et udbud, inden en kommune indgår aftale om levering af netadgang på nærmere udvalgte steder. Hertil baserer ordningen sig på en begrænset adgang, idet der kun kan opnås adgang i op til en time om dagen på de udvalgte steder. På den måde skader det ikke konkurrencen i forhold til private udbydere på markedet.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den del af lovforslaget, der omhandler fællesudnyttelse af passiv infrastruktur og forberedelse af bygninger til højhastighedsnet, vil medføre en tilgang af sager til Erhvervsstyrelsen i forbindelse med tilsyn med lovens bestemmelser, herunder vurdering af om afvisninger er berettigede, samt eventuelt fastsættelse af vilkår. Det vurderes, at antallet af sager vil være begrænset, og finansieringen af forslaget vurderes på denne baggrund at kunne afholdes inden for eksisterende rammer.

Den del af lovforslaget, der vedrører Erhvervsstyrelsens udvidede beføjelser om ikkediskrimination, træder delvist i stedet for de gældende bestemmelser om konkurrencefremmende innovationsperiode og forventes ikke at medføre øgede økonomiske eller administrative konsekvenser for styrelsen.

Der er i de senere år sket en række opkøb på telemarkedet, der ikke har været omfattet af konkurrencelovens regler om fusionskontrol og anmeldelsespligt, og det vurderes, at muligheden for at henvise en fusion på telemarkedet til fusionskontrol, selvom fusionen ikke overstiger omsætningstærsklerne i konkurrenceloven, vil kunne resultere i 3-5 årlige henvisninger fra Erhvervsstyrelsen til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på gennemførelse af fusionskontrol. Bestemmelserne vil således medføre en forøgelse af antallet af sager til både Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, men dog kun i et begrænset omfang. Indførelsen af sektorspecifik fusionskontrol vurderes derfor at kunne gennemføres inden for de eksisterende rammer.

Den del af lovforslaget, der omhandler kommuners mulighed for at tilbyde gratis wifi, kan have en positiv effekt for en kommunes mulighed for at tiltrække turister, da det vil gøre kommunen mere attraktiv.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Den del af lovforslaget, der omhandler implementering af infrastrukturdirektivet, forventes at medføre en række økonomiske gevinster for erhvervslivet. Gennem fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur forventes

omkostningerne forbundet med etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation at blive reduceret.

Den del af lovforslaget, der omhandler implementering af infrastrukturdirektivet, vil være forbundet med visse administrative byrder for erhvervslivet i forbindelse med at skulle besvare skriftlige anmodninger, at skulle udlevere oplysninger om eksisterende passiv fysisk infrastruktur og oplysningspligt i forbindelse med adgang til tredjeparters private ejendom. Det bemærkes i øvrigt, at flere af de oplysninger, som netoperatøren skal give adgang til, kan tilvejebringes gennem opslag i Ledningsejerregisteret (LER). Lovforslaget tager højde for, at effektivt afholdte omkostninger i forbindelse med opfyldelse af de administrative forpligtelser kan blive dækket.

Den del af lovforslaget, der omhandler udvidede beføjelser for Erhvervsstyrelsen i forbindelse med, at der pålægges en forpligtelse om ikkediskrimination, vurderes ikke at pålægge udbydere med stærk markedsposition væsentlige nye administrative og økonomiske byrder, idet den dokumentation, lovforslaget giver mulighed for at kræve, er dokumentation af processer, som udbyderen i princippet i forvejen skal leve op til efter forpligtelsen om ikkediskrimination. Omfanget af de administrative og økonomiske byrder for udbyderen med stærk markedsposition vil afhænge af det nærmere indhold af den pålagte forpligtelse.

Det vurderes, at lovforslaget om indførelse af en sektorspecifik fusionskontrol på telemrådet samlet set vil medføre økonomiske gevinster i form af bedre konkurrence på telemrådet, der vil være til gavn for virksomheder og forbrugere. Gevinsten afspejler, at flere fusioner på telemrådet vil blive underlagt konkurrencelovens bestemmelser om fusionskontrol. Nogle af disse fusioner vil være konkurrencehæmmende og ville uden fusionskontrol kunne give anledning til mærkbare begrænsninger af konkurrencen i form af bl.a. stigende priser og færre valgmuligheder. Det vurderes, at indførelse af sektorspecifik fusionskontrol vil indebære ekstra omkostninger for virksomhederne i form af udgifter til bistand fra rådgivere (advokater, revisorer m.v.) samt virksomhedsinterne omkostninger. Størstedelen af disse udgifter vedrører de eventuelle fusioner, som af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderes at kunne hæmme den effektive konkurrence betydeligt. Omkostningerne er derfor direkte afledt af behovet for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kontrollerer fusionen. Disse omkostninger skal dog ses i sammenhæng med de øvrige meget betydelige transaktionsomkostninger, som for virksomheder typisk er forbundet med gennemførelse af en fusion.

Den del af lovforslaget, der omhandler kommuners mulighed for at tilbyde gratis wifi, forventes at have en positiv effekt på turismeerhvervet, da det vil gøre Danmark mere attraktiv for turister, når der stilles internetadgang gratis til rådighed for turister. Lovforslaget vurderes ikke at have negative konsekvenser for de kommercielle teleudbydere pga. lovforslagets krav om, at det maksimalt kan stilles til rådighed en time pr. døgn gratis og kun må ske i geografiske afgrænsede områder, såkaldte hotspots, samt at ydelsen skal indkøbes fra private udbydere.

Det vurderes, at lovforslagets samlede årlige negative administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet ikke er væsentlige.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Den del af lovforslaget, der omhandler implementeringen af infrastrukturdirektivet, vurderes at have positive konsekvenser for miljøet, idet bestemmelserne om ret til adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur forventes at mindske antallet af gravearbejder.

Den del af lovforslaget, der omhandler udvidede beføjelser for Erhvervsstyrelsen i forbindelse med at der pålægges en forpligtelse om ikkediskrimination, har ikke miljømæssige konsekvenser.

Den del af lovforslaget, der omhandler indførelse af sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet, har ikke miljømæssige konsekvenser.

Den del af lovforslaget, der omhandler mulighed for, at kommuner gratis kan stille wifi til rådighed, har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet).

Lovforslaget præciserer implementeringen af tilladelsesdirektivets artikel 10 på baggrund af Kommissionens henstilling 2013/466/EU af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 16. december 2014 til den 19. januar 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

2Tell ApS, 3F – Fagligt Fælles Forbund, ACN Danmark A/S, Advice Digital ApS, Advokatfirmaet Bruun & Hjejle, Advokat Peter Schønning, Advokatfirmaet Horten, Advokatrådet, Andels-net ApS, Antenneforeningen Vejen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Feriefond, Atea A/S, ATZtel ApS, AURA El-net ØE A/S, Barablu, Bech-Bruun, Bolignet A/S, Bolignet-Aarhus F. M. B. A., Bolignetforeningen, Boligselskabernes Landsforening, Brancheforum Digitale Medier, Bredbåndsforeningen Primanet, Bredbåndsforeningen Vestdjursnet.dk, Bredbånd Nord, Campingrådet, Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi, Center for Regional Turismeforskning, Cirque Bredbånd A/S, Colt Technology Services A/S, Comflex Networks A/S, Companymobile (Unotel), ComX Networks

A/S, Concepy ApS, Connect me A/S, Crossroads Copenhagen, CSC Danmark A/S, DanDial Networks A/S, Danhostel, Danmarks Meteorologiske Institut, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Restauranter og Caféer, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Beredskabskommunikation A/S, Dansk Bredbånd, Dansk Byggeri, Dansk El Forbund, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Internet Forum, Dansk IT, Dansk Kabel TV A/S, Dansk Ledningsejerforum, Dansk Metal, Dansk Net A/S, Dansk Turismefremme, Dansk Vand- og Spildevandsforening (Danva), Danske Advokater, Danske Busvognmænd, Danske Destinationer, Danske eWIRE A/S, Danske Havne, Danske Regioner, DanskNet Bredbånd, DI ITEK, DONG Energy, Ejendomsforeningen Danmark, ELRO Erhverv A/S, Ementor Danmark A/S, Energi Danmark A/S, Energi Fyn, EnergiMidt, Energinet.dk, Energi Nord A/S, Energi Viborg Elnet A/S, Equant Danmark A/S, Evercall ApS, FaaborgVestAF, Facilicom A/S, FasCom A/S, FDA (Forenede Danske Antenneanlæg), FDE, Fiber2you, Fiberby ApS, Finansrådet, Firstcom A/S, Feriehusudlejernes Brancheorganisation, FFV EL A/S, Fjarskiftiseftirlitid (Færøerne), Fonet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Internet Medier, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af vandværker i Danmark, Foreningen Tilgængelighed for Alle, Foreningen Samsø Bredbånd, Forsikring og Pension, Forsyning Helsingør Elnet A/S, Frederikshavn Forsyning A/S, Friluftsrådet, Fyns Optiske Net A/S, Færøernes Landsstyre, Føroya Tele, Galten Elværk, GE Erhverv A/S, GEV Net A/S, Glentevejs Antenne-laug, Global Connect A/S, Global Crossing, GlobalTel, Grontmij, Grøn Nøgle, Grønlands Selvstyre, HEF Net A/S, Hi3G Denmark ApS, HK – Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, HOFOR, HORESTA, HURUP Elværk Net A/S, Håndværksrådet, Ikast Værkerne Net A/S, I P Group A/S, ipnordic A/S, ipvision A/S, I/S Bredbånd Nord, IT-Lauget Parknet, Jay.net A/S, Johan Schlüter Advokatfirma, KalundborgAF, Kjellerup Elnet A/S, Kjærgaard A/S, KlarupAF, Kommunernes Landsforening, Københavns Energi, Københavns Lufthavne, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Lebara Mobile Danmark, LEF Net A/S, LIC, LO – Landsorganisationen i Danmark, Lycamobile, Marielyst Fibernet ApS, MAQS Law Firm, Midtjylands El-forsyning A.m.b. A., Mira Internet A/S, Mundio, Nakskov Elnet A/S, NALmedienet, Naturgas Fyn Holdnig A/S, NEF, Netgroup A/S, Netteam A/S, Nianet A/S, NKE-Elnet A/S, NM Net ApS, NOE Net A/S, NordbyAF, Nord Energi Net A/S, Nordic Connect, Nordit A/S, NRGI, Nyfors Net A/S, Organisationen Danske Museer, Parknet, Perspektiv Bredbånd, Plesner, PMR-brugergruppen, PTU (Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede), RAH Net A/S, Redspot ApS, Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Nordjylland, Region Sjælland, Region Syddanmark, Regionskommune Bornholm, Sagitta ApS, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer, SEAS-NVE A. M. B. A., SEF Net A/S, Siminn, Skagen Antenne-laug, Skagennet, Skyline, SportEventDenmark, SprintLink Danmark ApS, State of Green,

Stofa A/S, Struer Forsyning Elnet A/S, Sund & Bælt, Syd Energi (SE), Sydfyns Intranet A/S, Talk IP ApS, TDC A/S, Teleankenævnet, Tele Greenland A/S, Tele Post (Grønland), Teleklagenævnet, Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI), Telenor A/S, Telestyrelsen (Grønland), Telia Danmark A/S, Tello, Telogic, TetraStar A/S, Thy-Mors Energi Elnet A/S, TREFOR A/S, Tre-FOR Bredbånd, Turisterhvervets

Samarbejdsforum, Turistførerforeningen, Turismeforskerne i Danmark (TiD), UNI-C, Uni-tel A/S, Universal Telecom, Unwire, Verdo El-net A/S, Verdo Tele A/S, Verizon business Danmark, Vestforsyning Net A/S, Vestjyske Net A/S, Vest Net A/S, Viptel ApS, VisitDenmark, Vordingborg Forsyning A/S, Wao!, Wonderful Copenhagen, Østjysk Energi A/S, ØSTKRAFT Net A/S.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Den del af lovforslaget, der omhandler kommuners mulighed for at tilbyde gratis wifi, kan have en positiv effekt for en kommunes mulighed for at tiltrække turister, da det vil gøre kommunen mere attraktiv.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Den del af lovforslaget, der omhandler implementering af infrastrukturdirektivet, forventes at have en række økonomiske gevinster for erhvervslivet. Gennem fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur forventes omkostningerne forbundet med etablering af elektroniske kommunikationsnet at blive reduceret. Den del af lovforslaget, der omhandler kommuners mulighed for gratis at tilbyde gratis wifi, forventes at have en positiv effekt på turismeerhvervet, da det vil gøre Danmark mere attraktiv for turister, når der stilles internetadgang gratis til rådighed for turister.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Det vurderes, at lovforslaget om indførelse af en sektorspecifik fusionskontrol på teleområdet samlet set vil medføre gevinster i form af bedre konkurrence på teleområdet, der vil være til gavn for virksomheder og forbrugere.	Den del af lovforslaget, der omhandler implementering af infrastrukturdirektivet, vil være forbundet med visse administrative byrder for erhvervslivet i forbindelse med at skulle besvare skriftlige anmodninger, at skulle udlevere oplysninger om eksisterende passiv fysisk infrastruktur og oplysningspligt i forbindelse med adgang til tredjeparters private ejendom. Den del af lovforslaget, der omhandler udvidede beføjelser for Erhvervsstyrelsen i forbindelse med en pålæggelse af en forpligtelse om ikkediskrimination medfører potentielt øgede administrative konsekvenser for et selskab, der udpeges som udbyder med stærk markedsposition, og pålægges forpligtelser i henhold til lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Det vurderes, at indførelse af sektorspecifik fusionskontrol vil indebære ekstra omkostninger for virksomheder, der skal gennemføre en fusion, i form af udgifter til bistand fra rådgivere (advokater, revisorer

		m.v.) samt virksomhedsinterne omkostninger. Størstedelen af disse udgifter vedrører de eventuelle fusioner, som af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderes at kunne hæmme den effektive konkurrence betydeligt.
Miljømæssige konsekvenser	Den del af lovforslaget, der omhandler implementeringen af infrastrukturdirektivet, vurderes at have positive konsekvenser for miljøet, idet bestemmelserne om ret til adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur forventes at mindske antallet af gravearbejder.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Lovforslaget præciserer implementeringen af tilladelsesdirektivets artikel 10 på baggrund af Kommissionens henstilling 2013/466/EU af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lovens titel foreslås ændret som følge af, at lovens indhold udvides.

Den gældende lov indeholder bestemmelser om adgang til ekspropriation af fast ejendom med henblik på nedgravning af kabler og opstilling af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Med lovforslaget implementeres dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet). I loven indsættes bestemmelser om adgang til og fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur på tværs af forsyningssektorer. Endvidere indsættes bestemmelser vedrørende etablering af højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur i forbindelse med nybyggeri og bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder, samt adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur i bygninger. Endelig indsættes bestemmelser om, at Erhvervsstyrelsen behandler og træffer afgørelse i sager omfattet af lovforslagets § 1.

Til nr. 2

Det fremgår af den foreslåede fodnote, at lovforslaget implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet), dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske

kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. For en overordnet beskrivelse af direktivets indhold henvises der til afsnit 2.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Andre dele af den danske implementering af direktiv 2014/61/EU er foretaget i lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., der indeholder bestemmelser vedrørende anlægsarbejder, herunder koordinering af disse.

Til nr. 3-6

De foreslåede ændringer er en konsekvens af, at lovens indhold udvides. For at gøre loven mere overskuelig foreslås det, at loven inddeles i afsnit og overskrifter. De foreslåede ændringer er af redaktionel karakter og er ikke udtryk for indholdsmæssige ændringer i forhold til de gældende bestemmelser.

Til nr. 7

Det foreslås, at der i loven indføres et nyt afsnit, der implementerer dele af infrastrukturdirektivet.

De regler, der foreslås indført i det foreslåede afsnit, har en anden karakter end de eksisterende regler i loven, der omhandler graveadgang og ekspropriation af fast ejendom med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til telekommunikationsformål. De nye regler vedrører dels udnyttelse af passiv fysisk infrastruktur og dels etablering samt udnyttelse af bygningsintern fysisk infrastruktur.

Til § 9 e

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* fastslås det, at definitionerne i § 2 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester finder anvendelse.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre overensstemmelse med allerede anvendte og kendte definitioner i gældende lovgivning vedrørende elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, herunder eksempelvis begreberne udbyder, slutbruger, elektroniske kommunikationsnet, offentlige elektroniske kommunikationsnet, nettermineringspunkt og elektronisk kommunikationstjeneste.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* implementeres dele af infrastrukturdirektivets art. 2.

I infrastrukturdirektivet anvendes en terminologi og begreber, som ikke kendes eller anvendes i gældende lovgivning vedrørende elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Denne terminologi og disse begreber foreslås derfor indført i loven som definitioner.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 1*, defineres begrebet passiv fysisk infrastruktur.

Der er tale om et begreb, der indholdsmæssigt svarer til dele af begrebet tilhørende eller associerede faciliteter, der benyttes i den sektorspecifikke konkurrenceregulering i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Med passiv fysisk infrastruktur menes således et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet. Passiv fysisk infrastruktur omfatter således den passive del af et net, dvs. alt uden om det aktive element i nettet, fx tomrør og andre rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger og adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne og pæle. Til forskel fra begrebet tilhørende eller associerede faciliteter i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester er det aktive element i nettet, fx kabler, herunder fiberoptiske kabler, ikke omfattet af definitionen.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 2*, defineres begrebet netoperatør.

På baggrund af infrastrukturdirektivets omfattende anvendelsesområde anvendes en terminologi, der kan omfatte en række virksomheder, som leverer tjenester inden for forskellige forsyningssektorer.

Begrebet netoperatør omfatter således den, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester forstået ud fra definitionen heraf i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Omfattet heraf er bl.a. teleselskaber og energiselskaber m.v. i det omfang, de etablerer og udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. I forhold til energiselskaber bemærkes, at Danmark er i en særegen situation i forhold til de øvrige EU-lande og EØS-landene, idet energiselskaber i nogle geografiske områder i Danmark i vidt omfang etablerer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og udbyder elektroniske kommunikationstjenester over højhastighedsnet.

Begrebet netoperatør omfatter endvidere den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere en tjeneste i forbindelse med produktion, transport eller distribution af gas, elektricitet, herunder offentlig belysning, opvarmning, vand, herunder deponering og rensning af spildevand, og dræningssystemer. Omfattet heraf er bl.a. energiselskaber, vandværker, fjernvarmeværker m.v.

Begrebet netoperatør omfatter endvidere den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere en transporttjeneste, herunder jernbaner, veje, havne og lufthavne. Omfattet heraf er bl.a. kommunerne som vejmyndighed i forhold til de kommunale veje, Vejdirektoratet i forhold til de statslige veje og Banedanmark i forhold til de danske jernbaner m.v.

Begrebet netoperatør omfatter endelig den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere elektroniske kommunikationstjenester via et offentligt elektronisk kommunikationsnet, uden selv at udbyde elektroniske kommunikationsnet. Omfattet heraf er bl.a. kommuner og regioner, der investerer i passiv fysisk infrastruktur med henblik på at stille den til rådighed for udbydere af elektroniske kommunikationsnet.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bestemmelse ikke giver hjemmel for kommuner og regioner til at foretage investeringer i passiv fysisk infrastruktur eller til at stille passiv fysisk infrastruktur til rådighed, eksempelvis gennem udlejning af ledig kapacitet i den pågældende infrastruktur. Hjemlen for kommuner og regioner til at deltage i og varetage sådanne aktiviteter skal findes i den øvrige lovgivning, der regulerer kommuners og regioners lovlige aktiviteter, herunder bl.a. kommunalfuldmagten og lov om erhvervsfremme.

Netoperatøren er den, der ejer eller på anden måde råder over den passive fysiske infrastruktur, fx ved at kunne indgå aftaler om lån, leje eller leasing af den pågældende infrastruktur.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 3*, defineres begrebet højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Med højhastighedsnet til elektronisk kommunikation menes et elektronisk kommunikationsnet, som defineret i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der er i stand til at levere bredbåndstilslutning med hastigheder på mindst 30 Mbit/s.

I overensstemmelse med princippet om teknologineutralitet omfatter definitionen således både radiofrekvensbaserede (trådløse) og kabelbaserede elektroniske kommunikationsnet, der anvendes til formidling af elektroniske kommunikationstjenester.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 4*, defineres begrebet bygningsintern fysisk infrastruktur.

Med bygningsintern fysisk infrastruktur menes fysisk infrastruktur, som defineret i nr. 1, eller installationer på en slutbrusers område, beregnet til at huse elementer af kabelbaserede og/eller radiofrekvensbaserede (trådløse) elektroniske kommunikationsnet, som kan levere elektroniske kom-

munikationstjenester og forbinde bygningens adgangspunkt med nettermineringspunktet.

Nettermineringspunkt skal forstås i overensstemmelse med definitionen heraf i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. En bygnings nettermineringspunkt er således den fysiske eller logiske grænseflade i et elektronisk kommunikationsnet, der udgør en slutbrugers tilslutning til dette.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 5*, defineres begrebet højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur.

Med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur menes bygningsintern fysisk infrastruktur, som defineret i nr. 4, som er beregnet til at huse elementer eller muliggøre levering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som defineret i nr. 3.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 6*, defineres begrebet større renoveringsarbejde.

Med større renoveringsarbejde menes bygge- og anlægsarbejder på slutbrugerens område, der omfatter bygningsmæssige ændringer af hele den bygningsinterne fysiske infrastruktur, som defineret i nr. 4, eller en væsentlig del heraf, og som kræver byggetilladelse i medfør af byggeloven. Hvilke byggerier, der kræver en byggetilladelse, fremgår af byggelovens § 2. I bygningsreglementets kap. 1.3.5, kap. 1.5 og kap. 1.6 er nævnt undtagelserne til adgangspunktet i byggelovens § 2. Det fremgår heraf, i hvilke tilfælde et byggeri i byggelovens forstand kan opføres blot ved en anmeldelse eller uden hverken byggetilladelse eller anmeldelse.

Det er således ikke hensigten med forslaget, at enhver større renovering af dele af en bygning samtidig skal omfatte etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur.

Omfattet af begrebet vil fx være renovering af dele af en bygning, som omfatter gennemgående ændringer af rør- og kabelføring, herunder renovering af faldstammer, vand- og varmforsyning, el-ledninger og kabel-tv m.v.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 7*, defineres begrebet adgangspunkt.

Med adgangspunkt menes et fysisk punkt i eller uden for en bygning, som udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet har adgang til, og som den højhastighedsforberedte bygningsinterne fysiske infrastruktur kan tilsluttes. Et adgangspunkt kan eksempelvis være et teknikskab placeret i eller uden for bygningen, hvor en udbyder af elektroniske kommunikationsnet kan tilslutte højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur fra et centralt fordelingspunkt uden for slutbrugerens område til teknikskabet.

Til § 9 f

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 3, stk. 1-3 og stk. 6.

Det foreslås, at netoperatører forpligtes til at imødekomme rimelige anmodninger om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur fra en anden netoperatør, herunder på tværs af forsyningssektorer, med henblik på etablering af

elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller elementer af andre forsyningsnet, medmindre afslag kan begrundes ud fra nærmere angivne objektive kriterier.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at eksisterende passiv fysisk infrastruktur på tværs af forsyningssektorer udnyttes mere effektivt og dermed bidrager til at mindske omkostningerne forbundet med etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, samtidig med at det bidrager til at mindske de tilknyttede samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger, fx potentiel forurening, gener og trafikale overbelastning, forbundet med gravearbejdet ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Den foreslåede regel om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at adgang til den eksisterende passive fysiske infrastruktur vil kunne ramme netoperatøren så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det bemærkes dog, at der ifølge bestemmelsen skal gives adgang på rimelige vilkår og betingelser, herunder pris. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* skal en netoperatør, fx energiselskaber, udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, fjernvarmeselskaber m.v., imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre forsyningsnet.

I praksis forventes bestemmelsen at få væsentlig betydning for udbydere af højhastighedsbredbånd, som med bestemmelsen får reduceret omkostningerne og dermed et styrket incitament til at investere i og etablere højhastighedsnet.

Den netoperatør, som får adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, får ikke ejerskab over nogen del af infrastrukturen, men erhverver udelukkende en brugsret til infrastrukturen.

Indgreb efter bestemmelsen vil over for ejeren af den fysiske infrastruktur medføre visse begrænsninger i rådigheden over infrastrukturen. Begrænsningens omfang vil variere afhængigt af, hvilken type infrastruktur, der anmodes om adgang til. Hvis der er tale om rørføring, fx kloakrør eller varmforsyningsledning, som har en stor diameter i forhold til kapacitetsbehovet ved at give adgang til fx et fiberkabel, vil gennemførelse være begrænset set i forhold til infrastrukturens primære anvendelse. Hvis der derimod er tale om et tomrør, som fiberoptiske kabler typisk er nedlagt i, og som har en mindre diameter på typisk 50 mm, kan gennemførelse af endnu et fiberoptisk kabel være mere indgribende. Det kan således betyde, at der ikke fremadrettet er kapacitet til at

føre yderligere kabler igennem tomrøret, hvilket vil begrænse den fremtidige rådighed over infrastrukturen.

I forbindelse med opnåelse af adgang til en netoperatørs passive fysiske infrastruktur aftales de nærmere omstændigheder herfor mellem de berørte netoperatører. Som udgangspunkt vil aftalen om adgang være så længe, som parterne aftaler sig til i forbindelse med fastsættelse af vilkår.

Anmodning om adgangen forudsætter endvidere, jf. stk. 3, at adgangen til den eksisterende passive fysiske infrastruktur er teknisk egnet, at der er plads, at det ikke indebærer risiko for sikkerheden eller folkesundheden, netintegriteten og -sikkerheden, herunder sikkerheden for kritisk infrastruktur, eller udgør en risiko for leveringen af de ydelser, som den samme infrastruktur primært skal varetage, eller i væsentlig grad påvirker ydelsen af andre tjenester, der er placeret i den samme fysiske infrastruktur. Endelig vil adgangen kunne afslås, jf. stk. 3, hvis netoperatøren udbyder adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosledet, dvs. adgang til netoperatørens aktive netelement, fx kabler og andet udstyr, der indgår aktivt i udbuddet af elektroniske kommunikationstjenester, som kan anvendes til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, på en måde som opfylder den adgangssøgendes behov.

Såfremt den netoperatør, der ejer den passive fysiske infrastruktur, ikke kan afslå en anmodning, vil netoperatøren blive påført en begrænsning i sin egen mulighed for udnyttelse af ledig kapacitet i infrastrukturen. Som nævnt ovenfor, vil netoperatøren være afskåret fra fremadrettet at udnytte infrastrukturen, såfremt den ledige plads bliver optaget af en anden netoperatørs kabler eller lignende. I relation hertil bemærkes, at det er muligt for en netoperatør at afslå en anmodning om adgang, jf. stk. 3, såfremt netoperatørens egen tilsigtede fremtidige anvendelse af den ledige kapacitet i infrastrukturen kan sandsynliggøres, hvorfor den fulde rådighed i et sådant tilfælde bibeholdes.

Begrænsning af rådigheden over den passive fysiske infrastruktur medfører en risiko for en negativ økonomisk indvirkning for den adgangsgivende netoperatør, herunder som følge af at skulle give en konkurrent adgang. Bestemmelsen i stk. 4 tager imidlertid højde for, at netoperatøren i prisfastsættelsen for adgang som udgangspunkt kan afbøde eventuelle negative økonomiske indvirkninger ved indgrebet. Netoperatøren har således som udgangspunkt mulighed for at få dækket sine omkostninger, herunder en rimelig forrentning af den investerede kapital, samt kompensation for påvirkningen på dennes forretningsplan, ved betaling fra den adgangssøgende netoperatør. For at undgå snylteri på en netoperatørs foretagne investeringer i passiv fysisk infrastruktur, der kan påvirke konkurrencen i efterfølgende led, kan en netoperatør tage fuldt hensyn til sådanne investeringers rentabilitet i fastsættelsen af vilkår, herunder prisen. Netoperatørerne kan således sikres en rimelig indtjening og forrentning.

For at få adgang til en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur skal en udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller en operatør af andre forsyningsnet indgive en skriftlig anmodning om adgang til den netoperatør,

hvis passive fysiske infrastruktur udbyderen eller en anden netoperatør ønsker at få adgang til. Netoperatøren er som udgangspunkt forpligtet til at imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til sin eksisterende passive fysiske infrastruktur.

Det er en forudsætning for at få adgang til en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur, at adgangen skal anvendes til etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller elementer af andre forsyningsnet, fx el-, vand- eller varmforsyning.

Adgang til passiv fysisk infrastruktur skal gives efter modtagelse af en rimelig anmodning, medmindre der kan gives afslag på anmodning om adgang på baggrund af nærmere angivne objektive kriterier, som der redegøres for under bemærkningerne til bestemmelsens stk. 4.

En anmodning om adgang skal indgives skriftligt til den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om adgang til. Kravet kan opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, fx via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

I anmodningen skal de elementer i en netoperatørs passive fysiske infrastruktur, som der anmodes om adgang til, angives.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan indehavere af passiv fysisk infrastruktur afvise ikke-rimelige anmodninger fra andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og andre netoperatører. En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, såfremt anmodningen ikke går videre end det, som er nødvendigt for at opfylde den anmodende netudbyders eller netoperatørs behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, såfremt anmodningen indsendes, uden at den anmodende netudbyder eller netoperatør har et reelt behov for adgang, eller såfremt anmodningen har chikanøs karakter. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en netoperatør indsender anmodninger med henblik på at forstyrre en anden netoperatørs virksomhed eller uden at have en reel interesse i adgang til den passive fysiske infrastruktur. Det vil heller ikke være rimeligt, såfremt en netoperatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om adgang til den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur af begrænset omfang, fx ét bestemt element, hvor en enkelt anmodning åbenlyst kunne have omfattet alle de elementer af den passive fysiske infrastruktur, som der er behov for brugsret til.

Såfremt den modtagende netoperatør vurderer, at anmodningen ud fra en konkret vurdering ikke er rimelig, og afviser anmodningen, jf. *stk. 2*, kan den adgangssøgende netoperatør herefter indbringe sagen for Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen kan i behandlingen af sagen træffe afgørelse om, hvorvidt anmodningen er rimelig, jf. den foreslåede § 9 m, stk. 1, nr. 1. Det er endvidere muligt at indbringe sagen for domstolene efter retsplejelovens regler uden anvendelse af muligheden for at inddrage Erhvervsstyrelsen i § 9 m.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan en netoperatør give afslag på en anmodning om adgang til netoperatør-

rens eksisterende passive fysiske infrastruktur under henvisning til objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikke-diskriminerende kriterier.

Passiv fysisk infrastruktur kan navnlig set i forhold til den af den anmodende netoperatør påtænkte anvendelse være teknisk uegnet på grund af specifikke omstændigheder vedrørende den infrastruktur, der anmodes om adgang til. Herudover kan pladsmangel på det pågældende tidspunkt eller fremtidige pladsbehov eller forretningsplaner, som er tilstrækkeligt påvist, fx ved investeringsplaner, eller på anden måde sandsynliggjort, fx ved dokumentation af udviklingen i allerede foretagne investeringer eller dokumentation for udvikling i dækningsgraden, udgøre en afslagsgrund. Fælles anvendelse af infrastruktur kan under særlige omstændigheder gå ud over sikkerheden eller folkesundheden, netintegriteten og -sikkerheden, herunder sikkerheden for kritisk infrastruktur, eller udgøre en risiko for leveringen af de ydelser, som den samme infrastruktur primært skal varetage eller i væsentlig grad påvirke ydelsen af andre tjenester, der er placeret i den samme fysiske infrastruktur. Hvis netoperatøren udbyder adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosledet, dvs. adgang til netoperatørens aktive netelement, fx kabler og andet udstyr, der indgår aktivt i udbuddet af elektroniske kommunikationstjenester, som kan anvendes til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation på en måde, som opfylder den adgangssøgendes behov, kan det få negative økonomiske følger for netoperatørens forretningsmodel og investeringsincitament at give adgang til den underliggende passive fysiske infrastruktur og samtidig afstedkomme en ineffektiv duplikering af netelementer, hvilket godtgør, at netoperatøren kan afslå anmodningen om adgang. Det er i den forbindelse en forudsætning, at en sådan adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosledet tilbydes på rimelige vilkår og betingelser.

De kriterier for afslag, der er angivet i den foreslåede bestemmelse, er ikke udtømmende. Der er således mulighed for, at en netoperatør kan påberåbe sig andre hensyn end de i stk. 3, nr. 1-6, nævnte som grundlag for et afslag, også selv om der i prisfastsættelsen er taget højde for eksempelvis foretagne og fremtidige investeringer. I alle tilfælde vil det være den pågældende netoperatør, der skal godtgøre, at et afslag er givet på et objektive, gennemsigtigt, forholdsmæssigt og ikkediskriminerende grundlag. Der kan i vurderingen af, om et afslag er givet på et objektive, gennemsigtigt, forholdsmæssigt og ikkediskriminerende grundlag, tages hensyn til, at der er tale om forskellige forsyningsarter. Bestemmelsen åbner således for en dynamisk udvikling, hvor den nærmere afgrænsning af kriterier for afslag fastsættes på baggrund af Erhvervsstyrelsens og domstolenes praksis.

Afslag skal meddeles skriftligt til den netoperatør, der har indgivet anmodningen, senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* fastslås det, at adgang til en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur gives på rimelige vilkår og betingelser, herunder i forhold til prisfastsættelse, som led i en forhandling mellem de pågældende netoperatører. Hvis en netoperatør anmoder

om adgang til en anden netoperatørs passive fysiske infrastruktur i et bestemt område, udarbejder den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om adgang til, et tilbud om adgang til og fælles anvendelse af sine fysiske faciliteter. Der vil i praksis skulle udarbejdes en aftale mellem parterne, som vil indeholde de nærmere vilkår og betingelser for adgangen.

Hvad der er rimelige vilkår og betingelser for adgang afgøres på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen. Alt efter omstændighederne kan flere forhold påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang, fx eventuelle yderligere vedligeholdelses- og tilpasningsomkostninger, eventuelle forebyggende beskyttelsesforanstaltninger, der skal træffes for at begrænse skadevirkninger for netsikkerheden og -integriteten, eventuelle særlige erstatningsansvarsordninger i tilfælde af skader, brug af et offentligt tilskud til anlæg af infrastrukturen, herunder særlige vilkår og betingelser, der er knyttet til tilskuddet eller fastsat i henhold til national ret i overensstemmelse med EU-retten, evnen til at levere eller udbyde infrastrukturkapacitet til at opfylde offentlige serviceforpligtelser, eventuelle begrænsninger, der følger af nationale bestemmelser med sigte på at beskytte miljøet, folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller for at tilgodese mål fastsat som led i fysisk planlægning. I vurderingen af vilkårs rimelighed kan der endvidere lægges vægt på, hvilke vilkår der i almindelighed gælder i kommercielle aftaler om adgang til passiv fysisk infrastruktur.

Vilkårene i en aftale skal ses i sammenhæng med hinanden. Om en aftale samlet set er givet på rimelige vilkår afhænger derfor af en samlet vurdering. Der er en indbyrdes indvirkning mellem de individuelle vilkår, herunder eksempelvis pris, varighed og vilkår for opsigelse af aftalen. Om et kort opsigelsesvarsel i en konkret sag kan siges at være rimeligt, kan således eksempelvis afhænge af den varighed af aftalen, som den adgangssøgende netoperatør ønsker, samt prisfastsættelsen m.v. Eksempelvis kan det være rimeligt med et kortere opsigelsesvarsel i en aftale, som omfatter adgang til en mindre strækning af den passive fysiske infrastruktur, fx hvor strækningen vil kunne blokere for en efterfølgende mere omfattende udnyttelse af den passive infrastruktur i tilknyttede områder. Omvendt kan et længere opsigelsesvarsel være rimeligt, hvis adgangen omfatter et mere sammenhængende net af tomrør, hvor rentabiliteten i den samlede investering for den adgangssøgende udbyder tilsiger en længere afskrivningsperiode. En ændring af ét vilkår i en aftale kan dermed medføre ændringer af andre vilkår. Hvad der kan siges at være rimelige vilkår kan således ikke fastlægges generelt, men må vurderes individuelt i den pågældende sag.

I den konkrete vurdering af rimeligheden af vilkår i en aftale kan der tages hensyn til de specifikke omstændigheder, der gør sig gældende for det geografiske område, hvor den pågældende passive fysiske infrastruktur er placeret. Der kan eksempelvis være stor forskel på lokale områder i forhold til de omkostninger, der er forbundet med den adgangs-

givende netoperatørs etablering af passiv fysisk infrastruktur.

Ved fastsættelse af prisen for adgang skal den adgangsgivende netoperatør endvidere have rimelig mulighed for at få dækket sine omkostninger, herunder en rimelig forrentning af den investerede kapital. I prisfastsættelsen kan der endvidere tages hensyn til, hvordan den adgang, der søges om, vil påvirke den adgangsgivende netoperatørs forretningsplan, herunder de investeringer, som den adgangsgivende netoperatør har foretaget eller vil foretage, navnlig investeringer i den passive fysiske infrastruktur, som der søges om adgang til. For at undgå snylteri på en netoperatørs foretagne investeringer i passiv fysisk infrastruktur, der kan påvirke konkurrencen i efterfølgende led, kan en netoperatør tage fuldt hensyn til sådanne investeringers rentabilitet. Det kan fx være ud fra netoperatørens risikoprofil, en tidsplan for investeringsafkastet, adgangens eventuelle påvirkning af konkurrencen i efterfølgende led og som følge heraf påvirkning af priser og investeringsafkast. Endvidere kan eventuelle afskrivninger på netaktiverne på det tidspunkt, hvor der anmodes om adgang, eventuelle forretningsmodeller, der danner grundlag for investeringen, eventuelle muligheder for fælles etablering, der tidligere er blevet tilbudt den adgangssøgende netoperatør, varigheden af en eventuel aftalt opsigelsesperiode, indgå i prisfastsættelsen.

Adgangen til eksisterende passiv fysisk infrastruktur skal i øvrigt udøves i overensstemmelse med ejendomsretten for ejeren af den grund eller bygning, hvor den passive fysiske infrastruktur er placeret. Den anmodende netoperatør har således ikke med bestemmelsen en ret til at få fysisk adgang til den pågældende grund eller bygning uden ejerens eksplícite forudgående tilladelse. De nærmere forhold vedrørende denne fysiske adgang skal fastsættes i aftalen mellem netoperatørerne, som en del af de rimelige vilkår, jf. stk. 4.

Den netoperatør, som får adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, får endvidere ikke ejerskab over nogen del af den passive fysiske infrastruktur, dvs. at adgangen ikke påvirker ejerforholdet af infrastrukturen. Adgang til passiv fysisk infrastruktur indebærer derimod, at den netoperatør, der får adgang, får en brugsret til den passive fysiske infrastruktur. Bestemmelsen kan på den måde potentielt medføre en begrænsning i ejerens råden over den private ejendom.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* skal adgang til passiv fysisk infrastruktur, jf. *stk. 1*, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Heri består der et princip om først-til-mølle. Dette princip indebærer, at såfremt flere netoperatører anmoder om adgang til den samme netoperatørs passive fysiske infrastruktur, og der ikke er tilstrækkelig kapacitet i den passive fysiske infrastruktur til at imødekomme behovet i alle anmodningerne, skal adgang gives til den eller de netoperatører, hvis anmodning blev indgivet først, jf. dog undtagelse om lodtrækning nedenfor.

Hvis der modtages flere anmodninger samme dag, og der ikke er tilstrækkelig kapacitet i den passive fysiske infrastruktur til at imødekomme alle netoperatørernes behov, gives adgang efter lodtrækning.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* fastslås det, at bestemmelserne i *stk. 1-5* ikke finder anvendelse for udbydere af elektroniske kommunikationsnet, såfremt der er truffet afgørelse eller fastsat regler i medfør af den sektorspecifikke konkurrenceregulering i afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller fastsat regler om samhusning og fælles udnyttelse af faciliteter i medfør af afsnit V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der pålægger den pågældende udbyder forpligtelser om adgang til passiv fysisk infrastruktur, der går videre, end hvad der følger af denne bestemmelse eller regler fastsat i medfør heraf.

Omfattet af bestemmelsen er den udbyder af elektroniske kommunikationsnet, der modtager en anmodning om adgang.

De pågældende afsnit i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester er en del af implementeringen af teledirektivpakken, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet). Det følger af artikel 1, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, at de ovennævnte direktiver har forrang i tilfælde af modstrid med bestemmelser i direktiv 2014/61/EU. Det er derfor nødvendigt at afklare forholdet mellem regler med overlappende anvendelsesområder i henholdsvis lovforslaget samt lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Formålet med bestemmelsen er på denne baggrund at afklare, hvilke regler der finder anvendelse i tilfælde, hvor det samme forhold ellers ville være reguleret af både denne lov og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Det bemærkes, at bestemmelserne i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kun regulerer forholdet mellem udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Erhvervsstyrelsen kan efter den sektorspecifikke konkurrenceregulering i afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester træffe afgørelse over for specifikke udbydere af elektroniske kommunikationsnet med stærk markedsposition. Tilsvarende kan Erhvervsstyrelsen fastsætte regler i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som pålægger eller indfører forpligtelser for udbydere af elektroniske kommunikationsnet med stærk markedsposition. Hvis afgørelser eller regler fastsat efter den sektorspecifikke konkurrenceregulering giver andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester en bedre retsstilling, end hvad der følger af denne bestemmelse, finder denne bestemmelse ikke anvendelse.

Denne bestemmelse finder heller ikke anvendelse, såfremt Erhvervsstyrelsen efter afsnit V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester har fastsat regler om samhusning og fælles udnyttelse af faciliteter, som giver udbydere

af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester en bedre retsstilling, end hvad der følger af denne bestemmelse.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 7* fastslås det, at bestemmelserne i *stk. 1-5* ikke finder anvendelse for fysisk infrastruktur omfattet af §§ 2 og 3 i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. (masteloven).

Masteloven indeholder bl.a. regler om fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål i lovens §§ 2 og 3. Der er således et overlappende anvendelsesområde for lovforslaget og masteloven, idet master er omfattet af definitionen af passiv fysisk infrastruktur, jf. lovforslagets § 9 e, *stk. 2*, nr. 1.

De pågældende bestemmelser i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. er en del af implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet). Det følger af artikel 1, *stk. 4*, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, at de ovennævnte direktiver har forrang i tilfælde af modstrid med bestemmelser i direktiv 2014/61/EU. Det er derfor nødvendigt at afklare forholdet mellem regler med overlappende anvendelsesområder i henholdsvis lovforslaget samt lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

Formålet med bestemmelsen er på denne baggrund at afklare, hvilke regler der finder anvendelse i tilfælde, hvor det samme forhold ellers ville være reguleret af både denne lov og lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

Til § 9 g

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 4, *stk. 1, 2 og 4*.

Det foreslås, at netoperatører forpligtes til at imødekomme rimelige anmodninger om adgang til oplysninger om eksisterende passiv fysisk infrastruktur fra en anden netoperatør, herunder på tværs af forsyningssektorer, med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller elementer af andre forsyningsnet.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre en effektiv og hensigtsmæssig planlægning af etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og andre net samt at opnå den mest effektive udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* skal en netoperatør, fx energiselskaber, udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, fjernvarmeselskaber m.v., imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til oplysninger om netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden net-

operatør med henblik på etablering af elementer af andre net.

Med adgang til disse oplysninger vil det være muligt for den anmodende netoperatør at vurdere udnyttelsespotentialet i andre netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur.

For at få adgang til oplysninger om en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur skal en udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller en operatør af andre forsyningsnet indgive en skriftlig anmodning om adgang til oplysningerne til den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur, udbyderen eller en anden netoperatør ønsker at få adgang til oplysninger om.

En anmodning om adgang til oplysninger om en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur skal indgives skriftligt til den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur, der agtes anmodet om adgang til. Kravet kan opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, fx via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger. Anmodningen skal angive det geografiske område, hvor netoperatøren agter at etablere elementer af et net.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan indehavere af oplysninger om egen eksisterende fysiske infrastruktur afvise ikke-rimelige anmodninger fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og andre netoperatører om adgang til oplysninger om netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur. En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, såfremt anmodningen ikke går videre end det, som er nødvendigt for at opfylde den anmodende udbyders behov. Modsatningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, såfremt anmodningen indsendes, uden at udbyderen har et reelt behov for adgang til oplysningerne, eller såfremt anmodningen har chikanøs karakter. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en netoperatør indsender anmodninger om adgang til oplysninger med henblik på at forstyrre en anden netoperatørs virksomhed eller uden at have en reel interesse i at bruge den eksisterende fysiske infrastruktur. Det vil heller ikke være rimeligt, såfremt en netoperatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om adgang til oplysninger om den eksisterende passive fysiske infrastruktur af begrænset omfang, fx ét bestemt element, hvor en enkelt anmodning om oplysninger åbenlyst kunne have omfattet alle de elementer af den passive fysiske infrastruktur, som der er behov for oplysninger om.

Såfremt den modtagende netoperatør vurderer, at anmodningen om adgang til oplysninger ud fra en konkret vurdering ikke er rimelig, og afviser anmodningen, jf. *stk. 2*, kan den adgangssøgende netoperatør herefter indbringe sagen for Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen kan i behandlingen af sagen træffe afgørelse om, hvorvidt anmodningen er rimelig, jf. den foreslåede § 9 m, *stk. 1*, nr. 3. Det er endvidere muligt at indbringe sagen for domstolene efter retsplejelovens regler uden anvendelse af muligheden for at inddrage Erhvervsstyrelsen i § 9 m.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* skal den anmodende netoperatør have adgang til følgende oplysninger: område, føringsvej, type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur.

Med område menes det geografisk afgrænsede område, som den passive fysiske infrastruktur dækker. Med føringsvej menes den passive fysiske infrastrukturens placering og føringsvej. Med type menes de elementer, der er omfattet af definitionen af passiv fysisk infrastruktur, fx rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, gadeskabe, tårne m.v. Med anvendelse menes dels, om den passive fysiske infrastruktur faktisk anvendes på anmodningstidspunktet, eller om den er planlagt anvendt, og dels hvilken forsyningsart den passive fysiske infrastruktur anvendes til, fx elektronisk kommunikation, gas, elektricitet, opvarmning eller vand.

Med disse oplysninger kan den anmodende netoperatør vurdere, om den passive fysiske infrastruktur i et geografisk interesseområde egner sig til etablering af eksempelvis et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller etablering af andre forsyningsnet.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* skal den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om oplysninger om, give den anmodende netoperatør adgang til oplysningerne inden for to uger efter modtagelsen af anmodningen. Adgangen til oplysninger skal gives på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår. Hvis en netoperatør anmoder om adgang til oplysninger om en anden netoperatørs passive fysiske infrastruktur i et bestemt område, oplyser den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om adgang til oplysninger om, om vilkår herfor. Der kan i den forbindelse udarbejdes en aftale mellem parterne, hvoraf de nærmere vilkår for adgangen til oplysningerne fremgår.

Hvad der er rimelige vilkår for adgangen til oplysninger afgøres på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen.

Ved fastsættelsen af vilkår for adgang til oplysninger kan den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om oplysninger om, medtage fuld kompensation for de effektivt afholdte omkostninger forbundet med imødekomelsen af anmodningen om oplysninger.

Det kan eksempelvis fastsættes som vilkår, at den netoperatør, der får adgang til oplysninger, skal træffe passende foranstaltninger for at sikre overholdelse af fortrolighed samt drifts- og forretningshemmeligheder. Det forudsættes i den forbindelse, at oplysningerne er udtryk for drifts- og forretningshemmeligheder. Det vil i en klagesag eller domstolsbehandling være op til den adgangsgivende netoperatør at sandsynliggøre dette.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* bemyndiges erhvervs- og vækstministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om begrænsning af adgang til oplysninger.

Begrænsninger kan være nødvendige, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerhed og -integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at adgangen til oplysninger ikke medfører udlevering af eventuelle oplysninger omfattet af konkrete beskyttelsestiltag, der er fastsat ud fra de ovennævnte hensyn. Dette kan navnlig være tilfældet i forhold til kritisk infrastruktur og for at sikre, at en netoperatørs hovedydelse ikke påvirkes negativt. Bestemmelsen undtager konkrete net fra pligten i *stk. 1* og omfatter ikke generelle grunde til afslag.

Til § 9 h

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 4, *stk. 5*.

Det foreslås, at netoperatører forpligtes til at imødekomme rimelige anmodninger om anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en anden netoperatør, herunder på tværs af forsyningssektorer, med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller elementer af andre forsyningsnet.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give en netudbyder, der agter at etablere elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation eller elementer af andre forsyningsnet i et geografisk interesseområde, mulighed for at kunne foretage opmålinger af passiv fysisk infrastruktur med henblik på at vurdere infrastrukturens udnyttelsespotentiale og dermed sikre den mest effektive udnyttelse af den passive fysiske infrastruktur.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* skal en netoperatør, fx energiselskaber, udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, fjernvarmeselskaber m.v., imødekomme enhver rimelig anmodning om anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af netoperatørens passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre forsyningsnet.

Den foreslåede bestemmelse giver den netoperatør, der anmoder om anlægsopmålinger, mulighed for at få adgang til selv at foretage opmålingen af nærmere specificerede elementer af den passive fysiske infrastruktur.

Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at den netoperatør, der ejer eller har brugsretten til den passive fysiske infrastruktur, kan tilbyde selv at foretage opmålingen. Dette kan ske ved aftale mellem de pågældende netoperatører.

Med bestemmelsen indføres et skriftlighedskrav. En anmodning om anlægsopmåling skal indgives skriftligt til den netoperatør, der ejer eller har brugsretten til den passive fysiske infrastruktur, der ønskes opmålt. Kravet kan opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, fx via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Den skriftlige anmodning skal angive de elementer af den passive fysiske infrastruktur, der ønskes opmålt.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan indehavere af eksisterende passiv fysisk infrastruktur afvise ikke-rimeli-

ge anmodninger om anlægsopmålinger fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og andre netoperatører. En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, såfremt anmodningen ikke går videre end det, som er nødvendigt for at opfylde den anmodende udbyders eller netoperatørs behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, såfremt anmodningen indsendes, uden at udbyderen eller netoperatøren har et reelt behov for anlægsopmåling, eller såfremt anmodningen har chikanøs karakter. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en netoperatør indsender anmodninger med henblik på at forstyrre en anden netoperatørs virksomhed eller uden at have en reel interesse i anlægsopmålingen. Det vil heller ikke være rimeligt, såfremt en netoperatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om anlægsopmåling af begrænset omfang, fx ét bestemt element, hvor en enkelt anmodning åbenlyst kunne have omfattet alle de elementer af den passive fysiske infrastruktur, som der er behov for anlægsopmåling af.

Såfremt den modtagende netoperatør vurderer, at anmodningen ud fra en konkret vurdering ikke er rimelig, og afviser anmodningen, jf. stk. 2, kan den adgangssøgende netoperatør herefter indbringe sagen for Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen kan i behandlingen af sagen træffe afgørelse om, hvorvidt anmodningen er rimelig, jf. den foreslåede § 9 m, stk. 1, nr. 5. Det er endvidere muligt at indbringe sagen for domstolene efter retsplejelovens regler uden anvendelse af muligheden for at inddrage Erhvervsstyrelsen i § 9 m.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* skal den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om anlægsopmåling af, imødekomme anmodningen om anlægsopmåling inden for to uger efter modtagelsen af anmodningen. Adgangen til anlægsopmåling skal gives på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår. Hvis en netoperatør anmoder om anlægsopmåling af en anden netoperatørs passive fysiske infrastruktur i et bestemt område, oplyser den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om adgang til opmåling af, om vilkårene herfor. Der kan i den forbindelse udarbejdes en aftale mellem parterne, hvoraf de nærmere vilkår for anlægsopmålingen fremgår.

Hvad der er rimelige vilkår for adgang til anlægsopmåling afgøres på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen.

Ved fastsættelsen af vilkår for adgang til anlægsopmåling kan den netoperatør, hvis passive fysiske infrastruktur der anmodes om opmåling af, medtage fuld kompensation for de effektivt afholdte omkostninger forbundet med imødekommelsen af anmodningen om anlægsopmåling.

Det kan eksempelvis fastsættes som vilkår, at den netoperatør, der får adgang til anlægsopmåling, skal træffe passende foranstaltninger for at sikre overholdelse af fortrolighed samt drifts- og forretningshemmeligheder. Det vil i en klagesag eller domstolsbehandling være op til den adgangsgivende netoperatør at sandsynliggøre, at der er tale om drifts- og forretningshemmeligheder.

Ved fastsættelse af prisen for adgang til opmåling skal den adgangsgivende netoperatør endvidere have rimelig mulighed for at få dækket sine omkostninger. I prisfastsættelsen kan der endvidere tages hensyn til, hvordan den adgang til opmåling, der søges om, vil påvirke den adgangsgivende netoperatørs forretningsplan

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* bemyndiges erhvervs- og vækstministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om begrænsninger i retten til at kunne foretage anlægsopmålinger af en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur.

Begrænsninger kan være nødvendige, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerhed og -integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at adgangen til anlægsopmålinger sker med respekt for eventuelle konkrete beskyttelsestiltag, der er fastsat ud fra de ovennævnte hensyn. Dette kunne fx være i forhold til kritisk infrastruktur og for at sikre at netoperatørens hovedydelse ikke påvirkes negativt. Bestemmelsen undtager konkrete net fra pligten efter stk. 1 og omfatter ikke generelle grunde til afslag på anmodninger.

Til § 9 i

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 8.

Det foreslås, at der indføres en forpligtelse for bygherrer til at udstyre nyopførte eller renoverede bygninger med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* forpligtes en bygherre til i forbindelse med opførelse af en eller flere nye bygninger på en slutbrusers område, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, at udstyre bygningen med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, der når frem til nettermineringspunkterne.

Forpligtelsen til at forberede nyopførte bygninger til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation omfatter alle former for bygninger på slutbrusers område, herunder bygninger til beboelse og bygninger til erhvervsformål, uanset om bygningen er privat eller offentligt ejet. Forpligtelsen omfatter endvidere de tilfælde, hvor der opføres en tilbygning til en eksisterende bygning.

Ved nyopførelse af en bygning på en slutbrusers område medfører etablering af små kabelkanaler kun begrænsede meromkostninger under opførelsen af en bygning.

Forpligtelsen til at udstyre bygninger med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur gælder kun for opførelse af bygninger, der i henhold til byggeloven kræver en byggetilladelse. Det er i infrastrukturdirektivets artikel 8 påkrævet, at kravet skal gælde for opførelse af bygninger, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016.

Hvilke byggerier, der kræver en byggetilladelse, fremgår af byggelovens § 2. I bygningsreglementets kap. 1.3.5, kap. 1.5 og kap 1.6 er nævnt undtagelserne til udgangspunktet i byggelovens § 2. Det fremgår heraf, i hvilke tilfælde et byggeri i byggelovens forstand kan opføres blot ved en anmeldelse eller uden hverken byggetilladelse eller anmeldelse.

Begreberne slutbruger og nettermineringspunkt skal forstås i overensstemmelse med definitionerne heraf i § 2, nr. 3 og 6 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. den foreslåede § 9 e, stk. 1. I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester er slutbruger defineret som bruger af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, som ikke på kommercielt grundlag stiller de pågældende elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til rådighed for andre. Nettermineringspunkt er defineret som den fysiske eller logiske grænseflade i et elektronisk kommunikationsnet, der udgør en slutbrugers tilslutning til dette.

I overensstemmelse med princippet om teknologineutralitet er der ikke krav om, at den højhastighedsforberedte bygningsinterne fysiske infrastruktur skal være egnet til et kabelbaseret net. Kravet kan således anses for opfyldt, såfremt den højhastighedsforberedte bygningsinterne fysiske infrastruktur er egnet til et radiofrekvensbaseret (trådløst) net, der kan levere internetforbindelser på mindst 30 Mbit/s.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* forpligtes en bygherrer til i forbindelse med opførelse af nye flerfamiliehuse, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, at udstyre flerfamiliehuset med et adgangspunkt, hvortil en udbyder af elektroniske kommunikationsnet kan få adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur.

Forpligtelsen til at udstyre flerfamiliehuse med et adgangspunkt omfatter alle former for flerfamiliehuse, dvs. bygninger, hvor der indgår to eller flere separate boligenheder i samme bygning, fx etageejendomme til beboelse, rækkehuse og dobbelthuse.

Ved opførelse af nye flerfamiliehuse medfører etablering af adgangspunkt kun begrænsede meromkostninger under selve opførelsen af bygningen.

Som følge af forpligtelsen i den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* skal flerfamiliehuse være udstyret både med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur og med et adgangspunkt, hvorfra der er adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur.

Forpligtelsen til at udstyre flerfamiliehuse med et adgangspunkt gælder kun for opførelse af flerfamiliehuse, der kræver en byggetilladelse i henhold til byggeloven. Det er i infrastrukturdirektivets artikel 8 påkrævet, at kravet skal gælde for opførelse af flerfamiliehuse, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016.

Hvilke byggerier, der kræver en byggetilladelse, fremgår af byggelovens § 2. I bygningsreglementets kap. 1.3.5, kap. 1.5 og kap 1.6 er nævnt undtagelserne til udgangspunktet i byggelovens § 2. Det fremgår heraf, i hvilke tilfælde et byggeri i byggelovens forstand kan opføres blot ved en anmeldelse eller uden hverken byggetilladelse eller anmeldelse.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* gælder forpligtelserne i *stk. 1* og *2* tilsvarende i forbindelse med større renoveringsarbejder af bygninger, herunder flerfamiliehuse, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016.

Forpligtelsen gælder kun for større renoveringsarbejder af bygninger og flerfamiliehuse, der kræver en byggetilladelse i henhold til byggeloven. Det er i infrastrukturdirektivets artikel 8 påkrævet, at kravet skal gælde for større renoveringsarbejder, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016.

Hvilke større renoveringer, der kræver en byggetilladelse, fremgår af byggelovens § 2. I bygningsreglementets kap. 1.3.5, kap. 1.5 og kap 1.6 er nævnt undtagelserne til udgangspunktet i byggelovens § 2. Det fremgår heraf, i hvilke tilfælde større renoveringer i byggelovens forstand kan ske blot ved en anmeldelse eller uden hverken byggetilladelse eller anmeldelse og således ikke vil være omfattet af forpligtelsen til etablering af højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur og etablering af et adgangspunkt.

Ved større renoveringsarbejder af en bygning på en slutbrugers område medfører etablering af små kabelkanaler kun begrænsede meromkostninger. Tilsvarende ved større renoveringsarbejder af bygninger og flerfamiliehuse vil etablering af adgangspunkt kun medføre begrænsede meromkostninger.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* fastsætter erhvervs- og vækstministeren regler om begrundede undtagelser fra forpligtelserne i *stk. 1-3*, således at kategorier af bygninger m.v. undtages fra forpligtelserne i *stk. 1-3* på et objektivt grundlag.

Der kan være særlige tilfælde, hvor forpligtelserne i *stk. 1-3* vil medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre, fx med hensyn til omkostningerne for individuelle ejere eller ejerforeninger eller med hensyn til bygningstypen, fx specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger eller andre bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål. Forpligtelsen til etablering af højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur og etablering af et adgangspunkt kan være mindre hensigtsmæssig i fx drivhuse, garager, carporte, udhuse og lignende bygninger, uanset at opførelse eller ombygning af en sådan bygning i dag vil forudsætte byggetilladelse, hvis bygningen er over 50 m². Erhvervs- og vækstministeren skal underrette kommissionen om undtagelser efter denne bestemmelse.

Til § 9 j

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 9, stk. 1, 3 og 4.

Det foreslås, at udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation efter anmodning om adgang til en bygnings adgangspunkt har ret til at etablere deres net frem til adgangspunktet, medmindre udbud af tjenester til den enkelte slutbruger allerede er sikret gennem adgang til et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Det bemærkes endvidere, at bestemmelsen ikke regulerer retten til erstatning til personer, herunder tredjepart i form af vejejere, grundejere, ejerforeninger m.v., der måtte lide skade eller tab som følge af udøvelsen af rettighederne i denne bestemmelse. Erstatning af skade eller tab, som følger heraf, vil skulle afgøres efter de almindelige erstatningsretlige regler.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* forpligtes indehavere af brugsretten til en bygnings adgangspunkt til at imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til adgangspunktet. Et adgangspunkt kan eksempelvis være et teknikskab placeret i eller uden for bygningen, hvor en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet kan tilslutte højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur fra et centralt fordelingspunkt uden for slutbrugers område til teknikskabet. Typisk vil der være tale om et punkt, hvorfra der kan etableres fx kabelkanaler frem til de enkelte beboelsesenheder i en etageejendom. Denne adgang til adgangspunktet kan indebære, at udbydere skal have mulighed for at grave i jord ejet af en anden end ejeren af adgangspunktet for at nå frem til bygningen, jf. *stk. 2*.

Bestemmelsens anvendelsesområde vil primært være flerfamiliehuse, fx etageejendomme. Bestemmelsen vil som udgangspunkt ikke være relevant i forhold til énfamiliehuse, da der ikke er behov for kabelføring frem til flere separate beboelsesenheder.

Anmodning om adgang til en bygnings adgangspunkt vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at adgang til adgangspunktet vil kunne ramme indehaveren af brugsretten til adgangspunktet så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det bemærkes dog, at der ifølge bestemmelsen skal gives adgang på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår og betingelser, herunder pris. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Adgangen til en bygnings adgangspunkt skal i øvrigt udøves i overensstemmelse med ejendomsretten for ejeren af adgangspunktet, herunder i tilfælde, hvor indehaveren af brugsretten til det pågældende adgangspunkt ikke er ejer heraf, og ejendomsretten for andre parter, såsom grundejere og bygningsejere.

Det bemærkes, at udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som gives adgang til en bygnings adgangspunkt, ikke får ejerskab over adgangspunktet, dvs. adgangen påvirker ikke ejerforholdet til adgangspunktet. Adgang til adgangspunktet indebærer derimod, at den udbyder, der får adgang, får en brugsret til det pågældende adgangspunkt.

Bestemmelsens anvendelsesområde vil primært være etageejendomme. Indgrebets påvirkning, af den der har brugsretten til adgangspunktet, vil variere afhængig af adgangs-

punktets placering og placeringen af den øvrige bygningsinterne fysisk infrastruktur, der kan tilgås i bygningen. Adgangspunktet vil dog oftest være placeret sådan, at der er mulighed for at tilkoble flere net til elektronisk kommunikation til adgangspunktet, uden at det medfører en begrænsning eller negativ påvirkning af de enkelte nets anvendelse af adgangspunktet.

Adgangen til adgangspunktet er begrænset, idet den forudsætter, at der ikke allerede er sikret adgang til et eksisterende offentligt højhastighedsnet, som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser via en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller via regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. *stk. 6*.

Hvis udbud af tjenester til den enkelte slutbruger således er sikret gennem adgang til et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, vil reglerne ikke kunne påberåbes med henblik på etablering af et parallelt net.

Som konsekvens heraf vil bestemmelsen kun finde anvendelse i begrænset omfang, da den overvejende del af den danske bygningsmasse i praksis har adgang til et eksisterende højhastighedsnet omfattet af *stk. 6*.

Indehaveren af brugsretten til adgangspunktet vil med bestemmelsen overordnet set blive påført en begrænsning i sin egen mulighed for udnyttelse af ledig kapacitet i adgangspunktet. Som konsekvens kan imødekommelsen af anmodningen medføre, at der ikke er yderligere kapacitet til rådighed, hvilken vil påvirke indehaveren af brugsretten, således at råderetten begrænses. Denne begrænsning vil i praksis kunne betyde, at der skal laves et nyt adgangspunkt i bygningen eller et adgangspunkt med en større kapacitet, fx yderligere et teknikskab eller et større teknikskab. For at tage højde for eventuel usikkerhed, som indehaveren af brugsretten til adgangspunktet med rimelighed vil have i forhold til muligheden for at kunne disponere over den pågældende kapacitet, kan dette afspejles i aftalevilkårene fx i længden af et opsigelsesvarsel eller i en tidsbegrænsning af adgangsrettighederne.

Indehaveren af brugsretten til adgangspunktet kan fremsætte krav om betaling (og fastsætte andre rimelige vilkår) for adgangen til adgangspunktet, jf. § 9 j, *stk. 4*.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ret til at etablere deres net frem til en bygnings adgangspunkt.

Omfattet af bestemmelsen er enhver ejer af ejendomsretten fra et eksisterende net frem til adgangspunktet.

Bestemmelsen indebærer, at udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation kan nedgrave eller opsætte elementer af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, herunder både passive elementer, fx tomrør, og aktive elementer, fx fiberkabler, der er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over højhastighedsnet, frem til en bygnings adgangspunkt. I praksis vil

der være interessesammenfald mellem ejeren af bygningen og kunden for internetforbindelsen. Der kan være tilfælde, hvor fx en lejer i en bygning ønsker adgang til højhastighedsnet.

Adgangen kan indebære, at udbydere skal have mulighed for at grave i jord ejet af en anden end ejeren af adgangspunktet for at nå frem til adgangspunktet i eller udenfor bygningen. Netoperatøren og ejeren af ejendommen vil i givet fald skulle aftale de nærmere omstændigheder for gennemføringen af nettet. Bestemmelsen indeholder i den forbindelse et krav om, at adgangen til føring af nettet skal gives på rimelige vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

Adgangen er begrænset, idet den forudsætter, at der ikke allerede er sikret adgang til et eksisterende offentligt højhastighedsnet, som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser via en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller via regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. stk. 6.

Hvis udbud af tjenester til den enkelte slutbruger således er sikret gennem adgang til et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, vil reglerne ikke kunne påberåbes med henblik på etablering af et parallelt net.

Som konsekvens heraf vil bestemmelsen kun finde anvendelse i begrænset omfang, da den overvejende del af den danske bygningsmasse i praksis har adgang til et eksisterende højhastighedsnet omfattet af stk. 6.

En ejer af privat ejendom vil som følge af bestemmelsen blive påvirket på den måde, at ejeren vil skulle tåle, at der udføres gravearbejde på sin ejendom.

Den fysiske påvirkning, som indgrebet vil medføre, vil variere, alt efter hvordan gravearbejdet i det konkrete projekt vil påvirke omgivelserne. Ofte vil en stikledning kunne etableres ved at skyde den gennem jorden frem til bygningen – dvs. uden at der skal graves mere end et hul til brug for underskydningen. En mere betydningsfuld påvirkning vil kunne være, hvor der vil være behov for reetablering af det påvirkede område af ejendommen. Det kunne eksempelvis være tilfældet, hvor et kabel skal nedgraves i græsplæne, under flisebelægning, træer, buske, bede m.v. Det er i forbindelse med udøvelsen af retten forudsat, at privat ejendom påvirkes mindst muligt ved at udnytte eventuel eksisterende passiv fysisk infrastruktur og ved at reetablere det berørte område. Endvidere vil varigheden af et eventuelt gravearbejde afhænge af omfanget i det konkrete tilfælde, men det antages at være ganske kortvarigt. Hertil kommer reetablering af det påvirkede område.

En eventuel negativ påvirkning af værdien af tredjemands ejendom kan kompenseres i form af tredjemands krav om betaling (og fastsætte andre rimelige vilkår) for graveadgangen, jf. § 9 j, stk. 4.

Det bemærkes, at udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som gives adgang til at etablere deres net igennem tredjemands private ejendom, ikke

får ejerskab over ejendommen, dvs. adgangen påvirker ikke ejerforholdet til ejendommen. Adgang til ejendommen indebærer derimod, at den udbyder, der får adgang, får en brugsret til den pågældende ejendom i relation til etableringen af det elektroniske kommunikationsnet.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan indehavere af brugsretten til et adgangspunkt afvise ikke-rimelige anmodninger fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til et bygningsadgangspunkt. En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, såfremt anmodningen ikke går videre, end det som er nødvendigt for at opfylde den anmodende udbyders behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, såfremt anmodningen indsendes, uden at udbyderen har et reelt behov for adgang, eller såfremt anmodningen har chikanøs karakter. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en netoperatør indsender anmodninger med henblik på at forstyrre en anden netoperatørs virksomhed eller uden at have en reel interesse i at bruge adgangspunktet.

Såfremt den modtagende netoperatør vurderer, at anmodningen ud fra en konkret vurdering ikke er rimelig, og afviser anmodningen, jf. stk. 3, kan den adgangssøgende netoperatør herefter indbringe sagen for Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen kan i behandlingen af sagen træffe afgørelse om, hvorvidt anmodningen er rimelig, jf. den foreslåede § 9 m, stk. 1, nr. 7. Det er endvidere muligt at indbringe sagen for domstolene efter retsplejelovens regler uden anvendelse af muligheden for at inddrage Erhvervsstyrelsen efter § 9 m.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* skal adgang til en bygnings adgangspunkt, jf. stk. 1, og tilladelse til at etablere offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt, jf. stk. 2, gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder i forhold til pris.

Tilladelse til at etablere offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt og adgang til adgangspunktet skal meddeles skriftligt til den udbyder af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som anmoder om adgang senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* skal adgang til adgangspunktet, jf. stk. 1, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Heri består der et princip om først-til-mølle. Dette princip indebærer, at såfremt flere netoperatører anmoder om samme adgang til adgangspunktet, og der ikke er tilstrækkelig kapacitet i adgangspunktet til at imødekomme behovet i alle anmodningerne, så skal adgang gives til den eller de netoperatører, hvis anmodning blev indgivet først, jf. dog undtagelse om lodtrækning nedenfor.

Hvis der modtages flere anmodninger samme dag, og der ikke er tilstrækkelig kapacitet i adgangspunktet til at imødekomme alle netoperatørernes behov, gives adgang efter lodtrækning.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ikke ret til at få adgang til en bygnings adgangspunkt, jf. stk.

1, eller ret til at etablere deres net frem til en bygnings adgangspunkt, jf. stk. 2, såfremt der allerede på en slutbrugers område er adgang til et eksisterende offentligt net, som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet. Det er i den sammenhæng en forudsætning, at adgangen til det eksisterende net er sikret på enten objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, via en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller via regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Hvis der således kan opnås adgang i henhold til anden lovgivning, og formålet dermed kan opfyldes, vil der ikke være en rettighed i henhold til bestemmelsen i stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 6 har til formål at sikre, at der ikke foretages unødvendige installations- og gravearbejder, hvor formålet med bestemmelsen i stk. 1 og 2 allerede er opfyldt via adgang til et offentligt elektronisk kommunikationsnet, som er egnet til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester over højhastighedsnet.

En bygning anses for at være højhastighedsforberedt, hvis der allerede er etableret et kabelbaseret eller radiofrekvensbaseret (trådløst) net, der kan levere internetforbindelser på mindst 30 Mbit/s.

Til § 9 k

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 9, stk. 2-4.

Det foreslås, at udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation har ret til efter anmodning at få adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur.

Den foreslåede regel om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur vil kunne ramme indehaveren af brugsretten til den bygningsinterne fysiske infrastruktur så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det bemærkes dog, at der ifølge bestemmelsen skal gives adgang på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder pris. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ret til at få adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i tilfælde, hvor det ikke er teknisk muligt eller økonomisk rentabelt at etablere parallel bygningsintern fysisk infrastruktur, der svarer til den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur, og som kan benyttes til etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Udgangspunktet er der-

for parallel bygningsintern fysisk infrastruktur, og bestemmelsen finder kun anvendelse, når dette ikke er teknisk muligt (fx på grund af manglende plads), eller når det er økonomisk ineffektivt (fx når investeringen fordyres ved parallel infrastruktur). Bestemmelsen kan sikre, at en netoperatør får adgang til at levere højhastighedsbredbånd til slutbrugere, hvor det ellers ikke ville være økonomisk eller teknisk muligt.

Bestemmelsens anvendelsesområde vil primært være etageejendomme og er begrænset i sit anvendelsesområde, idet retten kun kan udøves, hvis det ikke er teknisk muligt eller økonomisk ineffektivt at etablere en parallel bygningsintern fysisk infrastruktur. Udøvelse af retten forudsætter endvidere, at der ikke allerede er sikret adgang til et eksisterende højhastighedsnet (kablet eller trådløst), som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester på enten objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, eller ved en afgørelse truffet i medfør af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester afsnit IV eller regler fastsat i medfør af afsnit IV og V i samme lov.

Påvirkningen af indgrebet, over for den der har brugsretten til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, vil variere, afhængig af den type bygningsintern fysisk infrastruktur, der kan tilgås i bygningen. Bygningsintern fysisk infrastruktur som fx kabelkanaler, kabelbakker, installationskanaler, faldstammer, ventilationskanaler m.v. vil ofte være dimensioneret sådan, at der er mulighed for at føre flere kabler af forskellig størrelse og til forskellige formål igennem, uden at det medfører en begrænsning eller negativ påvirkning af de enkelte elementer.

Indehaveren af brugsretten til den bygningsinterne fysiske infrastruktur vil med bestemmelsen overordnet set blive påført en begrænsning i sin egen mulighed for udnyttelse af ledig kapacitet i infrastrukturen. Som konsekvens kan der være så mange kabler ført igennem infrastrukturen, at der ikke er yderligere kapacitet til rådighed, hvilken vil påvirke indehaveren af brugsretten til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, således at råderetten begrænses. For at tage højde for eventuel usikkerhed, som indehaveren af brugsretten til den bygningsinterne fysiske infrastruktur med rimelighed vil have i forhold til muligheden for at kunne disponere over den pågældende kapacitet, kan dette afspejles i aftalevilkårene, fx i længden af et opsigelsesvarsel eller i en tidsbegrænsning af adgangsrettighederne.

Adgangen til bygningsintern fysisk infrastruktur skal i øvrigt udøves i overensstemmelse med ejendomsretten for ejeren af den bygningsinterne fysiske infrastruktur, herunder i tilfælde, hvor indehaveren af brugsretten til den bygningsinterne fysiske infrastruktur ikke er ejer heraf, og i overensstemmelse med ejendomsretten for andre tredjeparter såsom grundejere og bygningsejere. Udøvelsen skal fastlægges i aftalens vilkår og betingelser.

Endvidere får udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som får adgang til en bygningsintern fysisk infrastruktur, ikke ejerskab over den bygningsinterne fysiske infrastruktur, dvs. adgangen påvir-

ker ikke ejerforholdet til den bygningsinterne fysiske infrastruktur. Adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur indebærer derimod, at den netoperatør, der får adgang, får en brugsret til den pågældende bygningsinterne fysiske infrastruktur.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan indehavere af brugsretten til den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur afvise ikke-rimelige anmodninger fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur. En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, såfremt anmodningen ikke går videre, end det som er nødvendigt for at opfylde den anmodende udbyders behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, såfremt anmodningen indsendes, uden at udbyderen har et reelt behov for adgang, eller såfremt anmodningen har chikanøs karakter. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en netoperatør indsender anmodninger med henblik på at forstyrre en anden netoperatørs virksomhed eller uden at have en reel interesse i at bruge den eksisterende fysiske infrastruktur. Det vil heller ikke være rimeligt, såfremt en netoperatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om brugsretten til den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur af begrænset omfang, fx ét bestemt element, hvor en enkelt anmodning åbenlyst kunne have omfattet alle de elementer af den passive fysiske infrastruktur, som der er behov for brugsret til.

Såfremt den modtagende netoperatør vurderer, at anmodningen ud fra en konkret vurdering ikke er rimelig, og afviser anmodningen, jf. *stk. 2*, kan den adgangssøgende netoperatør herefter indbringe sagen for Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen kan i behandlingen af sagen træffe afgørelse om, hvorvidt anmodningen er rimelig, jf. den foreslåede § 9 m, *stk. 1*, nr. 10. Det er endvidere muligt at indbringe sagen for domstolene efter retsplejelovens regler uden anvendelse af muligheden for at inddrage Erhvervsstyrelsen efter § 9 m.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* fastslås det, at adgang til bygningsintern fysiske infrastruktur gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder i forhold til eventuel prisfastsættelse, som led i en forhandling mellem de pågældende parter. Hvis en udbyder af offentlig højhastighedsnet anmoder om adgang til en anden bygningsintern fysiske infrastruktur i en bestemt bygning, udarbejder den, hvis bygningsinterne fysiske infrastruktur, der anmodes om adgang til, et tilbud om adgang til og fælles anvendelse af sine fysiske faciliteter. Der vil i praksis skulle udarbejdes en aftale mellem parterne om adgangen, som vil indeholde de nærmere vilkår og betingelser herfor.

Hvad der er rimelige vilkår og betingelser for adgang afgøres på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen. Alt efter omstændighederne kan flere forhold påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang, fx eventuelle yderligere vedligeholdelses- og tilpasningsomkostninger, eventuelle forebyggende beskyttelsesforanstaltninger, der skal træffes for at begrænse skadevirkninger for netsikkerheden og -integriteten, eventuelle særlige erstatningsansvarsordninger i tilfælde

af skader, brug af et offentligt tilskud til anlæg af infrastrukturen, herunder særlige vilkår og betingelser, der er knyttet til tilskuddet eller fastsat i henhold til national ret i overensstemmelse med EU-retten, evnen til at levere eller udbyde infrastrukturkapacitet til at opfylde offentlige serviceforpligtelser, eventuelle begrænsninger, der følger af nationale bestemmelser med sigte på at beskytte miljøet, folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller for at tilgodese mål fastsat som led i fysisk planlægning. I vurderingen af vilkårsrimelighed kan der endvidere lægges vægt på, hvilke vilkår der i almindelighed gælder i kommercielle aftaler om adgang til bygningsintern fysiske infrastruktur.

Vilkårene i en aftale skal ses i sammenhæng med hinanden. Om en aftale samlet set er givet på rimelige vilkår afhænger derfor af en samlet vurdering. Der er en indbyrdes indvirkning mellem de individuelle vilkår, herunder eksempelvis pris, varighed og vilkår for opsigelse af aftalen. Om et kort opsigelsesvarsel i en konkret sag kan siges at være rimeligt kan således eksempelvis afhænge af den varighed af aftalen, som den adgangssøgende netoperatør ønsker, samt prisfastsættelsen m.v. En ændring af ét vilkår i en aftale kan dermed medføre ændringer af andre vilkår. Hvad der kan siges at være rimelige vilkår kan således ikke fastlægges generelt, men må vurderes individuelt i den pågældende sag.

Adgangen til eksisterende bygningsintern fysiske infrastruktur skal i øvrigt udøves i overensstemmelse med ejendomsretten for ejeren af den grund eller bygning, hvor den bygningsinterne fysiske infrastruktur er placeret. Den anmodende netoperatør har således ikke med bestemmelsen en ret til at få fysisk adgang til den pågældende grund eller bygning uden ejerens eksplicite forudgående tilladelse. De nærmere forhold vedrørende denne fysiske adgang skal fastsættes i aftalen mellem netoperatørerne som en del af de rimelige vilkår, jf. *stk. 3*.

Adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur skal meddeles skriftligt til den udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som anmoder om adgang senest to måneder efter modtagelsen af anmodning.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* skal adgang til bygningsintern fysiske infrastruktur, jf. *stk. 1*, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Heri består der et princip om først-til-mølle. Dette princip indebærer, at såfremt flere netoperatører anmoder om adgang til den samme bygningsinterne fysiske infrastruktur, og der ikke er tilstrækkelig kapacitet i den bygningsinterne fysiske infrastruktur til at imødekomme behovet i alle anmodningerne, så skal adgang gives til den eller de netoperatører, hvis anmodning blev indgivet først, jf. dog undtagelse om lodtrækning nedenfor.

Hvis der modtages flere anmodninger samme dag, og der ikke er tilstrækkelig kapacitet i den bygningsinterne fysiske infrastruktur til at imødekomme alle netoperatørernes behov, gives adgang efter lodtrækning.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ikke ret til at få adgang til eksisterende bygningsintern fy-

sisk infrastruktur, såfremt der allerede på en slutbrugers område er adgang til et eksisterende net, som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet. Det er i den sammenhæng en forudsætning, at adgangen til det eksisterende offentlige net er sikret på enten objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser via en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller via regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Hvis der således kan opnås adgang i henhold til anden lovgivning, og formålet dermed kan opfyldes, vil der ikke være en rettighed i henhold til bestemmelsen i stk. 1.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der ikke foretages unødvendige installationsarbejder, hvor formålet med bestemmelsen i stk. 1 allerede er opfyldt via adgang til et elektronisk kommunikationsnet, som er egnet til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet.

En bygning anses for at være højhastighedsforberedt, hvis der allerede er etableret et kabelbaseret eller radiofrekvensbaseret (trådløst) net, der kan levere internetforbindelser på mindst 30 Mbit/s.

Til § 91

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 9, stk. 5.

Med det foreslåede *stk. 1* har enhver udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (fx en internetudbyder) ret til efter aftale med en slutbruger (fx en privatperson) at tilslutte sit net hos slutbrugeren for egen regning. Sigtet med bestemmelsen er at sikre slutbrugere ret til adgang til højhastighedsnet, selvom udbyderen af det offentlige højhastighedsnet skal have adgang til tredjeparts arealer.

Denne ret gælder i tilfælde, hvor der ikke findes højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur eller andre alternative måder, hvorpå slutbrugeren kan tilsluttes eller er tilsluttet et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, herunder et radiofrekvensbaseret (trådløst) net.

Formålet med bestemmelsen er at fremme udbredelsen af højhastighedsbredbånd, ved at en slutbruger kan få adgang til at benytte elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Det er i forbindelse med udøvelsen af retten forudsat, at virkningerne på tredjeparters private ejendom minimeres. Hermed menes, at tredjeparters private ejendom påvirkes mindst muligt ved fx at udnytte eventuel anden eksisterende passiv fysisk infrastruktur, der kan være placeret i eller uden for en bygning, eller at reetablere det berørte område. Det skal så vidt muligt undgås, at beboelsesområder påvirkes. I tilfælde, hvor det er nødvendigt at etablere ny infrastruktur, fx ved at trække nye kabler, kan dette ske ved fx at anvende fællesarealer, herunder trappeskakter. I forudsætningen om minimering af virkninger er endvidere et krav om, at det pågældende arbejde skal udføres uden afbrydelse og ikke må

vare længere tid end nødvendigt, samt at arbejdet skal udføres med den størst mulige hensyntagen til de berørte tredjeparter.

Bestemmelsens primære anvendelsesområde forventes at være etageejendomme. Den vil endvidere være relevant i tilfælde, hvor slutbrugeren enten er fysisk placeret i lejet ejendom, eller hvor nettet skal føres igennem tredjeparts ejendom for at nå frem til slutbrugeren. I en etageejendom med en ejerforening kan tredjeparts ejendom således i bestemmelsens forstand både være ejerforeningen (vedrørende fællesarealer) og de påvirkede boligejere. Bestemmelsen forventes at blive anvendt i begrænset omfang, idet stort set alle etageejendomme i Danmark antages allerede at have bygningsintern fysisk infrastruktur, der kan anvendes til at etablere højhastighedsnet, enten som kablet infrastruktur eller trådløs infrastruktur.

Den udbyder, som får adgang til en tredjeparts private ejendom, får endvidere ikke ejerskab over nogen del af tredjepartens ejendom, dvs. at adgangen ikke påvirker ejerforholdet af den private ejendom.

Bestemmelsen forholder sig desuden ikke til lejerens dispositionsret over det lejede, hvor der skal ske særskilt aftaleindgåelse. Det vil sige, at hvis en tilslutning hos en slutbruger skal ske via en lejers lejlighed, så finder denne bestemmelse ikke anvendelse på lejers forhold.

Med det foreslåede *stk. 2* understreges det, at der forud for påberøbelser af stk. 1 skal indhentes samtykke om adgang fra enhver tredjepart, som adgangen vil have indvirkning på.

Med det foreslåede *stk. 3* fastslås det, at udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som har ret til at tilslutte deres net hos en slutbruger, jf. stk. 1, samtidig med fremsættelsen af en anmodning om samtykke vedrørende adgang til en tredjeparts private ejendom skal fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for fremsættelsen af anmodningen, den praktiske gennemførelse samt adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene. Den skriftlige redegørelse skal sikre, at en tredjepart kan danne sig et overblik over reglerne, de indvirkninger som kommer ved adgangen til tredjepartens ejendom og at tredjeparten er opmærksom på muligheden for at få prøvet ved domstolene. Det bemærkes, at både udbyderen og tredjeparten har adgang til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene.

Med det foreslåede *stk. 4* fastslås det, at den skriftlige redegørelse, jf. stk. 3, gælder i forhold til alle tredjeparter, hvis private ejendom påvirkes af udbyderens anvendelse af retten, jf. stk. 1. Bestemmelsen skal derfor fortolkes som gældende over for alle påvirkede tredjeparter uanset tredjepartens juridiske status i øvrigt.

Med det foreslåede *stk. 5* fastslås det, at den tredjepart, hvis private ejendom påvirkes af udbyderens anvendelse af retten, jf. stk. 1, har krav på erstatning for den påvirkning af tredjepartens ejendom, som tilslutningen af det pågældende højhastighedsnet til elektronisk kommunikation medfører. Bestemmelsen betyder også, at bevisbyrden for, at der ikke skal betales erstatning, påhviler udbyderen.

Med det foreslåede *stk. 6* fastslås det, at udbyderen og tredjeparten kan aftale at lade spørgsmålet om erstatning afgøre ved voldgift. Det er især relevant i de sager, hvor der er enighed om adgangen, men ikke om erstatningens størrelse.

Det foreslås, at der i disse situationer etableres en voldgiftsret bestående af tre uvildige medlemmer: En person udpeget af tredjeparten, en person udpeget af den pågældende udbyder og endelig en person, der fungerer som opmand. Opmanden udpeges af præsidenten for den landsret, hvori lokaliteten er beliggende. Opmanden skal i den forbindelse sikre, at der foretages en sagkyndig afvejning af de involverede partsinteresser. Voldgiftsmændene og opmanden udpeges samtidigt.

Den foreslåede bestemmelse er ikke til hinder for, at parterne kan indbringe erstatningsspørgsmålet for domstolene uden at anvende muligheden for voldgift, men voldgiftsværktøjet skal ses som en hurtigere og billigere konfliktløsningsmodel i forhold til domstolene og som et attraktivt alternativ.

Med det foreslåede *stk. 7* fastslås det, at hver af parterne har mulighed for at kræve opmandens kendelse om erstatningsfastsættelsen indbragt for vedkommende taksationskommission inden fire uger fra kendelsens afsigelse efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, efter hvilken kendelsen kan indbringes til efterprøvelse for vedkommende taksationskommission. I relation hertil fastslås det med den foreslåede bestemmelse, at reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende finder anvendelse. Det følger af § 26 i ekspropriationsprocessloven, at søgsmål om ekspropriation behandles i 1. instans ved landsret. Spørgsmål, der kan afprøves af en taksationskommission, kan ikke indbringes for domstolene, forinden taksationskommissionens afgørelse foreligger. Dermed er bestemmelsen på linje med den eksisterende lovs § 2, stk. 2.

Med det foreslåede *stk. 8* kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at udbyderen skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb tilkendt tredjeparten af en domstol. Det er med bestemmelsen fundet hensigtsmæssigt at stille krav om, at dette skal ske, bl.a. med henblik på at sikre en sagkyndig afvejning af de involverede partsinteresser. Bestemmelsen er på linje med den eksisterende lovs § 2, stk. 3.

Til § 9 m

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 3, stk. 4, art. 4, stk. 6, art. 9, stk. 3, samt art. 10.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende udbydere af elektroniske kommunikationsnets og andre netoperatørers adgang til og oplysninger om fysisk infrastruktur i medfør af de foreslåede bestemmelser i § 9 f, § 9 g, § 9 h, § 9 j og § 9 k.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der findes et uafhængigt organ, som kan behandle tvister mellem netoperatører på hurtig og effektiv vis.

Overordnet set vil det være Erhvervsstyrelsens opgave at fastsætte en praksis for de pågældende sagstyper, som styrelsen kan behandle i henhold til bestemmelsen. Fastsættelsen af en praksis vil ske under nøje hensyntagen til domstolenes behandling af eventuelle indbragte afgørelser fra styrelsen samt sager, der påbegyndes direkte ved domstolene. Over tid vil en udviklet praksis fra styrelsen og domstolene kunne bringes i anvendelse af netoperatørerne i den praktiske anvendelse af reglerne.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 1*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende en netoperatørs afvisning af eller afslag på en anmodning om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en anden netoperatør i medfør af § 9 f, stk. 2 og 3. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørers pligt i henhold til § 9 f, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 2*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende manglende indgåelse af aftale om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur inden for to måneder efter datoen for netoperatørens modtagelse af anmodningen om adgang. Såfremt der ikke er indgået en aftale inden for fristen på to måneder, kan sagen indbringes for styrelsen. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørers pligt i henhold til § 9 f, stk. 1 og 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 3*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende en netoperatørs afvisning af en anmodning om oplysninger om en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en anden netoperatør i medfør af § 9 g, stk. 2. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørers pligt i henhold til § 9 g, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 4*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende manglende imødekomme af en anmodning om oplysninger om en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur inden for to uger efter datoen for netoperatørens modtagelse af anmodningen om oplysninger. Såfremt der ikke er indgået en aftale inden for fristen på to uger, kan sagen indbringes for styrelsen. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørers pligt i henhold til § 9 g, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 5*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende en netoperatørs afvisning af en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger i medfør af § 9 h, stk. 2. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørers pligt i henhold til § 9 h, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 6*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende manglende imødekomme af anmodninger om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger inden for to uger efter datoen for netoperatørens modtagelse af anmodningen om anlægsopmålinger. Såfremt der ikke er indgået en aftale inden for fristen på to uger, kan sagen indbringes for styrelsen. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørers pligt i henhold til § 9 h, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 7*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende en ejer af privat ejendoms afvisning af en anmodning om etablering af et

højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt, eller en indehaver af brugsrettens afvisning af en anmodning om adgang til et adgangspunkt i medfør af § 9 j, stk. 3. Bestemmelsen relaterer sig til pligterne i henhold til § 9 j, stk. 1 og 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 8*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende manglende imødekommelse af anmodning om adgang til et adgangspunkt inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Såfremt der ikke er indgået en aftale inden for fristen på to måneder, kan sagen indbringes for styrelsen. Bestemmelsen relaterer sig til den pligt, der påhviler indehaveren af brugsretten til adgangspunktet i henhold til § 9 j, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 9*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende manglende tilladelse til adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Såfremt der ikke er givet tilladelse til etableringen inden for fristen på to måneder, kan sagen indbringes for styrelsen. Bestemmelsen relaterer sig til den pligt, der påhviler ejendomssejere i henhold til § 9 j, stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 10*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende en netoperatørs afvisning af eller afslag på en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur i medfør af § 9 k, stk. 2. Bestemmelsen relaterer sig til netoperatørens pligt i henhold til § 9 k, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 11*, kan Erhvervsstyrelsen behandle sager vedrørende manglende imødekommelse af anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Såfremt der ikke er indgået en aftale inden for fristen på to måneder, kan sagen indbringes for styrelsen. Bestemmelsen relaterer sig til den pligt, der påhviler indehaveren af brugsretten til adgangspunktet i henhold til § 9 k, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan en sag indbringes af den netoperatør, der har fremsat en anmodning i henhold til den foreslåede § 9 f, § 9 g, § 9 h, § 9 j eller § 9 k, eller den netoperatør, der har modtaget en anmodning i henhold til samme bestemmelser. Muligheden for at indbringe en sag er på denne måde afgrænset til kun at være for den netoperatør, som har fremsat en anmodning, og den netoperatør, der har modtaget en anmodning, og som dermed er tillagt en ret eller pligt i relation til de relevante bestemmelser i den konkrete situation. Det vil ikke være muligt for en netoperatør, der ikke har nogen direkte tilknytning til den konkrete anmodning, at indgive en klage vedrørende en anden netoperatørs anmodning. En afledt interesse i forhold til en fremsat anmodning kan således ikke give en netoperatør mulighed for at indbringe en sag.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, sikres Erhvervsstyrelsens uafhængighed i behandlingen af sager, idet er-

hvervs- og vækstministerens ellers gældende instruktionsbeføjelse afskæres som i den eksisterende lovs § 7.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte regler om Erhvervsstyrelsens behandling af sager.

Erhvervs- og vækstministeren vil eksempelvis kunne fastsætte nærmere regler for tidsfrister i forbindelse med Erhvervsstyrelsens behandling af sager. I den forbindelse bemærkes, at tidsfristerne vil blive fastsat inden for rammerne af infrastrukturdirektivet, dvs. hurtigst muligt og inden for to måneder, medmindre der forligger ekstraordinære omstændigheder.

Til § 9 n

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 3, stk. 5, art. 4, stk. 6, samt art. 9, stk. 3.

Det foreslås, at Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse i indbragte sager, jf. § 9 m, stk. 1. Indholdet af afgørelserne i den foreslåede bestemmelses nr. 1-6 modsvarer de sagstyper, som kan indbringes for styrelsen, jf. § 9 m, stk. 1, nr. 1-11. Erhvervsstyrelsen skal i tilknytning til sagsbehandlingen vurdere, om den pågældende anmodning om adgang i den indbragte sag er rimelig, jf. § 9 f, stk. 1, § 9 g, stk. 1, § 9 h, stk. 1, § 9 j, stk. 1 og 2 og § 9 k, stk. 2. Såfremt anmodningen ikke vurderes at være rimelig, træffer Erhvervsstyrelsen afgørelse om at opretholde afslag, jf. § 9 f, stk. 3, eller en afvisning efter § 9 f, stk. 2, § 9 g, stk. 2, § 9 j, stk. 3, eller § 9 k, stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i *nr. 1* kan Erhvervsstyrelsen træffe afgørelse om, at pålægge en netoperatør at give adgang til sin eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 f og § 9 m, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, herunder fastsætte vilkår og betingelser for adgangen i overensstemmelse med den foreslåede § 9 f, stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *nr. 2* kan Erhvervsstyrelsen træffe afgørelse om at pålægge en netoperatør at udlevere oplysninger om sin eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 g og § 9 m, stk. 1, nr. 3. Erhvervsstyrelsen kan i afgørelsen fastsætte vilkår og betingelser for adgangen til oplysninger i overensstemmelse med den foreslåede § 9 g, stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *nr. 3* kan Erhvervsstyrelsen træffe afgørelse om at pålægge en netoperatør at give adgang til at foretage anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af sin passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 h og § 9 m, stk. 1, nr. 4. Erhvervsstyrelsen kan i afgørelsen fastsætte vilkår og betingelser for adgangen til at foretage anlægsopmålinger i overensstemmelse med den foreslåede § 9 h, stk. 3.

Med den foreslåede bestemmelse i *nr. 4* kan Erhvervsstyrelsen træffe afgørelse om, at ejeren eller indehaveren af brugsretten til en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt, jf. § 9 j, stk. 1, og § 9 m, stk. 1, nr. 5. Erhvervsstyrelsen kan i afgørelsen fastsætte vilkår og

betingelser for adgangen til etableringen af nettet i overensstemmelse med den foreslåede § 9 j, stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *nr. 5* kan Erhvervsstyrelsen træffe afgørelse om at pålægge ejeren eller indehaveren af brugsretten til et adgangspunkt at give adgang til adgangspunktet, jf. § 9 j, stk. 2, og § 9 m, stk. 1, nr. 6. Erhvervsstyrelsen kan i afgørelsen fastsætte vilkår og betingelser for adgangen til adgangspunktet i overensstemmelse med den foreslåede § 9 j, stk. 4.

Med den foreslåede bestemmelse i *nr. 6* kan Erhvervsstyrelsen træffe afgørelse om at pålægge ejeren eller indehaveren af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur at give adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, jf. § 9 k, stk. 1 og 2, og § 9 m, stk. 1, nr. 7. Erhvervsstyrelsen kan i afgørelsen fastsætte vilkår og betingelser for adgangen til eksisterende bygningsintern infrastruktur i overensstemmelse med den foreslåede § 9 k, stk. 3.

Til § 9 o

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 10, stk. 3 og art 11.

Det foreslås i *stk. 1*, at Erhvervsstyrelsen gives hjemmel til at kunne kræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes nødvendigt og relevant i forbindelse med styrelsens behandling af sager.

Bestemmelsen omfatter således udelukkende sagsbehandling i relation til konkrete sager, der er blevet rejst af netoperatører i henhold til § 9 m, stk. 1.

Erhvervsstyrelsen kan med bestemmelsen indhente oplysninger og materiale fra sagens forskellige parter.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen gives mulighed for at kunne pålægge en netoperatør tvangsbøder, såfremt den pågældende netoperatør ikke har efterlevet styrelsens anmodning om materiale i medfør af § 9 o om udlevering af oplysninger.

Nærværende bestemmelse ændrer ikke på bestemmelsen om tvangsbøder i § 9 b i nærværende lov.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at Erhvervsstyrelsen kan sanktionere en netoperatørs manglende efterkommelse af styrelsens anmodning om udlevering af oplysninger, som skønnes relevante i forhold til styrelsens mulighed for at træffe afgørelse om udnyttelse af infrastruktur på et relevant oplyst grundlag. Erhvervsstyrelsen skal administrativt kunne gennemtvinge udleveringen af oplysninger, idet adgangen til disse oplysninger er en forudsætning for at kunne træffe afgørelse om rimelig og relevant adgang. Det er i direktivet forudsat, at Erhvervsstyrelsen kan fremme efterkommelsen af bestemmelserne og dermed sikre effektiviteten i fællesudnyttelsen af infrastrukturen.

Ved vurderingen af, om bestemmelsen skal bringes i anvendelse, vil der dog blive foretaget en proportionalitetsafvejning af formålet med tvangsbøden set i forhold til overtrædelsens karakter, herunder betydningen af den manglende efterlevelse set i forhold til betydningen af anmodningen om oplysninger eller adgang.

Brugen af tvangsbøder forudsætter, at Erhvervsstyrelsen forinden har anmodet en sagspart om at fremkomme med materiale eller oplysninger efter stk. 1, og at netoperatøren ikke inden for en af Erhvervsstyrelsen i afgørelsen fastsat rimelig frist efterkommer anmodningen. For afgørelser om tvangsbøder er det en forudsætning, at Erhvervsstyrelsens krav om oplysninger er konkret, sagligt begrundet og tilstrækkeligt detaljeret for modtageren af anmodningen.

Ved fastsættelse af tvangsbødernes størrelse sikrer Erhvervsstyrelsen, at beløbet er adfærdsregulerende for netoperatøren, herunder set i forhold til den manglende efterlevelses betydning i sagen og netoperatørens omsætning.

Det skyldes, at den almindelige kompetence for en myndighed til at kunne tillægge en parts manglende medvirken til at oplyse en sag processuel skadesvirkning ikke vil være tilstrækkeligt til at kunne træffe en korrekt afgørelse på det foreliggende grundlag i en konkret sag, hvortil oplysningerne fra netoperatøren er afgørende.

Til § 9 p

Den foreslåede bestemmelse implementerer infrastrukturdirektivets art. 3, stk. 5, art. 4, stk. 6, samt art. 9, stk. 3.

Med den foreslåede bestemmelse kan Erhvervsstyrelsens afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det betyder, at afgørelserne vil være endelige efter styrelsens behandling, medmindre afgørelsen indbringes for domstolene. Med bestemmelsen afskæres klageadgangen til blandt andre erhvervs- og vækstministeren.

Den foreslåede bestemmelse er en delvis implementering af infrastrukturdirektivets art. 11.

Til nr. 8

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af § 1, nr. 3-7.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås med bestemmelsen at udvide lovens *fodnote*. Det fremgår af den foreslåede fodnote, at lovforslaget præciserer implementeringen af tilladelsesdirektivets artikel 10 på baggrund af Kommissionens henstilling 2013/466/EU af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd, EU-Tidende 2013, nr. L 251, side 13.

Til nr. 2

De foreslåede bestemmelser i stk. 3 og stk. 4 er udarbejdet under nøje hensyntagen til Kommissionens henstilling af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd (2013/466/EU). Bestemmelserne erstatter den hidtidige bestemmelse i stk. 3 om en kon-

kurrencefremmende innovationsperiode i relation til nye eller væsentligt ændrede netadgangsprodukter.

De foreslåede bestemmelser i stk. 3 og stk. 4 indeholder flere af de elementer, der tidligere indgik i bestemmelsen om en konkurrencefremmende innovationsperiode, og er således en delvis videreførelse af det hidtidige stk. 3. Med bestemmelserne indføres imidlertid som noget nyt en mulighed for at forpligte udbyderen med stærk markedsposition til gennem en test at dokumentere overholdelse af teknisk replikerbarhed i forhold til nye eller væsentligt ændrede detailprodukter gennem en såkaldt teknisk replikerbarhedstest. I tilknytning hertil indføres en mulighed for, at Erhvervsstyrelsen kan påbyde udbyderen med stærk markedsposition at udskyde lanceringen af et detailprodukt, hvis dette ikke lever op til dokumentationskravene fastsat i henhold til stk. 3, og den manglende efterlevelse skønnes at være til væsentlig skade for konkurrencen.

Formålet med de foreslåede bestemmelser i stk. 3 og stk. 4 er at udvide Erhvervsstyrelsens beføjelser om ikkediskrimination med henblik på at fremme ensartede konkurrencevilkår for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

En forudsætning for, at et detailtilbud kan betragtes som ”replikerbart”, er, at udbyderen med stærk markedsposition i rimelig tid inden udbyderens egen lancering af detailproduktet giver samme tekniske og kommercielle informationer til selskabets adgangssøgende engroskunder om regulerede netadgangsprodukter, som udbyderen med stærk markedsposition giver til sin egen detailforretning, samt at de tilhørende netadgangsprodukter for bestilling, levering og fejlretning stilles til rådighed i rimelig tid inden lancering af detailproduktet. Det er således en forudsætning, at de relevante netadgangsprodukter faktisk sætter engroskunderne i stand til at producere tilsvarende detailprodukter som de af udbyderen med stærk markedsposition udbudte.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan Erhvervsstyrelsen i forbindelse med en markedsundersøgelse, der er gennemført efter reglerne i §§ 37-41 stille krav til udbyderen med stærk markedsposition om gennem en test at dokumentere, at andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester teknisk kan replikere nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition på grundlag af netadgangsprodukter, der er fastsat i en markedsafgørelse. Erhvervsstyrelsen kan i den forbindelse opstille konkrete krav i relation til lancering af nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition med henblik på at det sikres, at disse detailprodukter er teknisk replikerbare for selskabets engroskunder.

Selve forpligtelsen til at sikre den tekniske replikerbarhed i forhold til netadgangsprodukter følger af forpligtelsen om ikkediskrimination og udgør i sig selv ikke noget nyt. Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* indføres muligheden for at pålægge udbyderen med stærk markedsposition gennem en test at dokumentere overholdelsen af den tekniske replikerbarhed forud for lanceringen af et nyt eller væsentligt ændret detailprodukt. Forpligtelsen til at dokumentere over-

holdelsen af den tekniske replikerbarhed vil kunne pålægges i forhold til de detailprodukter, der helt eller delvist er sammensat af engrosprodukter omfattet af netadgangsforpligtelsen på det relevante marked.

Formålet med bestemmelsen er at give Erhvervsstyrelsen mulighed for at opstille en række konkrete kriterier for, hvordan udbyderen med stærk markedsposition over for selskabets engroskunder på det relevante marked sikrer og dokumenterer teknisk replikerbarhed i forbindelse med selskabets egen lancering af nye eller væsentligt ændrede detailprodukter.

Helt centralt i den forbindelse vil være en såkaldt replikerbarhedstest. Replikerbarhedstesten skal påvise, at de nødvendige relevante netadgangsprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition i praksis giver selskabets engroskunder teknisk mulighed for at genskabe udbyderens detailprodukter og dermed giver dem mulighed for at konkurrere på lige vilkår på det tilhørende detailmarked.

Indholdet af testen skal udformes konkret i en markedsafgørelse og kan indeholde krav om dokumentation af fx varseling, test af støtte- og bestillingssystemer, samt krav om at netadgangsprodukterne har de nødvendige tekniske egenskaber eller lignende.

Udbyderen kan således fx pålægges at skulle dokumentere, at relevante netadgangsprodukter har været tilgængelige for engroskunderne i rimelig tid forud for udbyderen med stærk markedspositions lancering af de deraf afledte detailprodukter. Med passende tidsrum menes, at engroskunden som en effektiv alternativ udbyder har mulighed for at udvikle og tilpasse egne it-systemer og processer med henblik på at kunne lancere tilsvarende detailprodukter og indgå i lige konkurrence med udbyderen med stærk markedsposition på det tilhørende detailmarked. Hermed videreføres de centrale principper fra det gældende *stk. 3* om en konkurrencefremmende innovationsperiode.

En forpligtelse om at dokumentere replikerbarhed gælder til stadighed. Såfremt et givent detailprodukt findes at være replikerbart, vil udbyderen med stærk markedsposition således til enhver tid efterfølgende skulle sikre, at kravene i forhold til detailproduktet fortsat er opfyldt. Forpligtelsen skal med andre ord være opfyldt ved lanceringen af produktet og i hele produktets levetid.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* kan Erhvervsstyrelsen i forbindelse med styrelsens tilsyn med en udbyder med stærk markedspositions overholdelse af en forpligtelse om gennem en test at dokumentere teknisk replikerbarhed efter *stk. 3* påbyde denne udbyder at udskyde lanceringen af sit detailprodukt, hvis udbyderen ikke lever op til kravene fastsat efter *stk. 3*, og dette skønnes at føre til væsentlig skade for konkurrencen.

Et påbud om udskydelse af lanceringen af et detailprodukt er et midlertidigt retsskridt, som kan opretholdes, indtil det pågældende detailprodukt lever op til kravene fastsat efter *stk. 3*, og udbyderen med stærk markedsposition har foretaget de nødvendige tilretninger af de relevante netadgangsprodukter. Påbuddet vil derudover kunne opretholdes, indtil

engroskunderne har haft tilstrækkelig tid til at indrette sig på de tilrettede netadgangsprodukter, herunder haft passende tid til at udvikle og markedsføre et konkurrerende detailprodukt. Hvad der i den givne situation udgør tilstrækkelig tid vil bero på en konkret vurdering.

Et påbud over for udbyderen med stærk markedsposition om at udskyde eller ophøre lanceringen af et detailprodukt udgør en meget indgribende foranstaltning. Et påbud om at udskyde eller ophøre med lanceringen af et detailprodukt vil således alene kunne bringes i anvendelse, hvor lanceringen eller det fortsatte udbud af detailproduktet konkret skønnes at medføre væsentlig skade for konkurrencen på detailmarkedet. Dette vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvor engroskunderne ikke har reel adgang til at genskabe et tilsvarende detailprodukt som udbyderen med stærk markedsposition som følge af, at denne udbyders bestillingssystemer ikke fungerer efter hensigten, at de relevante netadgangsprodukter ikke indeholder de nødvendige komponenter eller er af en tilstrækkelig kvalitet. Endvidere vil det kunne være af afgørende betydning for engroskunderne, hvis de relevante ændringer af komponenterne ikke er blevet varslet i passende tid til, at engroskunderne har haft mulighed for at teste de for det relevante detailprodukt nødvendige netadgangsprodukter.

Til nr. 3

Med bestemmelsen foreslås i *stk. 1* indført en pligt til at meddele fusioner på telemarkedet til Erhvervsstyrelsen. Begrebet fusion skal i denne lov forstås i overensstemmelse med konkurrencelovens fusionsbegreb.

Den foreslåede bestemmelse indeholder en pligt for deltagerne i en fusion, hvor to eller flere af deltagerne i fusionen er erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, til at meddele fusionen til Erhvervsstyrelsen. Pligten indtræder, hvis de fusionerende virksomheder tilsammen har en samlet omsætning på over 900 mio. kr.

Omsætningsgrænsen afviger fra omsætningsgrænserne i konkurrenceloven, ved at der ikke gælder en omsætningsgrænse for den enkelte virksomhed, der indgår i fusionen.

Meddelelse af en fusion til Erhvervsstyrelsen og styrelsens vurdering af sagen er ikke belagt med gebyr.

Fusioner, der overskrider omsætningsgrænserne i konkurrenceloven, anmeldes og behandles som hidtil i henhold til konkurrencelovens bestemmelser.

Erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester er defineret i lovens § 2, nr. 4 og nr. 7. Afgrænsning af meddelelsespligten til fusioner, hvori der indgår to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, indebærer, at kun de udbydere, der driver virksomhed på det danske marked, omfattet af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som deres hovedvirksomhed eller som en selvstændig del af virksomheden er omfattet af den sektorspecifikke fusionskontrol.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås en begrænsning af meddelelsespligten i *stk. 1*. Den foreslåede bestemmelse medfører, at en meddelelsespligt i henhold til bestemmelsens *stk. 1* bortfalder, hvis fusionen i forvejen er anmeldelsespligtig i henhold til konkurrenceloven.

I bestemmelsens *stk. 3* foreslås fastsat hjemmel for Erhvervsstyrelsen til at henvise en fusion meddelt efter *stk. 1* til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på behandling efter konkurrencelovens almindelige regler om fusionskontrol, selvom omsætningen i de virksomheder, der indgår i fusionen, ikke når op på de omsætningsgrænser, der fremgår af konkurrencelovens § 12, *stk. 1*, nr. 1-2.

Erhvervsstyrelsens bemyndigelse angår således muligheden for at henvise en konkret fusion til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen uanset omsætningsgrænserne i konkurrenceloven. Erhvervsstyrelsens henvisning af en fusion indeholder ingen materiel stillingtagen til, om fusionen faktisk hæmmer den effektive konkurrence betydeligt efter reglerne i konkurrenceloven, men alene om den konkrete fusion har tilknytning til et af de markeder, Erhvervsstyrelsen i henhold til §§ 37-41 har afgrænset og analyseret, og hvor der på den baggrund er udpeget en eller flere udbydere med en stærk markedsposition og pålagt forpligtelser i overensstemmelse med lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester §§ 37-41. Det er ikke et krav, at de erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der deltager i fusionen, er pålagt forpligtelser i henhold til den sektorspecifikke konkurrenceregulering. Kravet for henvisning er, at fusionen har tilknytning til ét af de pågældende markeder. Erhvervsstyrelsen henviser alle meddelte fusioner, der opfylder kravet.

Erhvervsstyrelsens beslutning om at henvise en fusion til behandling hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er en procesledende beslutning og udgør derfor ikke en afgørelse, der kan påklages til anden administrativ myndighed.

Erhvervsstyrelsen vurderer, hvorvidt en konkret fusion har tilknytning til et reguleret marked, både i forhold til det konkrete afgrænsede marked samt eventuelle tilknyttede markeder i forudgående eller efterfølgende led.

Inden for den sektorspecifikke konkurrenceregulering reguleres først og fremmest engrosmarkeder, der afgrænses med udgangspunkt i tilknyttede detailmarkeder. Det indebærer, at en fusion, hvor aktiviteterne i et af de selskaber, der indgår i fusionen, primært vedrører aktiviteter på et detailmarked, fx et opkøb af en tjenesteudbyder, har tilknytning til et reguleret engrosmarked. I dette tilfælde vil fusionen skulle henvises til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på fusionskontrol.

Fx regulerer Erhvervsstyrelsen i dag engrosmarkedet for bredbåndstilslutninger, hvor TDC A/S er udpeget som udbyder med stærk markedsposition og er pålagt konkurrencefremmende forpligtelser efter en markedsundersøgelse i henhold til lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Det forudgående led til engrosmarkedet for bredbåndstilslutninger er engrosmarkedet for fysisk infrastrukturadgang, der primært består af den rå fysiske infrastruktur.

Det efterfølgende led i forhold til engrosmarkedet for bredbåndstilslutninger er de forskellige bredbåndsdetailmarkeder.

På mobilområdet kan nævnes engrosmarkedet for terminering af taleopkald i individuelle mobilnet, hvor der er udpeget en række udbydere med stærk markedsposition, og pålagt forpligtelser. Her vil det tilknyttede marked i efterfølgende omsætningsled være detailmarkedet for salg af mobile taleopkald til slutbrugere.

Fusioner mellem virksomheder, der har aktivitet på ét eller flere af de nævnte detailmarkeder, vil således have tilknytning til et marked, hvor Erhvervsstyrelsen i henhold til en analyse af konkurrencesituationen efter § 39 har konstateret konkurrenceproblemer og pålagt forpligtelser, jf. §§ 37-41. Sådanne fusioner kan i henhold til stk. 3 henvises til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Erhvervsstyrelsens vurdering, af om en fusion har tilknytning til et reguleret marked, sker som et led i styrelsens virksomhed som uafhængig myndighed på teleområdet, jf. lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 67.

Den materielle vurdering af, om fusionen kan godkendes eller ej, foretages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens regler.

I bestemmelsens *stk. 4* foreslås indført et implementeringsforbud i forhold til fusioner, der skal meddeles i henhold til stk. 1. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at de virksomheder, der indgår i fusionen, ikke gennemfører tiltag med henblik på at implementere fusionen, før fusionen er meddelt til Erhvervsstyrelsen og før Erhvervsstyrelsen har taget stilling til, om fusionen skal henvises til behandling hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Herefter finder reglerne i konkurrenceloven anvendelse.

I medfør af bestemmelsens 2. pkt. kan der dog ske gennemførelse af et offentligt overtagelses- eller ombytningstilbud, som i henhold til stk. 1 er meddelt til Erhvervsstyrelsen. Dette gælder kun selve erhvervelsen, hvorimod der ikke må ske en gennemførelse af fusionen, ligesom erhververen ikke må udøve de stemmerettigheder, der er knyttet til de erhvervede andele.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* indebærer, at ansatte i Erhvervsstyrelsen ikke må videregive oplysninger modtaget i forbindelse med en meddelelse om en fusion i henhold til stk. 1 eller henvisninger, som styrelsen har foretaget efter stk. 3 til andre end Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Bestemmelsen omfatter alle oplysninger, der hidrører fra meddelelsen om fusion, herunder også den oplysning at der er modtaget en meddelelse om fusion, og hvilke parter der er omfattet af fusionen.

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at alle oplysninger modtaget i forbindelse med en sag, der behandles efter § 51 a, behandles fortroligt. Samtidig sikres det, at konkurrencelovens bestemmelser om fortrolighed i forbindelse med fusionskontrol ikke omgås i forbindelse med den indledende meddelelse til Erhvervsstyrelsen.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at der som led i sagsbehandlingen i fornødent omfang udveksles oplysninger med sagens parter.

Oplysninger om virksomheders planer i forbindelse med fusioner kan have væsentlig betydning i forhold til både den enkelte virksomheds interesser, men også i forhold til den generelle konkurrencesituation på telemarkedet. Fx vil alene den oplysning, at der er meddelt en fusion til Erhvervsstyrelsen, kunne have betydning for såvel den anmeldende part som markedet generelt. Det er derfor af afgørende betydning, at oplysninger om forestående fusioner alene offentliggøres i overensstemmelse med konkurrencelovens principper.

Den foreslåede bestemmelse er en særregel, der indebærer tavshedspligt i forhold til oplysninger om fusioner meddelt til Erhvervsstyrelsen i henhold til § 51 a. Bestemmelsen supplerer den almindelige tavshedspligt i henhold til straffeloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 51 a, stk. 5, medfører bl.a., at adgangen til aktindsigt i Erhvervsstyrelsens sager vedrørende meddelelse af fusioner er afskåret, jf. § 35 i lov om offentlighed i forvaltningen. Tavshedspligtsbestemmelsen ændrer ikke på, at der efter omstændighederne vil kunne være ret til aktindsigt efter forvaltningsloven.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen behandler oplysninger modtaget fra Erhvervsstyrelsen på baggrund af henvisninger i henhold til § 51 a, stk. 3, i overensstemmelse med konkurrencelovens regler.

Med bestemmelsen i *stk. 6* foreslås det, at beregning af omsætning efter stk. 1 sker efter samme principper, som gælder for beregning af omsætning efter konkurrenceloven. Omsætningen skal på denne baggrund opgøres i overensstemmelse med den gældende bekendtgørelse nr. 808 af 14. august 2009 om beregning af omsætningen i konkurrenceloven eller senere ændringer heraf.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 7* foreslås erhvervs- og vækstministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om meddelelse af fusioner til Erhvervsstyrelsen samt procedurer og tidsfrister for Erhvervsstyrelsens behandling af fusioner, der er meddelt til Erhvervsstyrelsen.

Erhvervs- og vækstministeren kan i bekendtgørelsesform fastsætte nærmere regler om eventuelle formelle krav til meddelelsen af en fusion til Erhvervsstyrelsen, herunder hvornår meddelelse skal ske, hvilke oplysninger meddelelsen skal indeholde, og i givet fald om der skal anvendes en formular til meddelelsen. Reglerne skal fastsættes under hensyntagen til at mindske de administrative byrder mest muligt for de virksomheder, der vil være omfattet af anmeldelsespligten.

Erhvervs- og vækstministeren kan endvidere fastsætte regler om krav til Erhvervsstyrelsens sagsbehandling i forbindelse med sager i henhold til § 51 a, herunder tidsfrister for Erhvervsstyrelsens sagsbehandling. Fusionskontrol er en indgribende foranstaltning for de berørte virksomheder, og Erhvervsstyrelsen skal derfor snarest muligt efter modtagel-

sen af meddelelse om en planlagt fusion tage stilling til, om fusionen skal henvises til behandling hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens bestemmelser. Sagsbehandlingstiden bør ikke overskride fem arbejdsdage.

Til nr. 4

Den foreslåede bestemmelse i § 60 b giver kommuner mulighed for, i områder hvor der er aktiviteter rettet mod international turisme, at udbyde gratis adgang til wifi. Ved aktiviteter rettet mod international turisme forstås fx turistattraktioner og centrale pladser i byrummet og andre områder, hvor der forventes at være udenlandske turister. Det udelukker dog ikke, at andre end turister, der opholder sig i området, kan benytte sig af den tilbudte gratis adgang. Ved wifi forstås trådløs adgang til internettet, jf. den internationale standard IEEE 802.11.

Adgangen er møntet på udenlandske turister, og dermed vil der være tale om et midlertidigt behov for adgang, mens turisten opholder sig i byrummet. Derfor giver den foreslåede bestemmelse mulighed for adgang i en time pr. døgn.

Bestemmelsen i stk. 1 giver for det første maksimalt gratis adgang til wifi en time pr. døgn pr. apparat. Ved apparat forstås slutbrugerudstyr, der kan benytte internetadgang, bl.a. mobiltelefoner, tablets og bærbare computere. Adgangsbegrænsningen kan fx ske ved brug af cookies, dvs. en lille tekstfil, der giver mulighed for at lagre oplysninger eller tilgå allerede lagrede oplysninger på brugerens computer, mobiltelefon eller tablet. Tidbegrænsningen på en time pr. døgn gælder samlet for det eller de wifi-hotspots en kommune etablerer efter den foreslåede bestemmelse. Det vil sige, at der ikke må gives adgang i mere end en time pr. apparat, selvom der bruges mere end ét hotspot inden for samme kommune.

For det andet gives kommunerne mulighed for at tilbyde udendørsdækning, da der allerede i andre tilfælde er mulighed for at etablere indendørsdækning. Det gælder fx efter biblioteksloven, og derudover er det muligt, at den kommunale opgaveløsning kan begrunde, at der med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne stilles wifi til rådighed.

For det tredje må der ikke være tale om sammenhængende udbud af adgang i større områder, herunder hele kommunen. Der skal dermed som udgangspunkt være tale om hotspots, dvs. punktvis adgang. I mindre omfang kan der være tale om et sammenhængende udbud, fx i en park eller et afgrænset område, hvor der foregår aktiviteter rettet mod international turisme.

Adgangen til wifi skal, jf. stk. 2, købes af en privat udbyder af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til markedspris. Det vil sige, at kommunen som udgangspunkt ikke selv ejer og driver infrastrukturen, men at det sker af et privat selskab.

Det bemærkes, at en kommune inden for rammerne af kommunalfuldmagtsreglerne kan etablere wifi til eget brug, fx for at forbinde forskellige dele af den kommunale forvaltning og kommunale institutioner. I disse tilfælde er det muligt for kommunen at sælge overskydende kapacitet i nettet

til private udbydere til markedspris. Den overskydende kapacitet må ikke etableres med det formål at sælge kapacitet. Det betyder, at nettet, der benyttes til den gratis adgang, kan være helt eller delvist kommunalt ejet, hvis den private udbyder benytter overkapacitet købt af kommunen eventuelt i kombination med udbyderens eget net.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget § 2, nr. 7.

Til nr. 6

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget § 2, nr. 7.

Til nr. 7

Med bestemmelsen foreslås kredsen af pligtsubjekter omfattet af oplysningspligt i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 73 udvidet til også at omfatte virksomheder, der meddeler fusioner efter § 51 a. Lovforslaget om sektorspecifik fusionskontrol indeholder en pligt til meddelelse af fusioner på teleområdet, der potentielt kan omfatte andre virksomheder end de i § 73, stk. 1, opregnede. Med henblik på at sikre, at Erhvervsstyrelsen i forbindelse med behandlingen af en meddelelse om fusion kan indhente de oplysninger, der er nødvendige for at behandle meddelelsen, foreslås opregningen i stk. 1 udvidet til at omfatte de meddelelsespligtige virksomheder.

Til nr. 8

Den foreslåede ændring af § 79 sikrer, at Erhvervsstyrelsen i forbindelse med behandlingen af sager efter § 51 a har mulighed for at anvende tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge en efterlevelse af et krav om aflevering af oplysninger eller lignende. Endvidere kan Erhvervsstyrelsen anvende tvangsbøder over for selskaber, der er meddelelsespligtige, hvis styrelsen i forbindelse med tilsynet med § 51 a, jf. § 52, påbyder en erhvervmæssig udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester at indsende meddelelse om en fusion, der ikke allerede er meddelt i overensstemmelse med § 51 a, stk. 1.

Til nr. 9

Den foreslåede ændring af § 81, stk. 1, vil give mulighed for at idømme straf i form af bøde, hvis en virksomhed enten undlader at meddele en fusion til Erhvervsstyrelsen i henhold til § 51 a, stk. 1, eller overtræder forbuddet mod præimplementering af fusionen i § 51 a, stk. 3 (lovforslagets § 2, nr. 3).

Til § 3

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget § 3, nr. 3.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget § 3, nr. 3.

Til nr. 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at fusioner, som Erhvervsstyrelsen i medfør af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester henviser til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skal behandles efter konkurrenceloven, selvom omsætningsgrænserne i den gældende § 12, stk. 1, nr. 1 eller 2, ikke er opfyldt.

Fire betingelser skal efter telelovgivningen være opfyldt for, at Erhvervsstyrelsen kan henvise en fusion, som styrelsen har fået meddelelse om, jf. lovforslagets § 2, nr. 3 (§ 51 a, stk. 1). Der skal være tale om en fusion, jf. § 12 a. To eller flere af de deltagende virksomheder skal være erhvervs-mæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i Danmark. De deltagende virksomheder skal tilsammen have en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr., og fusionen skal have tilknytning til et marked, hvor Erhvervsstyrelsen i henhold til en analyse af konkurrencesituationen har konstateret konkurrenceproblemer og pålagt forpligtelser, jf. §§ 37-41 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovforslagets § 2, nr. 3 (§ 51 a, stk. 3).

Der skal ikke ske meddelelse til Erhvervsstyrelsen, hvis en fusion opfylder omsætningsgrænserne i den gældende § 12, stk. 1, nr. 1 eller 2. I så fald skal fusionen anmeldes direkte til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. den gældende § 12 b, stk. 1.

Erhvervsstyrelsens vurdering af, at fusionsdeltagerne er erhvervs-mæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, skal lægges til grund af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3, og for at undgå et overlap af myndighedskompetencer, skal Erhvervsstyrelsen ikke foretage en endelig vurdering af, hvorvidt konkurrencelovens fusionsbegreb er opfyldt, herunder om der er indgået en fusionsaftale, offentliggjort et overtagestilbud eller erhvervet en kontrollerende andel. Erhvervsstyrelsen skal heller ikke træffe endelig afgørelse om, hvorvidt omsætningsgrænsen på mindst 900 mio. kr. er opfyldt. Den endelige vurdering heraf skal foretages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og indgår i styrelsens vurdering af fusionen efter lovens kapitel 4.

Virkningerne af, at Erhvervsstyrelsen henviser en fusion til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling er, at fusionen skal anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. den gældende § 12 b, stk. 1, og at der senest samtidig med anmeldelsen skal betales et gebyr, jf. den gældende § 12 h. For tilbagebetaling af et gebyr, se lovforslagets § 3, nr. 3.

Anmeldelsespligten efter loven indtræder, når en fusionsaftale er indgået, et overtagestilbud er offentliggjort, eller en kontrollerende andel er erhvervet, jf. den gældende § 12

b, stk. 1, samt bemærkningerne hertil, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 6822.

Lovforslaget ændrer ikke på fusionsbegrebet, der er fastlagt i den gældende § 12 a, stk. 1-3, samt bemærkningerne hertil, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 6818 ff., eller på begrebet ”deltagende virksomheder”, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 6816. Begge begreber skal fortolkes i overensstemmelse med EU-fusionskontrolforordningen (Rådets forordning nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser, EU-Tidende 2004, nr. L 24, side 1), og Kommissionens jurisdiktionsmeddelelse (Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) Nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser, EU-Tidende 2008, nr. C 95, side 1).

Hvad angår de deltagende virksomheders omsætning, skal denne opgøres efter de til enhver tid gældende regler i konkurrenceloven og regler udstedt i medfør heraf, jf. konkurrencelovens § 12, stk. 2-4, og bekendtgørelse nr. 808 af 14. august 2009 om beregning af omsætningen i konkurrenceloven.

Den henviste fusion må ikke gennemføres, hverken før den er blevet anmeldt, eller før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har godkendt den, jf. den gældende § 12 c, stk. 5, 1. pkt., medmindre styrelsen har dispenseret herfra, jf. den gældende § 12 c, stk. 6.

Behandlingen af den anmeldte fusion skal ske efter de gældende tidsfrister, jf. § 12 d. Vurderingen af, hvorvidt fusionen kan godkendes, skal ske i overensstemmelse med den gældende § 12 c, hvor det afgørende element i vurderingen er, at fusionen ikke hæmmer den effektive konkurrence betydeligt navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling. Som efter den gældende lov kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til godkendelsen af fusionen knytte vilkår eller udstede påbud, herunder for at sikre at de deltagende virksomheder opfylder de tilsagn, de har givet over for styrelsen for at fjerne de skadelige virkninger af fusionen, jf. § 12 e. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse kan påklages til Konkurrenceankenævnet, jf. den gældende § 19, stk. 1.

De øvrige regler i loven finder også anvendelse på den henviste fusion. Det indebærer bl.a., at offentlighedsloven som udgangspunkt ikke finder anvendelse på fusionsagen (§ 13, stk. 1), at styrelsen kan kræve alle oplysninger, som skønnes nødvendige (§ 17), herunder i givet fald ved foretagelsen af en kontrolundersøgelse (§ 18), og at de gældende bestemmelser om tvangsbøder og straf (§§ 22-23) kan finde anvendelse.

Der skal endvidere betales et gebyr for anmeldelse af fusioner til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Gebyret for en forenklet anmeldelse er 50.000 kr., mens gebyret for en almindelig anmeldelse udgør 0,015 % af de deltagende virksomheders samlede omsætning i Danmark, dog maksimalt 1,5 mio. kr. Gebyret skal betales til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest samtidig med anmeldelsen.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget § 3, nr. 6.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget § 3, nr. 6.

Til nr. 6

Da Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anvender betydelige ressourcer på behandlingen af en anmeldt fusion, er udgangspunktet efter den gældende lov, at et allerede betalt gebyr ikke tilbagebetales, hvis anmeldelsen fx trækkes tilbage, jf. den gældende § 12, stk. 7. Særlige forhold kan dog begrunde, at et allerede betalt gebyr tilbagebetales, jf. den gældende § 12, stk. 7, nr. 1-3.

Det foreslås, at disse særlige forhold suppleres med et yderligere, og hvorefter der kan ske tilbagebetaling af et allerede betalt gebyr, hvis der ikke var grundlag for Erhvervsstyrelsen til at henvise en fusion til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Det kan fx skyldes, at der ikke var tale om en fusion, eller at omsætningsgrænsen på 900 mio. kr. ikke var opfyldt.

Til § 4

Det foreslås, at de foreslåede ændringer i §§ 2 og 3 træder i kraft den 1. juli 2015.

Det foreslås endvidere, at de foreslåede ændringer i § 1 træder i kraft den 1. juli 2016.

Det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt følger af Danmarks forpligtelse i henhold til infrastrukturdirektivet.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

I lov om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål, jf. lovbekendt-gørelse nr. 662 af 10. juli 2003, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.«

2. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EF-Tidende 2002 nr. L 108, s. 33) og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) (EF-Tidende 2002 nr. L 108, s. 21).

»Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet), EF-Tidende 2002 nr. L 108, s. 33, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet), EF-Tidende 2002 nr. L 108, s. 21, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, EU-Tidende 2014, nr. L 155, s. 1.«

3. Før § 1 indsættes:

»Afsnit I

Nedgravning af telekabler på udendørs arealer

Nedgravning af kabler og ekspropriation«

4. Efter § 8 indsættes:

»Digital kommunikation«

5. Efter § 8 c indsættes:

»Klageadgang«

6. Efter § 9 indsættes:

»Administrative bestemmelser«

7. Efter § 9 d indsættes:

»Afsnit II

Udnyttelse og etablering af infrastruktur

Definitioner

§ 9 e. Ved anvendelsen af bestemmelserne i dette afsnit gælder definitionerne i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Stk. 2. I dette afsnit forstås ved:

8) Passiv fysisk infrastruktur: Et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet, fx rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger, adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne og pæle m.v.

9) Netoperatør: Den, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, samt den, der stiller passiv fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere;

a) en tjeneste i forbindelse med produktion, transport eller distribution af

i) gas,

ii) elektricitet, herunder offentlig belysning,

iii) opvarmning, og

iv) vand, herunder deponering eller rensning af spildevand, og dræningssystemer,

b) en transporttjeneste, herunder jernbaner, veje, havne og lufthavne eller

c) elektroniske kommunikationstjenester via et offentligt elektronisk kommunikationsnet, uden selv at udbyde elektroniske kommunikationsnet.

10) Højhastighedsnet til elektronisk kommunikation: Et elektronisk kommunikationsnet, som kan levere bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbit/s.

11) Bygningsintern fysisk infrastruktur: Passiv fysisk infrastruktur eller installationer på slutbruge-

rens område, beregnet til at huse kablede eller trådløse elektroniske kommunikationsnet, hvor sådanne elektroniske kommunikationsnet kan levere elektroniske kommunikationstjenester og forbinde bygningsens adgangspunkt med nettermineringspunktet.

12) Højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur: Passiv fysisk infrastruktur i bygninger, som er beregnet til at huse elementer eller muliggøre levering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

13) Større renoveringsarbejde: Bygge- og anlægsarbejder på slutbrugerens område, der omfatter bygningsmæssige ændringer af hele den bygningsinterne fysiske infrastruktur eller en væsentlig del heraf, og som kræver byggetilladelse i henhold til byggeloven.

14) Adgangspunkt: Et fysisk punkt i eller uden for bygningen, som virksomheder, der udbyder offentlige elektroniske kommunikationsnet, har adgang til, og som den højhastighedsforberedte bygningsinterne fysiske infrastruktur kan tilsluttes.

Fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur

§ 9 f. En netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 6 og 7. En anmodning skal indgives skriftligt og angive de elementer i den passive fysiske infrastruktur, der anmodes om adgang til.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Afslag på en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. stk. 1, skal skriftligt meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Afslag skal gives ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier, hvilket bl.a. kan være

1) den tekniske egnethed af den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår,

2) tilgængelig plads i den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår,

3) den offentlige sikkerhed og folkesundhed,

4) netsikkerhed og -integritet,

5) risikoen for, at de planlagte tjenester i væsentlig grad påvirker ydelsen af andre tjenester, der er placeret i den samme eksisterende passive fysiske infrastruktur, eller

6) netoperatøren udbyder adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosleddet, som kan anvendes til offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, forudsat at en sådan adgang tilbydes på rimelige vilkår og betingelser, samt at anmodningen, jf. stk. 1, er fremsat med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Stk. 4. Adgang til en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. stk. 1, gives på rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Stk. 5. Adgang, jf. stk. 1, gives efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og der i den passive fysiske infrastruktur er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse for en udbyder af elektroniske kommunikationsnet, såfremt der er truffet afgørelse i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller fastsat regler i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der pålægger den pågældende udbyder forpligtelser om adgang til passiv fysisk infrastruktur, som går videre, end hvad der følger af denne bestemmelse eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 7. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse for passiv fysisk infrastruktur omfattet af §§ 2 og 3 i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

§ 9 g. En netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til oplysninger om netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af

højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 5. En anmodning skal indgives skriftligt og angive det område, hvor netoperatøren agter at etablere elementer af et net.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Oplysninger, der skal gives adgang til efter stk. 1, omfatter

- 1) område og føringsvej, og
- 2) type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur.

Stk. 4. Adgang til oplysningerne, jf. stk. 1, skal gives senest to uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder eventuel pris.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om begrænsning af adgang til oplysninger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

§ 9 h. En netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation samt fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 4. En anmodning skal indgives skriftligt og angive hvilke elementer af den eksisterende passive fysiske infrastruktur, der skal opmåles.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Adgang til anlægsopmålinger skal gives senest to uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder eventuel pris.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler om begrænsning af retten til at kunne foretage anlægsopmålinger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

Bygningsintern fysisk infrastruktur

§ 9 i. Alle nyopførte bygninger på en slutbrugers område, hvor der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter 31. december 2016, skal være udstyret med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, der når frem til nettermineringspunkterne, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Alle nyopførte flerfamiliehuse, hvor der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter 31. december 2016, skal være udstyret med et adgangspunkt, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse ved større renoveringsarbejder, hvor der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter 31. december 2016, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om undtagelse af bygningstyper og kategorier af større renoveringsarbejder fra forpligtelserne i stk. 1-3 i tilfælde, hvor forpligtelserne i stk. 1-3 vil medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre, eller hvor højhastighedsforberedelse ikke kan anses som relevant.

§ 9 j. Indehavere af brugsretten til et adgangspunkt skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til en bygnings adgangspunkt, jf. dog stk. 6. En anmodning skal indgives skriftligt og angive, hvilket adgangspunkt der anmodes om adgang til.

Stk. 2. Ejere af privat ejendom skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til etablering af deres net frem til en bygnings adgangspunkt, jf. dog stk. 6. En anmodning skal indgives skriftligt og angive hvilken privat ejendom, der anmodes om adgang til.

Stk. 3. Anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den

udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 4. Adgang til adgangspunktet, jf. stk. 1, og adgang til etablering af nettet frem til en bygnings adgangspunkt, jf. stk. 2, gives på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Stk. 5. Adgang, jf. stk. 1, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og der i adgangspunktet er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Stk. 6. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret på enten objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

§ 9 k. Indehavere af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i tilfælde, hvor duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv. En anmodning skal indgives skriftligt og angive hvilken bygningsintern fysisk infrastruktur, der anmodes om adgang til.

Stk. 2. En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur, jf. stk. 1, gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udby-

der, der anmoder om adgang, senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Stk. 4. Adgang, jf. stk. 1, gives efterhånden som anmodninger herom modtages. I tilfælde af modtagelse af flere anmodninger på samme dag, hvor der i den bygningsinterne fysiske infrastruktur er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Stk. 5. Stk. 1 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret på enten objektive, gennemsigtige, forholdsommæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

§ 9 1. Hvor der ikke er højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ret til efter aftale med en slutbruger at tilslutte sit net hos slutbrugeren, forudsat at indvirkningerne på tredjeparters private ejendom minimeres.

Stk. 2. Udbyderen skal ved udnyttelse af retten i stk. 1 indhente forudgående samtykke om adgang fra hver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

Stk. 3. Udbyderen skal samtidig med fremsættelse af en anmodning om samtykke vedrørende adgang til en tredjeparts private ejendom, jf. stk. 2, fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for fremsættelsen af anmodningen, den praktiske gennemførelse, samt adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene.

Stk. 4. Kravet om skriftlig redegørelse, jf. stk. 3, gælder i forhold til alle tredjeparter, hvis ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

Stk. 5. De tredjeparter, som tilslutningen af slutbrugen vil have indvirkning på, jf. stk. 1 og 2, har krav på erstatning.

Stk. 6. I mangel af enighed mellem udbyderen af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og tredjeparten til hvis ejendom, der skal

gives adgang, jf. stk. 1 og 2, om erstatningsspørgsmålet, kan dette afgøres af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Opnås der ikke enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Stk. 7. Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 7, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den pågældende udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Erhvervsstyrelsens kompetencer i forbindelse med fælles udnyttelse af infrastruktur

§ 9 m. Erhvervsstyrelsen behandler sager om

1) afvisning af eller afslag på en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. § 9 f, stk. 2 og 3,

2) at en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur ikke er imødekommet inden for to måneder, jf. § 9 f, stk. 1 og 4,

3) afvisning af en anmodning om adgang til oplysninger om eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. § 9 g, stk. 2,

4) at en anmodning om oplysninger om en netoperatørs eksisterende passiv fysiske infrastruktur ikke er imødekommet inden for to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 g, stk. 1 og 3,

5) afvisning af en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger, jf. § 9 h, stk. 2,

6) at en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger ikke er imødekommet inden for to uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 h, stk. 1 og 3,

7) afvisning af en anmodning om etablering frem til en bygnings adgangspunkt, eller om adgang til et adgangspunkt, jf. § 9 j, stk. 3,

8) at en anmodning om adgang til et adgangspunkt ikke er imødekommet inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 j, stk. 1 og 4,

9) at adgang til etablering af et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygnings adgangspunkt ikke er givet inden for to måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen, jf. § 9 j, stk. 2 og 4,

10) afvisning af en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur, jf. § 9 k, stk. 2, eller

11) at en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur ikke er imødekommet inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. § 9 k, stk. 1 og 3.

Stk. 2. Sager omfattet af stk. 1 kan indbringes af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen er i sin virksomhed uafhængig af instrukser vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om Erhvervsstyrelsens behandling af sager efter denne bestemmelse.

§ 9 n. Erhvervsstyrelsen kan i sager efter § 9 m, stk. 1, træffe afgørelse om, at

1) en netoperatør skal give adgang til sin eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 f og § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, herunder fastsætte vilkår og betingelser, herunder pris,

2) en netoperatør skal udlevere oplysninger om sin eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 g og § 9 m, stk. 1, nr. 3, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris,

3) en netoperatør skal give adgang til, at der kan foretages anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af dennes eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. § 9 h og § 9 m, stk. 1, nr. 5, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris,

4) ejeren eller indehaveren af brugsretten til et adgangspunkt skal give adgang til adgangspunktet, jf. § 9 j, stk. 1, og § 9 m, stk. 1, nr. 8, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris,

5) ejeren til en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygningens adgangspunkt, jf. § 9 j, stk. 2, og § 9 m, stk. 1, nr. 9, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og

6) ejeren eller indehaveren af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur skal give adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, jf. § 9 k, stk. 1 og 3, og § 9 m, stk. 1, nr. 11, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

§ 9 o. Erhvervsstyrelsen kan af sagens parter kræve enhver oplysning og ethvert materiale, som Erhvervsstyrelsen skønner relevant med henblik på behandling af sagen, jf. § 9 m, stk. 1.

Stk. 2. Undlader en netoperatør at afgive oplysninger, som Erhvervsstyrelsen kan kræve i henhold til stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen pålægge netoperatøren tvangsbøder.

§ 9 p. Erhvervsstyrelsens afgørelser efter § 9 n, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 2

I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014, foretages følgende ændringer:

Loven indeholder regler, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet), EF-Tidende 2002, nr. L 108, side 7, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet), EF-Tidende 2002, nr. L 108, side 7, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet), EF-Tidende 2002, nr. L 108, side 51, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om be-

1. I lovens *fodnote* indsættes efter »forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, EF-Tidende 2009, nr. L 337, side 11«: », og Kommissionens henstilling af 11. september 2013 om sammenhængende forpligtelser vedrørende ikkediskriminering og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd EF-Tidende 2013, nr. L 251, side 13«

handling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (e-data-beskyttelsesdirektivet), EF-Tidende 2002, nr. L 201, side 37, Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, EF-Tidende 2002, nr. L 249, side 21, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet), EF-Tidende 2002, nr. L 108, side 21, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/84/EF af 20. november 1998 om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, EF-Tidende 1998, nr. L 320, side 54, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/140/EF af 25. november 2009 om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, direktiv 2002/19/EF om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og direktiv 2002/20/EF om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, EF-Tidende 2009, nr. L 337, side 37, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/136/EF af 25. november 2009 om ændring af direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, direktiv 2002/58/EF om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor og forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, EF-Tidende 2009, nr. L 337, side 11.

§ 43. Ved forpligtelse til ikkediskrimination forstås en forpligtelse til, at udbydere med en stærk markedsposition skal sikre, at de under tilsvarende forhold tilbyder andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der udbyder tilsvarende tjenester, tilsvarende vilkår og priser, og at de udbyder tjenester og formidler oplysninger til andre på samme vilkår, til samme priser og af samme kvalitet, som gælder for tjenester, der udbydes til udbyderen selv, dennes datterselskaber eller partnere.

2. § 43, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Erhvervsstyrelsen kan i relation til pålægelsen af en forpligtelse om ikkediskrimination efter stk. 1 stille krav til udbyderen med stærk markedsposition om gennem en test at dokumentere, at andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester teknisk kan replikere nye eller væsentligt ændrede detailprodukter fra udbyderen med stærk markedsposition på grundlag af netadgangsprodukter, fastsat i en markedsafgørelse, jf. § 41. Erhvervsstyrelsen kan i den forbindelse stille krav om, at dokumentationen skal foreligge i

Stk. 2. Forpligtelsen i stk. 1 omfatter tillige situationer, hvor tjenester, som udbyderen med en stærk markedsposition udbyder til sig selv eller sine datterselskaber eller partnere, er sammensat af flere produkter, og situationer, hvor sammenlignelige tjenester udbydes i relation til eller indgår som delelementer i forskellige produkter.

Stk. 3. Hvis en udbyder med en stærk markedsposition er pålagt en forpligtelse til transparens, hvor udbyderen er pålagt at offentliggøre oplysninger om nye produkter og kommende ændringer i eksisterende udbud heraf, jf. § 44, kan Erhvervsstyrelsen i en markedsafgørelse stille krav om, at et nyt eller ændret engrosprodukt, som er omfattet af en netadgangsforpligtelse, jf. § 42, ikke må afsættes internt eller eksternt i en fastsat periode.

rimelig tid inden lancering af et nyt eller væsentligt ændret detailprodukt og til enhver tid efterfølgende.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan, hvis udbyderen med stærk markedsposition ikke overholder en forpligtelse om dokumentation fastsat efter stk. 3, påbyde denne udbyder at udskyde lanceringen af et detailprodukt, indtil forpligtelsen efter stk. 3 er opfyldt, hvis den manglende opfyldelse skønnes at være til væsentlig skade for konkurrencen.«

3. Efter § 51 indsættes:

»Kapitel 16 a

Sektorspecifik fusionskontrol

§ 51 a. En fusion, jf. konkurrencelovens § 12 a, mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i Danmark skal af de deltagende virksomheder meddeles til Erhvervsstyrelsen, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr., jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis fusionen er anmeldelsespligtig efter reglerne om fusionskontrol i konkurrenceloven.

Stk. 3. Erhvervsstyrelsen henviser en fusion meddelt til styrelsen efter stk. 1 til behandling hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens regler om fusionskontrol, hvis fusionen har tilknytning til et marked, hvor Erhvervsstyrelsen i henhold til en analyse af konkurrencesituationen efter § 39 har konstateret konkurrenceproblemer og pålagt forpligtelser, jf. §§ 37-41.

Stk. 4. En fusion omfattet af stk. 1 må ikke gennemføres, hverken før den er blevet meddelt til Erhvervsstyrelsen eller under styrelsens behandling af fusionsmeddelelsen. Dette er ikke til hinder for gennemførelsen af et offentligt overtagelsestilbud eller en serie transaktioner i værdipapirer, herunder sådanne, som kan konverteres til andre værdipapi-

rer, der kan omsættes på et marked såsom en børs, hvorved der fra forskellige sælgere erhverves kontrol, når fusionen omgående meddeles til Erhvervsstyrelsen, og erhververen ikke udøver de stemmerettigheder, der er knyttet til de pågældende værdipapirer, eller kun gør det for at bevare den fulde værdi af sin investering.

Stk. 5. Erhvervsstyrelsens ansatte må ikke videregive oplysninger vedrørende sager om fusionsmeddelelser modtaget i henhold til stk. 1, til andre end Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Stk. 6. Beregning af omsætningen efter stk. 1 sker i overensstemmelse med regler fastsat i henhold til konkurrencelovens § 12, stk. 4.

Stk. 7 Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om meddelelse af fusioner, jf. stk. 1, og procedurer og tidsfrister for Erhvervsstyrelsens behandling af en meddelt fusion.«

4. Efter § 60 a indsættes i *kapitel 21 a*:

»§ 60 b. I områder, hvor der er aktiviteter rettet mod international turisme, kan kommuner udbyde gratis adgang til wifi, når

a) der maksimalt gives gratis adgang en time pr. døgn pr. apparat,

b) den tilbudte gratis adgang sker med henblik på udendørsdækning, og

c) der ikke er tale om sammenhængende net i større områder, herunder hele kommunen.

Stk. 2. Kommunen skal købe den i stk. 1 nævnte wifi-adgang af en privat udbyder af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.«

§ 73. Erhvervsstyrelsen kan kræve alle oplysninger og alt materiale, som Erhvervsstyrelsen skønner relevant i forbindelse med tilsyn med overholdelse af lovens regler eller regler fastsat i medfør heraf og i forbindelse med administration, undersøgelser og konkrete afgørelser, der gennemføres og træffes efter lovens bestemmelser herom, af

1) udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester,

2) ejere af elektroniske kommunikationsnet,

3) udbydere af informations- eller indholdstjenester,

4) udbydere af nummeroplysningsdatabaser og -registre,

5) fysiske og juridiske personer som nævnt i § 9 og i regler fastsat i medfør heraf,

6) tredjemænd som nævnt i § 30, stk. 4,

7) udbydere af betalingstelefoner,

8) udbydere af teleterminaludstyr, der anvendes til mobilkommunikationstjenester,

9) udbydere af adgangsstyringstjenester,

10) indehavere af ejendomsretten til adgangstøringsprodukter og -systemer og

11) slutbrugere.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan hos de i stk. 1, nr. 1-7 og 9-11, forpligtede indhente oplysninger med henblik på at videregive disse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, sådan at disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten. Erhvervsstyrelsen orienterer de parter, der er indhentet oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.

Stk. 3. Forsvarsministeriet kan af de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte forpligtede kræve samme oplysninger til samme formål som nævnt i stk. 1 og 2. Forsvarsministeriet orienterer de parter, der er indhentet oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater

Stk. 4. Teleklagenævnet kan af de i stk. 1 nævnte forpligtede kræve alle oplysninger og alt materiale, som nævnet skønner relevant for sine afgørelser om overholdelse af lovens regler eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 5. Teleklagenævnet, Forsvarsministeriet og Erhvervsstyrelsen kan stille krav om, hvordan og i hvilken form oplysninger og materiale skal afgives.

§ 79. Undlader de i § 73, stk. 1, nr. 1-7, 9 og 10, forpligtede at afgive oplysninger, som Erhvervsstyrelsen, Forsvarsministeriet eller Teleklagenævnet kan kræve efter denne lov, eller at efterkomme afgørelser fra de pågældende myndigheder truffet i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, kan de pågældende myndigheder pålægge

5. I § 73, stk. 1, nr. 10 ændres »-systemer og«, til »-systemer,«.

6. I § 73, stk. 1, nr. 10, indsættes efter »slutbrugere«: »og«.

7. I § 73, stk. 1, indsættes som nr. 12:

»12) virksomheder, der meddeler en fusion, jf. § 51a, stk. 1.«

8. I § 79, stk. 1, ændres »§ 73, stk. 1, nr. 1-7, 9 og 10,« til: »§ 73, stk. 1, nr. 1-7, 9, 10 og 12,«.

den part, som oplysningspligten eller afgørelsen retter sig imod, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse heraf.

Stk. 2. Undlader en udbyder, der i henhold til § 15, stk. 2, er udpeget som forsyningspligtudbyder, at efterkomme en afgørelse truffet af Erhvervsstyrelsen i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller undlader en forsyningspligtudbyder at betale tvangsbøder pålagt i medfør af stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen tilbagekalde udpegningen som forsyningspligtudbyder.

Stk. 3. Undlader en udbyder, der i henhold til § 15, stk. 2, er udpeget som forsyningspligtudbyder, at efterkomme en afgørelse truffet af Teleklagenævnet i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller undlader en forsyningspligtudbyder at betale tvangsbøder pålagt af Teleklagenævnet i henhold til stk. 1, kan Teleklagenævnet pålægge Erhvervsstyrelsen at tilbagekalde udpegningen som forsyningspligtudbyder.

§ 81. Med bøde straffes

1) den, der overtræder § 7, stk. 1, § 10, stk. 3 og 4, § 13, § 31, stk. 4-7, § 35 eller § 63, stk. 2, 3 og 5,

2) den udbyder, der ikke efterlever en forpligtelse som anført i § 41, stk. 2, nr. 2 og 3, som er pålagt udbyderen i medfør af en afgørelse truffet efter § 41, stk. 1,

3) den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder § 65, eller

4) den forsyningspligtudbyder, der under særlige omstændigheder ikke overholder regler, vilkår og forpligtelser, som er nævnt i § 16 og § 17, stk. 4, eller maksimalpriser fastsat i medfør af § 17, stk. 1 og 2,

Stk. 2. I regler fastsat i medfør af § 3, § 8, stk. 1, § 8 a, stk. 1, og §§ 9, 13 b, 13 c, 61 og 62 kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. I regler fastsat i medfør af §§ 14 og 15 kan der fastsættes straf af bøde for den forsyningspligtudbyder, der i gentagne eller grovere tilfælde overtræder regler, vilkår og forpligtelser i forskriften.

9. I § 81, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 35«: », 51 a, stk. 1 og 4,«.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Ved udmåling af straf efter stk. 1, nr. 2, skal der ved fastsættelse af bødens størrelse ud over de almindelige regler i straffelovens kapitel 10 tages hensyn til den juridiske persons omsætning det seneste år forud for domsafsigelsen eller udstedelsen af et bødeforlæg.

§ 3

I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 700 af 18. juni 2013, som ændret ved lov nr. 1371 af 16. december 2014, foretages følgende ændringer:

§ 12. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på fusioner, hvor

1) de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr. og mindst to af de deltagende virksomheder hver især har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 100 mio. kr. eller

2) mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3,8 mia. kr. og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3,8 mia. kr.

Stk. 2. Opstår en fusion gennem erhvervelse af dele af en eller flere virksomheder, tages der ved beregningen af omsætningen i stk. 1 for sælgerens eller sælgernes vedkommende kun hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver.

Stk. 3. Dog betragtes to eller flere erhvervelser som omhandlet i stk. 2, der finder sted inden for to år mellem samme personer eller virksomheder, som en enkelt fusion, der finder sted på tidspunktet for den seneste transaktion.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencerådet nærmere regler om beregningen af omsætningen efter stk. 1, herunder regler om, at for finansielle virksomheder skal de nævnte omsætningsgrænser beregnes på grundlag af andre værdier.

1. I § 12, *stk. 1, nr. 1*, ændres »kr. eller«, til »kr.,«.

2. I § 12, *stk. 1, nr. 2*, indsættes efter »3,8 mia. kr.«: »», eller«.

3. I § 12, *stk. 1*, indsættes som *nr. 3*:

»3) Erhvervsstyrelsen efter lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og uanset nr. 1-2 har henvist en fusion mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i Danmark til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.«

Stk. 5. Selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de beløbsgrænser, der er nævnt i stk. 1, finder bestemmelserne i dette kapitel anvendelse på en fusion, som Europa-Kommissionen efter fusionskontrolforordningen henviser til behandling i Danmark.

§ 12 h. En fusion kan anmeldes enten forenklet eller almindeligt.

Stk. 2. For en forenklet anmeldelse af en fusion betales et gebyr på 50.000 kr.

Stk. 3. For en almindelig anmeldelse af en fusion betales et gebyr på 0,015 pct. af de deltagende virksomheders samlede årlige omsætning i Danmark, dog maksimalt 1,5 mio. kr.

Stk. 4. Hvis det under behandlingen af en forenklet anmeldelse viser sig, at undersøgelsen af fusionen kræver en almindelig anmeldelse, skal en almindelig anmeldelse indgives til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sammen med dokumentation for betaling af et gebyr beregnet efter stk. 3 med fradrag for et allerede betalt gebyr efter stk. 2.

Stk. 5. Gebyrerne i stk. 2-4 skal betales til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samtidig med anmeldelsen. Dokumentation for betalingen skal vedlægges anmeldelsen. Fristen i § 12 d, stk. 1, løber fra den dag, hvor styrelsen ud over en fuldstændig anmeldelse har modtaget dokumentation for betaling af gebyret.

Stk. 6. En fusion anses ikke som anmeldt, hvis et gebyr efter stk. 2 eller 3 trods påkrav ikke betales. Anmeldelsen af en fusion anses som bortfaldet, hvis, jf. stk. 4, gebyret trods påkrav ikke betales eller en almindelig anmeldelse ikke indgives trods rykker.

Stk. 7. Et allerede betalt gebyr efter stk. 2-4 tilbagebetales ikke, medmindre

1) anmeldt transaktion ikke er anmeldelsespligtig,
2) anmeldelse trækkes tilbage, før anmeldelsen er fuldstændig, eller

3) anmeldelse trækkes tilbage, før der er truffet afgørelse efter § 12 c, stk. 1 eller 7, og tilbagekaldelsen skyldes, at en anden dansk myndighed har givet afslag på tilladelse til sammenlægning af virksomheder, der indgår i den anmeldte fusion.

4. I § 12 h, stk. 7, nr. 2, udgår »eller«.

5. I § 12 h, stk. 7, nr. 3, indsættes efter »den anmeldte fusion«: », eller«.

6. I § 12 h, stk. 7, indsættes som nr. 4:

»4) Erhvervsstyrelsen ikke havde grundlag for at henvise en fusion til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. § 12, stk. 1, nr. 3.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2015, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1 træder i kraft den 1. juli 2016.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.